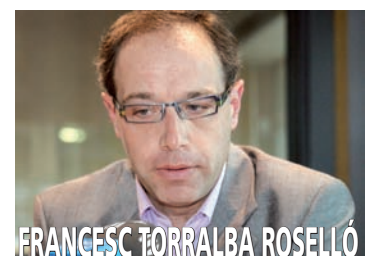

«La laïcitat
és respectar
el dret a la llibertat
religiosa»

VICTÒRIA CAMPS CERVERA

«En l'acte de creure,
hi ha una dimensió
de risc»

FRANCESC TORRALBA ROSELLÓ

VICTÒRIA CAMPS I FRANCESC TORRALBA DIALOGUEN SOBRE CREENÇA I INCREENÇA EN L'ATRI DELS GENTILS IMPULSAT PER «CATALUNYA CRISTIANA» I RÀDIO ESTEL

Temps de diàleg

Quan el gener del 2010 l'ara cardenal Gianfranco Ravasi, president del Pontifici Consell per a la Cultura, va venir a Barcelona va anunciar que en el si d'aquest Pontifici Consell es crearia un «atri dels gentils», una expressió per a molts desconeguda. En aquesta mateixa sintonia, *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel han volgut impulsar el seu propi atri dels gentils en què es trobaran persones del món de la creença i de la increença per tal de reflexionar i d'enriquir-se mútuament en un entorn de diàleg i de gran respecte. Victòria Camps i Francesc Torralba, moderats pel director de Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana*, Jaume Aymar, han estat els primers d'encetar aquesta nova secció. **P 19-22**

Preludi a la Universitat de Bolonya

El llançament internacional del nou atri dels gentils auspiats pel Pontifici Consell de Cultura tindrà lloc a París els dies 24 i 25 de març, però la presentació oficial va tenir un prelude el 12 de febrer a la Universitat de Bolonya amb el diàleg entre quatre pensadors italians il·lustres: Vincenzo Balzani, Augusto Barbera, Sergio Givone i Massimo Cacciari. **P 7**

CRISTINA ANTOLÍN:
«A Àfrica t'has d'acostumar
a fer "miracles"»

P 11

La Bíblia en portada

El Museu Diocesà de Barcelona ha organitzat l'exposició *La Bíblia. Paraula i imatge*, que fa un repàs de la història de la traducció bíblica en llengua catalana. S'hi exposen des de les primeres bibles catalanes medievals fins a les més actuals, així com algunes en altres llengües o fins i tot poliglotes. La mostra vol així donar a conèixer la tasca de l'Associació Bíblica de Catalunya, impulsora de la Bíblia Catalana Interconfessional, de la qual el mes vinent es presentarà una edició popular il·lustrada per l'artista Perico Pastor. **P 3-5**

Foto: Agustí Codinach

Anna Maria Janer serà beatificada el 8 d'octubre

La Secretaria d'Estat del Vaticà ha autoritzat la beatificació d'Anna Maria Janer, fundadora de les Germanes de la Sagrada Família d'Urgell. El cardenal Angelo Amato, prefecte de la Congregació per a les Causes dels Sants, presidirà la celebració en representació del papa Benet XVI el 8 d'octubre a la catedral de la Seu d'Urgell. **P 23**

Sumari

P 8 Balanç de l'Any Paulí

P 25 Don Bosco tindrà un carrer a Sabadell

P 28 Noves activitats de «Vida Creixent»

P 30 El paper de la religió en el desenvolupament

P 31 Girona: s'exposa «El Càntic dels Càntics»

Editorial

Nous llenguatges, nous punts de vista

L'Assemblea de Delegats diocesans de Mitjans de Comunicació Social, celebrada a Madrid els passats 14 al 16 de febrer, va comptar amb una important presència catalana perquè la presideix el bisbe de Lleida, Mons. Joan Piris i en són membres l'arquebisbe-bisbe de la Seu, Mons. Joan Enric Vives i l'auxiliar de Barcelona, Sebastià Taltavull. També hi assistí el bisbe de Tortosa, Xavier Salinas i els delegats de comunicació dels bisbats amb seu a Catalunya. La intervenció més esperada era la del president del Consell Pontifici per a la Promoció de la Nova Evangelització, Mons. Rino Fisichella, que acabava de tornar de Bogotà. Mons. Fisichella és una figura propera a Benet XVI i té a les mans una alta responsabilitat en aquest dicasteri acabat d'estrenar. L'elecció del prelat per parlar als responsables de la comunicació de l'Església era oportuna perquè com ell mateix va dir, la nova evangelització es desenvolupa en el que va anomenar la mediàpolis, és a dir, la civilització dels mitjans de comunicació. En sintonia amb el Sant Pare que parla de la bellesa i la centralitat de la litúrgia, Fisichella va donar molta importància a la vida litúrgica, per la força evocadora del seu missatge. La va comparar a la saba per a l'anunci: hom passa de l'acció a l'oració i d'aquesta novament a l'acció. Mons. Fisichella va ser a Barcelona quan la visita apostòlica de Benet XVI, i com a home sensible a les arts va quedar admirat de la Sagrada Família fins al punt que pensa emprar-la com a emblema del nou dicasteri. Segons Fisichella, qui observa la Sagrada Família en la seva

potent arquitectura troba la veu d'ahir i la de l'avui. A ningú no s'escapa que és una església, un espai sagrat que no es pot confondre amb cap altra construcció. Les seves agulles es projecten cap al cel i obliguen a mirar cap amunt... La bellesa de la Sagrada Família sap parlar a l'home d'avui, conservant els trets fonamentals de l'art antic... És interessant que quan molts titllen la societat catalana de secularitzada, el temple barceloní més emblemàtic hagi esdevingut un símbol de la missió evangelitzadora de l'Església. En aquesta mateixa via de la bellesa es va situar el salesià Franco Lever, degà de la Facultat de Comunicació Social de la Universitat Pontifícia Salesiana quan parlava de la meditació que representa contemplar les representacions artístiques del crucificat en el decurs de la història i quan deia que cap teòleg li havia parlat tant de Jesús, com la música de Beethoven. El P. Lever va posar exemples plàstics de noves propostes de sentit que combinen el silenci, la música i la llum. Es distanciava, però, d'un ús de les noves tecnologies a la manera antiga. Per garantir la comunicació, s'ha de garantir el missatge. En aquest sentit, nous llenguatges vol dir també nous punts de vista sobre la realitat. Tot un repte.

TELÈFON PER ALS SUBSCRIPTORS

Hem obert un telèfon d'atenció perquè els subscriptors puguin notificar qualsevol incidència en la distribució del setmanari.

933 613 660

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Mónica García, BARCELONA; Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Marta Nin, ROMA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronà, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Xavier Bisbal i Jordi Castellet, VIC

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Cinto Busquet, Lucía Caram, Agustí Codinach, Anna Fernández, Enric Frigola, Joan Guiteras, Andreu Ibarz, Dani Majà, Joan A. Mateo, Joan Minguella, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Jesús Renau, Sergi Rodríguez, Lluís Serra, Andreu Sotorra, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, Miquel A. Violan, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 120 €

Gibraltar i Portugal: 120,1 €

Resta d'Europa: 195,10 €

Amèrica i Àfrica: 233,11 €

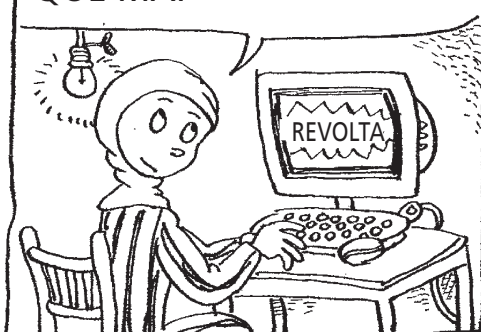
Àsia i Oceania: 311 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya

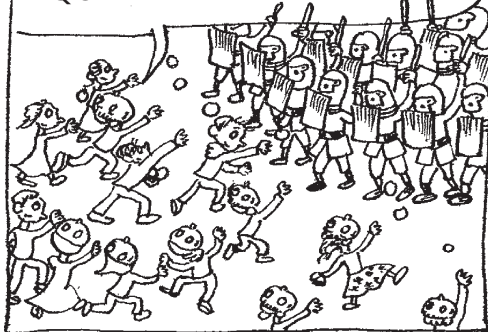
LA TIRA DEL PRIMER PLA

Per Pilarín

MÉS COMUNICACIÓ
QUE MAI... MÉS SOLEDAT
QUE MAI

MÉS CRITS QUE MAI...
MENYS SOLUCIONS
QUE MAI

MÉS PUNTS DE VISTA DIFERENTS QUE MAI...
MÉS BÍBLIA INTERCONFESSIONAL QUE MAI!

Itinerari per la història de les Sagrades Escripures

El Museu Diocesà de Barcelona acull l'exposició «La Bíblia, paraula i imatge»

Miquel Àngel Codina
Barcelona

«Cal reproposar a la societat la importància que té la Bíblia. No és un llibre exclusivament per als creients, sinó per a tothom.» Són paraules categòriques que Mn. Armand Puig, biblista i degà-president de la Facultat de Teologia de Catalunya, va pronunciar durant la presentació als mitjans de comunicació de l'exposició *La Bíblia, paraula i imatge*, que es pot visitar fins al proper 6 de març al Museu Diocesà de Barcelona. La mostra exhibeix una cinquantena d'obres d'art i d'exemplars excepcionals de la Bíblia de totes les èpoques.

Aquesta exposició, que respon a una iniciativa de l'Associació Bíblica de Catalunya, ha estat organitzada pel Museu Diocesà de Barcelona, la Biblioteca Episcopal de Barcelona i l'Arxiu Diocesà de Barcelona. «És molt divulgativa i sistemàtica. Text i imatge s'hi conjunten de manera admirable. I és que, ningú no dubta, com deia sant Pau, que la fe entra pels sentits», va afirmar Mn. Josep M. Martí i Bonet, director del Museu Diocesà de Barcelona. Les comissàries de la mostra són la biblista Concepció Huerta i la conservadora d'art Blanca Montobbio.

A més de facsímils i exemplars de les Sagrades Escripures hi ha, entre altres peces, una taula de la *Pentecosta*, del segle XIV, de Ramon Destorrents; *Sant Pere*, pintura al tremp sobre fusta, del segle XV, de Rafael Vergós; *Sant Mateu* (1541), talla de fusta policromada, i un *Sant Sopar* (1950), de guix policromat, de Rafael Solanic. També s'hi pot veure un panorama bíblic, de gran utilitat per copsar les diverses etapes de la història bíblica i conèixer el moment de l'aparició dels llibres de l'Antic i del Nou Testament.

Segons la tradició, la Bíblia va ser escrita en un període de 1.600 anys, en el decurs de 60 generacions, per més de 40 autors diferents, en tres continents (Europa, Àsia i Àfrica) i en tres llengües (hebreu, arameu i grec). En total, 2.454 idiomes disposen de traduccions completes o parcials de la Bíblia. Va ser el primer llibre imprès per Gutenberg (1454) i avui dia continua sent el llibre més traduït i més venut al món.

Joies bíbliques

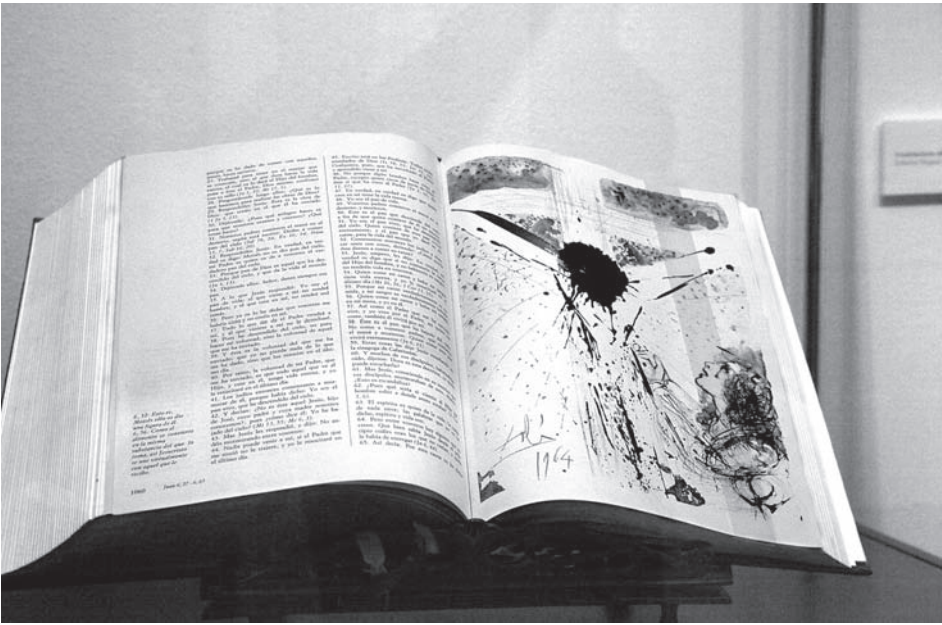
A l'exposició cal destacar sobretot una edició facsímil de la *Bíblia de sant Lluís*, que data del 1226-1234, coneguda pel nom del seu primer propietari: el rei sant Lluís de França. Posteriorment, va passar a mans d'Alfons X el Savi. Escrita en llatí, està constituïda per tres volums i té 4.887 il·lustracions, «cadascuna de les quals és una autèntica meravella», va dir Mn. Martí i Bonet. Està considerada pels experts com la versió més bella de les Sagrades Escripures, l'original de la qual es conserva a l'arxiu de la catedral de Toledo.

Altres joies de la mostra són un facsímil de la *Bíblia catalana medieval*, del segle XIV, la més antiga escrita en llengua catalana i de la qual només es

La «Bíblia de sant Lluís», d'una bellesa extraordinària.

Fotos: Agustí Codinach

La Sagrada Bíblia il·lustrada per Salvador Dalí.

«La traducció bíblica és un art, una interpretació i una sensibilitat»

conserva un exemplar; un facsímil de l'únic full que es conserva de la *Bíblia valenciana*, del segle XV; exemplars de la Vulgata, la *Polyglotta* o la Torà; la primera edició (1993) de la Bíblia Catalana Interconfessional (BCI); la Sagrada Bíblia publicada el 1973 per Editorial Noguer i il·lustrada per Salvador Dalí; la Bíblia editada el 2007 per Gran Enciclopèdia Catalana, amb traducció interconfessional i il·lustracions de Perico Pastor.

En una de les vitrines està exposada la maqueta de l'edició popular de la BCI, que ha comptat amb el disseny de Daniel Giralt-Miracle i les il·lustracions de Perico Pastor. Els 30.000 primers

exemplars es posaran a la venda a començaments de març al preu mòdic de 9,95 euros. Ha estat una iniciativa de l'Associació Bíblica de Catalunya, Happy Books, Centre de Pastoral Litúrgica, Editorial Claret, Societat Bíblica i Publicacions de l'Abadia de Montserrat. «Podem dir que aquesta exposició és el pòrtic de l'acte de presentació oficial, que tindrà lloc el 30 de març, a les set de la tarda, al Petit Palau de Barcelona», va informar Mn. Armand Puig.

L'art de traduir

Mn. Armand Puig va recordar que els biblistes no treballen amb els manuscrits originals, sinó amb edicions crítiques. Per aquest motiu, la traducció dels textos bíblics és una qüestió tan important. «Traduir és interpretar. No es tracta tan sols de traduir textos que expliquen històries, sinó també de traduir conceptes. Qui tradueix sempre fa una elecció semàntica per tal d'aconseguir la traducció més correcta. La traducció bíblica és un art, una interpretació i una sensibilitat», va explicar el degà de la Facultat de Teologia de Catalunya.

Hi ha tres criteris primordials, segons Mn. Puig, per fer una bona traducció: «La comprensió, l'expressivitat i la proximitat amb la llengua original.» També va donar a conèixer que «el procés de traducció de la BCI va ser molt llarg: onze anys. És el resultat d'un treball conjunt dut a terme per cristians de diverses confessions. Es tracta de la traducció al català més recent de la Bíblia. Hi van treballar quaranta persones. Donar cohesió a la feina desenvolupada per tantes persones és una qüestió molt complexa, ja que cal evitar divergències entre els estils literaris de tots ells.»

«El text bíblic —va constatar Mn. Armand Puig— es pot transmetre de dues maneres: com a document i com a representació artística. L'exposició *La Bíblia, paraula i imatge* n'és una bona mostra.» Així mateix, va manifestar que «amb la publicació de l'edició popular de la BCI volem donar a la Bíblia el lloc que li pertoca a la nostra societat com a reflex de la cultura occidental des de diferents punts de vista: religiós, literari, històric, artístic i cultural».

Per la seva banda, Concepció Huerta va assenyalar que «l'exposició és itinerant. Vic, Igualada, Manresa, Tarragona... són algunes de les poblacions que ja l'han acollida. Després de ser exhibida al Museu Diocesà de Barcelona viatjarà a Terrassa».

En un dels plafons de la mostra es pot llegir el següent: «Déu ha parlat en la història humana i la Bíblia atansa la seva Paraula als homes i dones de tots els temps i cultures, oferint-los resposta a la pregunta pel sentit de la seva existència. El traductor, fidel als textos originals i a la pròpia llengua, i l'artista creatiu, plasman-ne el contingut profund, contribueixen a la seva vivor i actualitat.»

La Bíblia «Polyglotta», del segle XVI.

Vuit segles de traduccions bíbliques al català

Les traduccions són necessàries per fer entenedora la Paraula de Déu a cada època i cultura

Eduard Brufau

Per a nosaltres, els cristians, la Bíblia és la Paraula de Déu posada per escrit. Des del relat del Gènesi fins a la Bona Nova dels Evangelis i la resta de llibres del Nou Testament, ens trobem amb un conjunt heterogeni de gèneres, estils, autors, llengües i èpoques. A través de tota aquesta gran diversitat se'n vol fer entendre una sola cosa: l'obra salvífica de Déu per mitjà de Jesucrist.

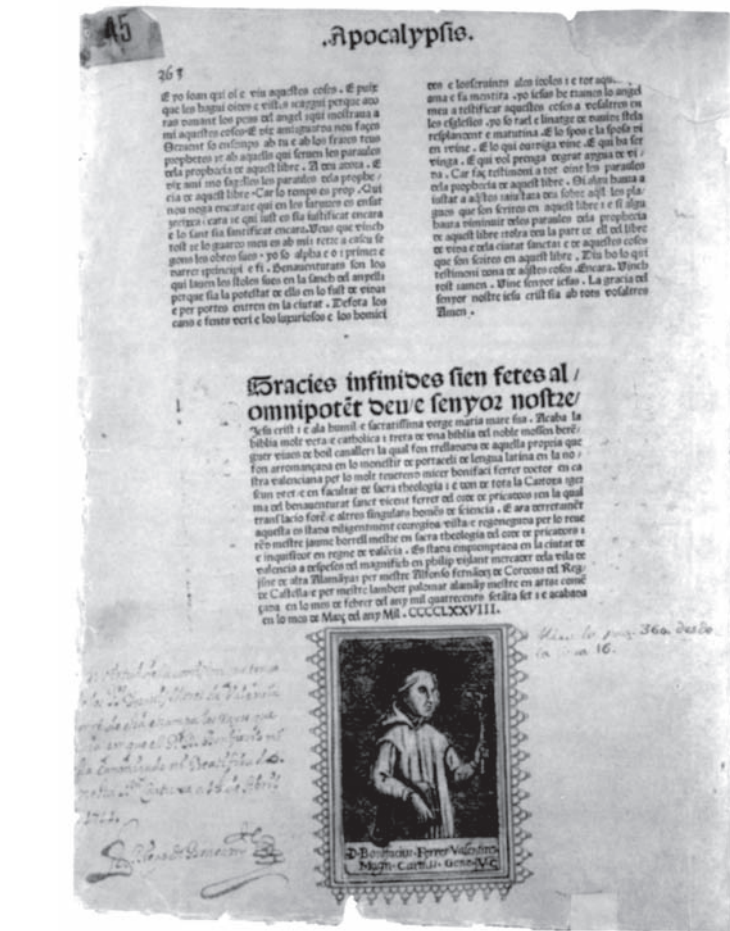
Com a llibre sagrat l'Església sempre l'ha considerat inspirat per Déu a alguns homes que el posen per escrit, però en cap cas dictat directament ni literalment per Ell. La diferència és important perquè el fet de ser un text inspirat permet que es pugui traduir i, per tant, adaptar perquè sigui comprès en èpoques i cultures diferents. És així com encara que les llengües dels documents originals siguin només tres —hebreu, arameu i grec— actualment la Bíblia està traduïda a més de 2.000 llengües d'arreu del món.

La primera traducció coneguda de la història va ser l'anomenada Bíblia dels setanta, que es va elaborar al segle III aC a Alexandria. Aquesta ciutat d'Egipte acollia una importantíssima comunitat jueva que amb el pas dels anys havia adoptat el grec com a llengua pròpia i ja no comprenia l'hebreu. Davant la impossibilitat de llegir les Sagrades Escripures en la llengua original, un comitè de savis —que tradicionalment s'ha considerat que eren 70, d'aquí el nom— el va anar traduint durant anys al grec. Aquesta versió del setanta no només va ser utilitzada per la comunitat jueva de parla grega, sinó que posteriorment va servir de base durant segles per a la majoria de traduccions.

Les traduccions catalanes medievals

La *Bíblia Interconfessional Popular*, que veurà la llum aquest mes de març, és el darrer exemple de la llarga cadena de traduccions del text bíblic a la llengua catalana, que es van iniciar al segle XIII. En efecte, sabem que l'any 1287 el rei Alfons II va encarregar a Jaume de Montjuïc que en fes una traducció a partir del francès, però no ens n'ha arribat cap fragment, i ni tan sols se sap si realment es va arribar a fer. Les primeres traduccions bíbliques en català que ens han arribat fins avui són de pocs anys més tard, però en cap cas es tracta de la Bíblia sencera, sinó d'un salteri i d'un fragment de l'evangelí de sant Joan. L'anomenada Bíblia del segle XIV és la primera —i l'única— versió bíblica catalana medieval que conservem completa. Ens ha arribat gràcies a un sol exemplar conegut com a Peiresc, que formava part de la biblioteca personal d'un escriptor, científic i col·leccionista provençal del segle XVII, del qual pren el nom.

També n'existeixen altres exemplars molt més fragmentaris, tots ells conservats a l'estranger, principalment a Londres o París. Juntament amb aquesta versió, l'altra gran Bíblia medieval escrita en la nostra llengua és la coneguda

La Bíblia valenciana (1478).

com a Bíblia valenciana, de l'any 1478. A diferència de les anteriors, aquesta és la primera que ja no és escrita a mà, sinó que es publica impresa. Es tracta d'una versió elaborada pels monjos de la cartoixa valenciana de Porta Coeli, i sembla que va ser el resultat d'una iniciativa de Bonifaci Ferrer, germà de sant Vicent Ferrer, que havia estat prior de la comunitat anys abans. Per desgràcia la Inquisició, amb un zel i una desconfiança enormes cap a les traduccions de la Bíblia, en va destruir tots els exemplars sense excepció. Només se'n va salvar la darrera pàgina d'un d'ells. Per aquest full sabem que la versió era acurada i estrictament fidel a la Vulgata, però ni tan sols la cura exemplar dels monjos cartoixans va convèncer la maquinària inquisitorial.

Les Bibles del segle XIX i XX

Després de la malaurada versió dels cartoixans, hem d'esperar fins al segle XIX per tornar a trobar textos bíblics escrits en català. Inaugura aquesta nova etapa, que des de llavors ja no s'ha interromput, el Nou Testament traduït per Josep Melcior Prat i Solà, publicat l'any 1832. Cap a la segona meitat de segle, coincidint amb la Renaixença, l'Església catalana va començar a promoure els textos bíblics en la llengua pròpia del país. A aquest interès renovat per la llengua que es vivia a Catalunya, s'hi va afegir a poc a poc una manera més rigorosa d'acostar-se al text bíblic en tot el conjunt de l'Església, cosa que volia dir entre altres coses basar-se en les llengües originals.

Edicions i formats diversos de la Bíblia Catalana Interconfessional

Al nostre país destaquen en aquesta nova manera de fer Mn. Tomàs Sucona i especialment Mn. Frederic Clascar, que va ser tot un referent no només en les traduccions sinó també en els estudis bíblics del tombant de segle.

Una fita important en aquesta història de la Bíblia catalana és l'any 1916, quan es va celebrar el I Congrés Litúrgic de Montserrat. D'aquí en va sortir el Foment de Pietat Catalana, entitat que a partir del 1921 va traduir al català tota la Bíblia, començant pels evangelis. No es tractava tant de fer un text per a erudits, sinó que fos una versió que poguessin llegir els fidels. La finalitat divulgativa sembla que es va aconseguir, perquè del volum amb els quatre evangelis se'n van arribar a publicar 145.000 exemplars!

Paral·lelament, a l'empara del monestir de Montserrat als anys vint va sorgir un altre projecte bíblic; l'anomenada Bíblia de Montserrat, de la qual va ser l'ànima el P. Bonaventura Ubach, figura de referència obligada a l'hora de parlar dels estudis bíblics a Catalunya al segle XX. Aquesta versió, continuada després del P. Ubach per altres monjos de Montserrat, és una obra de gran envergadura publicada en nombrosos volums al llarg dels anys, i d'una qualitat indiscutible. Independentment de les edicions bíbliques del Foment de Pietat Catalana i la Bíblia de Montserrat, la Fundació Bíblica Catalana va posar en funcionament un tercer projecte. Sota el mecenatge de Francesc Cambó i la direcció del P. Miquel Esplugues, caputxí, es va elaborar La Sagrada Bíblia, que posava l'èmfasi en l'aspecte literari de la traducció, de la mateixa manera com s'havia començat a fer amb els clàssics llatins i grecs de la Fundació Bernat Metge, impulsada pel mateix Cambó.

Del Vaticà II al segle XXI

Després de la guerra civil i dels primers anys de la dictadura es va haver d'esperar fins al Concili Vaticà II per veure noves iniciatives bíbliques al nostre país. El monestir de Montserrat i la Fundació Bíblica de Catalunya van treure noves edicions més d'acord amb els nous temps de l'Església, a l'hora que la Conferència Episcopal Tarraconense començava l'any 1971 les versions litúrgiques oficials. Al mateix temps l'Associació Bíblica de Catalunya va promoure la Bíblia Catalana Interconfessional (BCI), coeditada l'any 1993 amb l'Editorial Claret i les Societats Bíbliques de Catalunya. En moltes d'aquestes iniciatives va tenir un paper destacat el monjo de Montserrat P. Guiu Camps, el gran biblista que ha donat el monestir benedictí després del P. Ubach. La Bíblia Catalana Interconfessional s'ha convertit avui indiscutiblement en el text bíblic de referència en llengua catalana i ha tingut una acceptació excel·lent tant dels experts com dels fidels. És precisament en aquesta versió que es basa la darrera iniciativa bíblica del nostre país, la Bíblia popular, que serà presentada en societat el 31 de març proper. La tradició bíblica a Catalunya, doncs, continua ben viva i adaptant-se sempre als signes dels temps.

«En un temps d'increença la Bíblia dona respostes a les grans qüestions»

Mn. Joan Magí és el president de l'Associació Bíblica de Catalunya

Eduard Brufau

Tota la tasca d'estudi i divulgació de la Bíblia al Principat no s'entén sense la tasca ingent de l'Associació Bíblica de Catalunya. D'aquesta entitat, integrada dins de la Conferència Episcopal Tarraconense, han sortit nombroses edicions bíbliques. La que ha tingut més rellevància, però, és la coedició de la imprescindible *Bíblia Catalana. Traducció Interconfessional* (BCI), que és el text base per a la majoria de les edicions contemporànies en català de les Escripures. Aquesta tasca ara es completa amb la Bíblia per a tothom, amb una clara intenció divulgativa. L'associació també organitza diversos cursos, tant d'estiu com a distància, per divulgar el món de la Bíblia a un públic el més ampli possible.

Amb quina finalitat va ser creada l'Associació Bíblica de Catalunya?

L'Associació Bíblica de Catalunya, actualment amb uns 1.300 associats, la vam promoure, l'any 1973, els participants a les Jornades de Biblistes de Catalunya, —a finals del present any celebrarem les 50—, amb la finalitat de compartir amb tothom que ho desitgi la tasca d'investigar el text bíblic i divulgar-ne el missatge. Una de les obres més importants que hem dut a terme, juntament amb l'Editorial Claret i les Societats Bíbliques, és la *Bíblia Catalana. Traducció Interconfessional* (BCI). Des de l'any 1993, en què aparegué la primera edició, se n'han repartit 105.000 exemplars. L'any 2008 vam arribar a la dotzena edició, revisada, de la qual se'n van fer 10.000 exemplars.

Quin objectiu té l'exposició *Bíblia, Paraula i Imatge* inaugurada recentment al Museu diocesà de Barcelona?

Té un objectiu pedagògic. En un espai no massa gran, el visitant pot copsar el procés de formació dels llibres de la Bíblia i la complexitat de la traducció dels seus textos a una llengua actual, exemplificada amb la BCI. També pot adonar-se de la importància de la figura del traductor i també de la de l'artista. Tots dos, amb la seva fidelitat al text bíblic i a les formes lingüístiques i artístiques del moment, n'atansen el sentit profund. Igualment podrà conèixer com serà la nova Bíblia per a tothom que es presentarà al Petit Palau de Barcelona el dia 30 de març.

Com es va gestar la idea de fer la Bíblia per a tothom?

La Bíblia ha estat vehicle d'expressió i d'identitat del poble jueu però també del cristianisme, i per això s'ha convertit en un dels pilars de la cultura occidental. La societat catalana actual, en cert sentit, ignora aquesta realitat i s'empobreix des de molts punts de vista. D'aquí la nostra idea, que compartim amb els altres coeditors: Editorial Claret, Societats Bíbliques, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Happy Books i Centre de Pastoral Litúrgica.

Quins són els trets diferenciadors d'aquesta Bíblia popular?

El text és el de la BCI de la dotzena

Associació Bíblica de Catalunya

Arran del Concili Vaticà II fer conèixer la Bíblia entre els fidels i atansar-se a les altres esglésies cristianes es va convertir en unes prioritats i reptes nous. Així ho expressava la constitució *Dei Verbum* promulgada per Pau VI: «Com que la paraula de Déu ha d'estar sempre a l'abast, l'Església procura, amb maternal sol·licitud, que es facin traduccions a diverses llengües, apropiades i acurades, preferiblement dels textos originals dels llibres sagrats. I si aquestes traduccions, oportunament i amb el consentiment de l'autoritat de l'Església, són fetes fins i tot en col·laboració amb els germans separats, podran ser utilitzades per tots els cristians» (n. 22).

L'Associació Bíblica de Catalunya va néixer pocs anys després del Concili amb la voluntat de recollir aquest esperit conciliar. Es va començar la tasca de difondre en llengua catalana el text bíblic entre els fidels, al mateix temps que es va encetar la col·laboració amb altres Esglésies, concretament protestants. Va ser així com, entre altres edicions dels textos sagrats, va veure finalment la llum la Bíblia Catalana Interconfessional, que des de fa uns anys és consultable per internet a la pàgina www.abcat.org/bci/

edició revisada. Des del punt de vista de la presentació, s'ha editat a una sola columna, la qual cosa en facilita la lectura. No té notes, cosa més pròpia d'una Bíblia d'estudi. Conté, però, un índex de mots que remeten a temes concrets il·lustrats amb textos bíblics. El format és modern, d'un llibre de lectura qualsevol.

Aquesta edició busca atraure també les persones no creients. Per què?

Sí, l'objectiu d'aquesta edició és arribar sobretot a aquest públic, a fi que còpi la importància de conèixer el text bíblic com un dels referents culturals imprescindibles.

Fins a quin punt és contradictori editar aquesta Bíblia en un temps d'increença?

En un temps d'increença les persones continuen formulant-se, amb més radicalitat potser, les grans preguntes sobre la pròpia existència. La Bíblia dona respostes a les grans qüestions.

Com s'explica que després de milers d'anys la Bíblia continuï sent un best-seller?

«La Bíblia s'ha convertit en un dels pilars de la cultura occidental»

«La societat catalana actual, en cert sentit, ignora aquesta realitat i s'empobreix»

El missatge bíblic és únic des del punt de vista religiós. Però, aquest missatge ens arriba acompanyat d'una ingent informació històrica, política, cultural, lingüística, antropològica i sociològica, capaç de satisfer la curiositat més inquieta i exigent.

Caldria que la Bíblia estigués més present en l'àmbit familiar?

Sí. La família és, o hauria de ser, la primera educadora tant des del punt de vista religiós com cultural. Catalunya està inserida, tant des del punt de vista religiós com cultural, en la llarga tradició judeocristiana.

ASSOCIACIÓ BÍBLICA DE CATALUNYA

Pla de Palau,2
43003 Tarragona
Tel. 977 233 412
www.abcat.org
a/e: abcat@abcat.cat

Representació del Retaule de Sant Josep Oriol

Drama sacre sobre la vida del sant barceloní

MÉS DE CENT ACTORS EN ESCENA, AMB ACOMPANYAMENTS DE CAPELLA DE MÚSICA, COR DE GREGORIÀ I INSTRUMENTS MEDIEVALS

BASILICA
SANTA MARIA
DEL PI

Dissabte 12 de març,
a les 21 hores

Basilica de Santa Maria del Pi

Entrada lliure

Club[★]amics

Associació d'Amics de Catalunya Cristiana

PELEGRINATGE DIOCESÀ A ROMA PER ASSISTIR A LA BEATIFICACIÓ DE

Joan Pau II

Presidit per l'Emm. i Rvdm. Sr. Cardenal Lluís Martínez Sistach,
Arquebisbe Metropolità de Barcelona
Organitza: Club+Amics (Amics de Catalunya Cristiana)

Del dissabte 30 d'abril al dilluns 2 de maig de 2011
o bé de dissabte 30 d'abril al diumenge 1 de maig a la tarda

Roma t'està esperant...

Per a preus i més informació **934 092 770**

Itàlia

Preludi del nou atri dels gentils a la Universitat de Bolonya

L'aula magna va acollir el diàleg entre quatre pensadors italians il·lustres

Marta Nin
Bolonya

El viatge a la República Txeca que Benet XVI va emprendre el setembre de l'any 2009 va colpir molt el Pontífex. El país és un dels més ateu d'Europa, però el Papa hi va ser molt ben acollit i es va adonar d'una profunda actitud d'escolta per part de tothom, creients i no creients. Aleshores es va adonar de la necessitat de fomentar el diàleg amb els homes i dones de bona voluntat que no creuen en Déu. Per aquest motiu, el desembre de l'any 2009, durant el seu discurs nadalenc a la Cúria romana, Benet XVI va dedicar un fragment de la seva reflexió a la qüestió de l'ateisme i de la indiferència religiosa i va concloure afirmant: «Crec que avui l'Església també hauria d'obrir una mena d'atri dels gentils, on els homes puguin connectar amb Déu d'alguna manera, sense conèixer-lo i abans que hagin trobat l'accés al seu misteri, al servei del qual hi ha la vida interna de l'Església. Al diàleg amb les religions avui ha d'afegir-s'hi sobretot el diàleg amb aquells per als quals la religió és una cosa aliena, per als quals Déu és un desconegut i que, tanmateix, no voldrien quedar-se simplement sense Déu, sinó apropar-s'hi almenys com a Desconegut.»

A partir d'aquí el cardenal Gianfranco Ravasi, president del Pontifici Consell de la Cultura, va idear un nou atri dels gentils com a espai de diàleg entre creients i no creients: una «nova estructura de recerca, de diàleg, de compartir, de reciprocitat vers un enriquiment comú; una finestra oberta al vast, múltiple, inquiet i riquíssim món de la cultura contemporània», s'afirma en l'opuscle de presentació d'aquesta iniciativa.

L'atri dels gentils era antigament l'espai obert dins del temple de Jerusalem en el qual podien accedir també els pagans. Però si aleshores una làpida marcava el límit més enllà del qual els gentils no podien entrar, l'atri d'avui és una oportunitat de trobada que no assenyalava límits o zones prohibides, sinó que vol obrir i explorar sempre noves possibilitats d'escolta i reciprocitat».

La universitat més antiga

El llançament internacional del nou atri dels gentils tindrà lloc a París els dies 24 i 25 de març, però la presentació oficial va tenir un preludi el 12 de febrer en un lloc tan emblemàtic com la universitat més antiga del món occidental, la de Bolonya. Davant la presència destacada de nombroses personalitats italianes del món de la cultura, les arts i la ciència, l'aula magna de la universitat bolonyesa va acollir el diàleg entre quatre pensadors italians il·lustres: el científic Vincenzo Balzani, el jurista Augusto Barbera, i els filòsofs Sergio

Givone i Massimo Cacciari, introduïts pel rector Ivano Dionigi i pel cardenal Gianfranco Ravasi.

El rector de la Universitat de Bolonya va obrir la sessió afirmant que la universitat pública i laica, quan acull el debat entre creients i no creients, «no abdica en absolut de la seva autonomia», és més, la universitat «no té por de cap repte» i si és «la comunitat de dones i d'homes lliures que estudien i que formen les generacions de joves, aleshores també l'atenció a l'esfera religiosa —com a dimensió històrica i també com a reflexió personal— no només té el dret, sinó fins i tot el deure de plena ciutadania entre els nostres murs». Segons Dionigi, «parlar de l'home equival a parlar de Déu i parlar de Déu equival a parlar de l'home». El rector va subratllar la importància vital del diàleg: «El diàleg ens salvarà», especialment en una època en què més que d'enfrontament de cultures caldria parlar d'enfrontament d'ignoràncies». Dionigi va acabar fent una crida a «una nova koiné lingüística i cultural» per a la qual és necessari «el pensament de creients i no creients creïbles», alhora que va alertar del perill d'aquells que fan «un ús polític de la religió i un ús religiós de la política».

Per la seva banda el cardenal Ravasi va introduir el seu discurs explicant que en l'atri dels gentils «per ara» hi ha hagut una «exclusió necessària». No s'hi han volgut convidar expressament «els massa poc ateu», però tard o d'hora «també haurem d'entrar on hi ha l'horitzó de la superficialitat, de l'amoralitat, de la indiferència, de l'obvietat, de l'estereotip, del secularisme banal o de la religió devocional insípida», en poques paraules, «l'ateisme de la llengota» que «s'estén, com una mena de sudari, no només en la cultura, sinó també en la política, on en certa manera n'ha esdevingut la bandera».

«L'atri és una oportunitat de trobada que no assenyalava límits o zones prohibides, sinó que vol obrir i explorar sempre noves possibilitats d'escolta i reciprocitat»

El cardenal va admetre que aquesta exclusió, malgrat tot, «el turmenta».

L'al·locució de Ravasi va centrar-se en el tema de *Déu en l'ateisme*, analitzant alguns fragments de l'obra del filòsof Emil Cioran, el qual es definia com a «membre de la raça dels ateu». I va acabar amb uns versos del religiós i poeta italià David Maria Turoldo: «Germà ateu, noblement consirós,/ a la recerca d'un Déu/ que jo no sé donar-te,/ travesses junts el desert./ De desert en desert/ anem més enllà de la selva de les creences,/ lliures i nus vers/ l'Ésser Nu/ i allà/ on la paraula mor/ acabi el nostre camí.»

Ciència i fe

El químic Vincenzo Balzani va titular la seva dissertació *Una aliança per custodiar el planeta terra*, i va articular-la al voltant de la relació entre ciència i fe, que s'oposen com el dit gros i la resta de dits de la mà, «però que junts permeten aferrar totes les coses». Balzani va definir el planeta terra com una «nau espacial», i va fer una crida a salvar-la de la insostenibilitat ecològica

i social a través del desenvolupament de l'energia solar.

De la seva banda, el constitucionalista Augusto Barbera, amb la dissertació *La laïcitat com a mètode*, va esplaïar-se parlant de laïcitat i de la relació entre liberalisme i cristianisme valorant molt positivament la contribució del personalisme cristià. Segons Barbera, cal «salvaguardar el pluralisme en l'esfera pública reunint els creients i els no creients, i aquesta és l'alta tasca d'una política laica, és a dir, autònoma de les ingerències de tot tipus. Una laïcitat que tingui com a mètode el rebuig dels fonamentalismes i l'esperó del dubte, i com a principi regulador, també sobre les qüestions de vida i de mort, el principi de la majoria». Barbera va posar com a exemple de col·laboració entre laics i catòlics els moviments que demanen l'abolició de la pena de mort.

El filòsof Sergio Divone va parlar de *Filosofia i experiència religiosa*, analitzant la qüestió de la mort de Déu i la diferència entre nihilisme i ateisme a partir del pensament de Bayle i de Leibniz. Si Bayle nega l'existència de Déu a partir de l'existència del mal, Leibniz afirma que Déu existeix perquè «el bé sempre és ontològicament superior al mal. El mal només existeix en tant que ofensa al bé, i no a l'inrevés. I el bé, encara que se l'ofengui, resisteix misteriosament». El filòsof va establir com a diferència entre ateisme i nihilisme el fet que l'ateisme disserta sobre el problema del mal, mentre que el nihilisme l'ignora. Divone va denunciar que actualment «l'ateisme ha cedit el pas al nihilisme», i va remarcar com cal tornar a «pensar en allò que avui sembla impensable, l'escàndol del mal».

L'ateisme en la cristiandat va ser el tema del filòsof Massimo Cacciari, el qual considera que l'ateisme és gairebé consubstancial al monoteisme: «L'ateisme no és un hoste ingrát que ve de fora, viu aquí. No és concebible l'ateisme del qual parlem fora d'aquesta civilització occidental nostra.» Segons ell, però, «no hi ha res més mort que la contraposició entre ateisme i fe». Hi ha un ateisme, definit per Cacciari «ateisme pràctic», que consisteix a creure que al terme «Déu» correspon el «no-res». Per al filòsof venecià, el perill per als creients d'avui és minimitzar i fins i tot aliar-se amb aquest nihilisme contemporani que és l'ateisme pràctic.

La prolusió bolonyesa va ser un bon tast dels temes que anirà afrontant l'atri dels gentils en les diferents seues i al llarg d'un futur que es preveu ben fecund. Les properes etapes d'aquesta iniciativa, a banda del 24 i 25 de març a París, són enguany a la Universitat Europea de Tirana, a Albània, el mes d'octubre, i al novembre a l'Acadèmia de Suècia a Estocolm. També s'estan preparant esdeveniments per al 2012 i el 2013 a l'Acadèmia Catòlica de Praga, la Universitat de Pavia i de Florència, a Ginebra, Marsella, Moscou i Chicago.

Per part del cardenal Ravasi, el desig és que el nou atri dels gentils no depengui només de les iniciatives vaticanes, sinó que sigui un impuls per obrir espais de diàleg a nivell local i que les diferents diòcesis i ens culturals facin seu aquest projecte. Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana* ja han acollit aquesta invitació creant espais de diàleg semblants en els seus estudis i en les seves pàgines.

L'Any Paulí, un any de gràcia i evangelització

Balanç de les celebracions pel bimil·lenari del naixement de sant Pau

Zenit

Ciutat del Vaticà

«Un any de gràcia, més enllà de les nostres expectatives» és el balanç traçat pel cardenal Andrea Cordero Lanza di Montezemolo, arxiprest emèrit de la basílica papal de Sant Pau Extramurs, a propòsit de l'Any Paulí. El balanç d'aquest any, celebrat del 28 de juny del 2008 al 29 de juny del 2009 amb motiu dels dos mil anys del naixement de l'apòstol dels gentils, va ser fet públic en una roda de premsa celebrada al Vaticà.

«Un esdeveniment històric», el va definir el cardenal Montezemolo, recordant que, per primera vegada en la història de l'Església, s'ha celebrat un any temàtic dedicat a sant Pau. Aquest ha donat lloc no només a nombrosos pelegrinatges a la basílica romana que en custodia la tomba, així com a llocs paulins de l'àrea mediterrània, sinó també a nombroses conferències i concerts i una prolífica producció de llibres, obres musicals, pel·lícules i programes d'internet que han implicat milions de persones.

«Contra el risc d'oblidar», es va presentar a la roda de premsa un llibre de més de 500 pàgines, amb el títol *L'Any Paulí* (ed. Llibreria Editrice Vaticana), escrit pel periodista responsable de la comunicació de l'Any Paulí, Graziano Motta, en el qual es recullen els actes més significatius de la basílica de Sant Pau Extramurs i de les Esglésies locals dels cinc continents. Una secció explora, en particular, el significat ecumènic de

l'Any Paulí celebrat juntament amb catòlics, ortodoxos i protestants. «Ha estat ocasió —va recordar el cardenal Montezemolo— per establir entre les diverses confessions una atmosfera de cordialitat

no nova, però sí intensificada.»

Un any, per tant, «estratègic per a la mateixa vida de l'Església», tal com el va definir en la seva intervenció a la roda de premsa Mons. Rino Fisichella, president del Consell Pontifici per a la Promoció de la Nova Evangelització. L'Any Paulí, va explicar, «ha permès recuperar no només la multiforme riquesa del pensament de l'apòstol dels gentils amb una producció teològica i bibliogràfica probablement mai aconseguida en el passat», sinó sobretot «ha posat de manifest la seva actualitat per a la vida de l'Església en la seva missió evangelit-

zadora». No és casualitat que, precisament a la basílica de Sant Pau, el 28 de juny del 2010, amb motiu de les primeres vespres de la solemnitat de Sant Pere i Sant Pau, Benet XVI manifestés la seva intenció d'instituir el Consell Pontifici per a la Pro-

moció de la Nova Evangelització.

«Estem convençuts —va afirmar Fisichella— que aquesta basílica haurà de ser encara més en el futur el signe evident de la voluntat de l'Església d'emprendre el seu camí de nova evangelització», i no s'exclou que el nou dicasteri promogui iniciatives en aquest sentit per al pròxim mes d'octubre. Mons. Fisichella va informar també sobre les activitats del nou dicasteri que presideix: «Continuen les trobades amb les conferències episcopals de diversos països europeus i no europeus, mentre que per al pròxim mes de març s'han programat dos dies d'estudi sobre la nova evangelització amb especialistes, i al maig una trobada per a la definició d'una nova forma d'evangelització de camp.» Naturalment, tota l'activitat del dicasteri «resta a l'espera del que es proposi al Sínode sobre la nova evangelització previst per al 2012 i per la successiva exhortació postsinodal».

El gran impuls donat al coneixement del pensament paulí amb motiu de l'any celebrat en honor de l'apòstol dels gentils no s'ha de perdre, com tampoc l'impuls donat a la vitalitat del complex de la basílica de Sant Pau. El cardenal Francesco Merisi, actual arxiprest de Sant Pau, va informar de la publicació d'un llibre sobre la basílica que serà presentat a la premsa el pròxim 10 de març. Al seu torn, el pare Edmund Power, abat del monestir benedictí de la basílica, va anunciar la voluntat de crear en el complex un centre d'espiritualitat i un centre ecumènic d'estudis paulins.

Milloren els comptes vaticans

Zenit / Ciutat del Vaticà

Els pressupostos vaticans per a aquest 2011, tant el general de la Santa Seu com el dels serveis que gestiona la Governació de l'Estat, mostren «signes de recuperació», encara que acusa les «incerteses» provocades per la crisi econòmica i per l'augment de les despeses de gestió. Així ho afirma un comunicat sobre el resultat de la reunió del Consell de Cardenals, que s'ocupa de l'estudi dels problemes organitzatius i econòmics del Vaticà.

El Consell, presidit pel Secretari d'Estat, cardenal Tarcisio Bertone, va dedicar dos dies a examinar dos pressupostos, d'una banda el del Vaticà, i de l'altra, el de la Governació de l'Estat Ciutat del Vaticà, que van per separat. Segons el comunicat vaticà, el primer pressupost, referit a les institucions de la Santa Seu, inclou als organismes de la Cúria romana, la Cambra Apostòlica i l'àrea «mediàtica», que abraça també la Llibreria Editrice Vaticana.

El segon pressupost comprèn les necessitats econòmiques i de gestió territorial de l'Estat Ciutat del Vaticà, i els serveis propis (manteniment de les estructures, per exemple). El balanç de tots dos pressupostos mostra «clars signes de recuperació» econòmica, encara que «es ressent per les incerteses del sistema econòmic global», i també per «l'augment de les despeses de gestió».

Això és evident sobretot per al primer pressupost, el del Vaticà, «la font de finançament insubstituïble del qual la constitueixen les contribucions lliures dels fidels», subratlla el comunicat. Per això, els membres del Consell «han expressat una profunda gratitud pel suport que aquests donen, sovint de forma anònima, al ministeri universal del Sant Pare, i els exhorta a perseverar en aquesta bona obra».

El Vaticà i Rússia volen reforçar les relacions

Zenit / Ciutat del Vaticà

Així ho revela el comunicat difós per la Sala Stampa del Vaticà al final de l'audiència que el Papa va concedir al president de la Federació Russa Dimitri Medvedev. La nota vaticana revela que en el decurs de la conversa entre el Pontífex i el president Medvedev s'han mostrat «complaguts per les bones relacions bilaterals» i «s'ha subratllat la voluntat de reforçar-les, fins i tot amb l'establiment a continuació de relacions diplomàtiques plenes».

L'establiment de relacions diplomàtiques plenes entre els dos Estats va ser anunciat el 3 de desembre passat del 2009, després que el Papa rebés en audiència Medvedev.

En la trobada entre el Papa i Medvedev, afegix la nota de la Sala Stampa vaticana, ha estat reconeguda «l'àmplia col·laboració entre la Santa Seu i la Federació Russa, ja sigui

en la promoció dels valors específics humans i cristians, ja sigui en l'àmbit cultural i social». De la mateixa manera, «s'ha posat en relleu la contribució positiva que el diàleg interreligiós pot oferir a la societat».

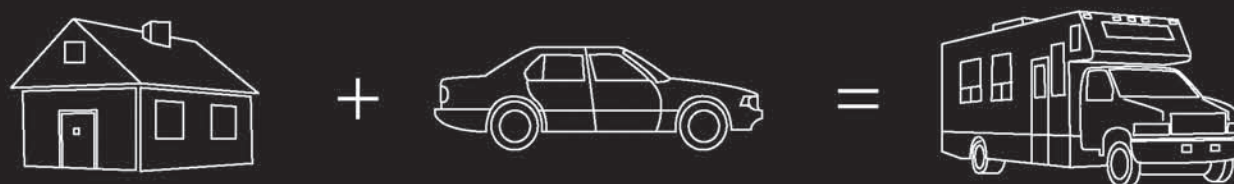
Benet XVI i Medvedev, finalment, també van conversar «sobre la situació internacional, amb referència particular al Pròxim Orient».

La Federació Russa té una població de gairebé 140 milions d'habitants. Els catòlics són menys d'un milió i mig.

Benet XVI va rebre el president Medvedev.

¿y ahora?

DISEÑO + SOSTENIBILIDAD = W + W

W+W es el resultado de la ambición de Roca a la hora de incorporar soluciones nuevas, únicas e innovadoras en los espacios de baño. Una solución que combina diseño y sostenibilidad al unir el inodoro y el lavabo en una sola pieza. Su sorprendente diseño lo hace ideal para espacios reducidos, pero su gran aportación es la tecnología que permite reutilizar el agua usada en el lavabo para llenar la cisterna del inodoro. Un producto único que Roca ha hecho realidad.

Roca THE LEADING GLOBAL
BATHROOM BRAND
www.roca.com

Itàlia

Els catòlics italians i espanyols promouen iniciatives contra la crisi econòmica

El cardenal Martínez Sistach participa en un simposi organitzat per l'arxidiòcesi de Milà

Redacció
Milà

El cardenal arquebisbe de Barcelona, Lluís Martínez Sistach, ha participat en el simposi sobre les respostes de l'Església davant l'actual crisi econòmica. En el simposi, organitzat per l'arxidiòcesi milanesa, els ponents principals van ser el cardenal Dionigi Tettamanzi, arquebisbe de Milà, i el cardenal Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona. Aquestes i altres intervencions del simposi van posar en relleu que els catòlics porten a terme nombroses iniciatives de solidaritat. Pel que fa a Milà, el cardenal Tettamanzi va explicar que va crear l'anomenat «Fondo del cardinale» amb un milió d'euros i que compta amb la col·laboració de centenars de

persones que hi ajuden per portar endavant el projecte. Actualment el «Fons Família Treball» ja disposa de 12 milions d'euros i el nombre de famílies ajudades per poder passar la crisi actual depassa les 5.000. «Continuo sentint que es parla del Fondo del cardinale —va dir Tettamanzi—, però el Fondo i el projecte no són meus, sinó que són del Senyor i de tots els qui han donat proves de solidaritat i han manifestat amb fets que es pot trobar respostes a la crisi. Hem de sortir del sentiment que no hi ha res a fer.»

El cardenal Martínez Sistach, per la seva part, va exposar la situació de la crisi al nostre país i va fer un balanç de les respostes de l'arxidiòcesi de Barcelona a la crisi. Va explicar que un dels tres objectius de l'actual pla pasto-

ral de l'arxidiòcesi és el de créixer en la solidaritat enmig de la crisi econòmica. Va dir que ja abans de la crisi era molt el que feien els diocesans, les parròquies, Càritas diocesana i les Càritas parroquials, les comunitats religioses i nombroses institucions eclesiaístiques que treballen en el món de la pobresa i de la marginació.

El cardenal va fer una exposició sobre les orientacions donades per Benet XVI davant la crisi actual, de manera especial en la seva encíclica *Caritas in veritate*, i després va fer una exposició detallada de l'activitat de Càritas tant a Barcelona com a la resta d'Espanya. Va explicar que es treballa per promoure l'autonomia de les persones i que es col·labora amb els serveis socials municipals i amb altres organitzacions per evitar duplicitats i promoure l'eficàcia d'una acció més comunitària.

El cardenal Martínez Sistach, que va anar a Milà acompanyat de Mn. Salvador Bacardit, vicari episcopal i delegat del cardenal a Càritas diocesana, va presidir una missa en ritu ambrosià —el propi de l'arxidiòcesi milanesa— a la catedral de la ciutat. «Em plau presidir

«Les nostres Esglésies treballen moltíssim per oferir proximitat, acompanyament i ajuda»

l'eucaristia dominical —va dir a l'homília— en aquesta bellíssima i antiga catedral, en l'estimada Església particular ambrosiana. Presideixo aquesta assemblea litúrgica convidat pel vostre pastor, el cardenal Dionigi Tettamanzi. Tots dos junts vam celebrar la Jornada Diocesana de la Solidaritat, mirant amb satisfacció el que ha fet durant dos anys el Fons Família i Treball. Les nostres Esglésies sofreixen per les greus conseqüències de l'actual crisi econòmica i treballen moltíssim per oferir proximitat, acompanyament i ajuda a les nombroses persones i famílies que en tenen necessitat.»

Tunísia

El bisbe de Tunis demana més cooperació al desenvolupament

ACI / Tunísia

El bisbe de Tunis, Mons. Maroun Lahham, ha demanat a la Unió Europea cooperar amb el desenvolupament d'aquesta nació africana per aturar l'onada migratòria de joves, que fugen cap a Itàlia com a conseqüència de la inestabilitat política i econòmica del país. Després que el 14 de gener passat caigués el règim de Zine El Abidine Ben Alí, que ha governat Tunísia durant 24 anys, uns 5.000 tunisians van creuar el mar Mediterrani cap a l'illa italiana de Lampedusa. «Sóc conscient que Itàlia no pot acollir totes les persones. Així que

la manera de controlar aquest fenomen és la col·laboració per desenvolupar els nostres països (africans), i convèncer els joves a restar-hi per ajudar al seu desenvolupament», va dir Mons. Lahham a l'agència Fides. En les seves declaracions, el prelat va assenyalar que les migracions cap a Europa no són noves, «perquè els joves del Magrib sempre han somiat d'arribar a l'altra riba del Mediterrani». Mons. Lahham va indicar que tot i que el Govern deposat deia que l'atur era del 14%, la taxa real «és almenys del 20%». Va afegir que aquest fet, més la situació d'inseguretat, impulsa els joves a fugir a Itàlia.

Subscriu un missioner

Regala una subscripció de CatalunyaCristiana perquè també els missioners rebin notícies de casa (podeu mantenir-hi correspondència).

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

Marqueu la vostra preferència (preu d'una subscripció missionera)

- ☐ Amèrica i Àfrica: 233,11 € ☐ Missioner ☐ Edició en català
☐ Àsia i Oceania: 311 € ☐ Missionera ☐ Edició en castellà
☐ Adjunto xec nominatiu ☐ Domiciliació bancària

Senyors, els prego que carreguin al meu compte el rebut que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua donació Subscripció Missionera.

Titular

Entitat	Oficina	DC	Compte	Data (dd/mm/aa)

Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:
CatalunyaCristiana
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

«A l'Àfrica em vaig fer dona, religiosa i metgessa»

Cristina Antolín, directora d'un centre hospitalari al Camerun

Rosa María Jané Chueca

Cristina Antolín, natural d'Oriola, pertany a la Congregació de Sant Domènec, i fa gairebé 26 anys que és a l'Àfrica, la meitat de la seva vida. Dirigeix el Centre Hospitalari Dominicà Sant Martí de Porres, al barri de barraques Mvog Betsi de Yaoundé (Camerun). La Cristina és un dels testimonis convidats per Mans Unides amb motiu de la campanya 2011 «El seu demà és avui», per lluitar contra la mortalitat infantil.

Quina és la realitat de la infància on vostè treballa?

Ens crida molt l'atenció la morbiditat i la mortalitat infantil, per això fa tres anys vam obrir el Centre Hospitalari Dominicà Sant Martí de Porres, perquè vèiem que era una de les necessitats més grans. Moltes vegades els infants es moren perquè no tenen una estructura sanitària a prop o perquè ja estan molt febles a causa de la malnutrició, l'anèmia... no és que passin gana, però mengen de manera molt desequilibrada i qualsevol petita malaltia se'ls emporta. Jo he viscut situacions de veure com es moria un nen a la consulta o de camí a l'hospital. Al barri, malgrat tenir un hospital, no hi ha aigua corrent. La gent beu aigua no potable i hi ha moltes malalties vinculades a la insalubritat i a la manca d'higiene. Per això la taxa de mortalitat infantil és important.

Com col·labora Mans Unides amb l'hospital?

Actualment, amb nosaltres té dos projectes molt importants. El primer és el proveïment d'aigua i l'evacuació de les aigües. El segon és un projecte molt bonic, finançat per la delegació de Solsona, que és l'acompanyament, l'ajuda i el suport psicològic a tots els malalts que tenen el VIH. La sida és una pandèmia que a l'Àfrica es cobra moltes vides. Si més no, al Camerun, el govern ha intervingut en l'afer. Oferim el tractament de la triteràpia gratuït, hi ha certs centres que ens formen per poder tractar els malalts...

La sida, a l'Àfrica, és molt més que una malaltia...

No és només una malaltia corporal, és una malaltia psicològica, social, moral... intentem acollir el malalt en tota la seva integritat. Intentem no únicament donar-li la medicació i, per això, disposem d'un servei amb un psicòleg, una assistenta social i alguns voluntaris que els escolten, es desplacen a casa seva, veuen la situació en què viuen, si la família accepta la situació... de vegades les famílies es cansen perquè tenen por del contagi o perquè són una càrrega econòmica important, i els abandonen. Nosaltres ens trobem amb persones que viuen en una habitació, pràcticament abandonats, sense condicions higièniques, infrahumanes... d'altres sí que són acceptats, però per la seva malaltia no poden treballar i no tenen mitjans per subsistir.

Hi ha molts orfes a causa de la sida?

Sí, però també hi ha força àvies que s'encarreguen dels nets perquè els pa-

res han mort o, si no són les àvies, són les tietes perquè a l'Àfrica hi ha molta solidaritat. Totes les tietes són «mares» i tots els tiets són «pares». És una família molt llarga i el nen no es quedarà orfe, abandonat... algú de la família l'acollirà, tot i que sí que és una càrrega econòmica.

Com s'ajuda les persones amb VIH?

Els demanem que facin un petit projecte i els donem un microcrèdit. La majoria són dones perquè els homes no participen d'aquesta part psicològica, són molt més reticents. Tenim 24 microcrèdits, que s'han donat a 24 dones i que els han donat la vida, els han tornat l'esperança: una ha posat un galliner, una altra ha comprat una màquina de cosir... fins ara totes estan responnent força bé i estan retornant els microcrèdits. Quan presenten el projecte els donem una formació en comptabilitat perquè gestionin bé el microcrèdit. La veritat és que és una satisfacció molt gran veure que famílies que estaven molt desanimades i desesperades ara han trobat un mitjà de vida, se senten útils... També tenim activitats amb els fills de les persones que tenen VIH: beques per a col·legis, complements alimentaris, sortides d'esbarjo...

Així, doncs, no és simple assistencialisme el que ofereix el centre...

A l'Àfrica moltes vegades hem caigut, i continuem caient, en el paternalisme. Inconscientment portem una certa superioritat i crec que això és prendre la dignitat a les persones, i ells són molt dignes i molt capaços d'agafar les regnes de la vida. Si els facilitem els mitjans, ells tenen una gran capacitat i una gran creativitat. Hem de creure en ells. Aquesta és la política de Mans Unides. Durant molts anys a l'Àfrica hem actuat malament.

D'ençà que hi ha l'hospital, ha canviat el barri?

Continua sense tenir aigua corrent... és difícil accedir al centre hospitalari perquè no hi ha carreteres i en època de pluges els camins s'enfanguen... l'hospital es va construir en el que abans

era selva i ara hi ha botigues, petits mercats... La gent ha trobat mitjans per viure. Ara hi ha taxis oficials, abans no. Els veïns tenen accés a la salut que abans no tenien... dins del que és el barri, l'hospital és un luxe. Ofereix un servei molt bo, la gent ve amb molta confiança. No és un hospital gratuït perquè això no existeix a l'Àfrica i no podríem mantenir-ho, però tenim uns preus molt ajustats per poder autofinanciar-nos. I ho hem aconseguit. També tenim un servei social per als que realment no poden pagar. Ningú no se'n va de l'hospital sense tractament.

De quina manera es reflecteix el carisma dominicà?

Aquest hospital ha estat aixecat per cinc congregacions dominicanes i, com a dominiques, per a nosaltres és molt important la predicació de la Veritat. Per això formar la gent, educar-la en la salut és primordial. En el mateix hospital tenim un equip de quatre persones molt ben qualificades que treballen temes d'educació per a la salut, que es donen al mateix hospital, a la sala d'espera. A les 10.30 del matí s'atura l'activitat: quan la sala és plena, amb unes 200 persones, es fa una petita pregària i s'explica un tema d'educació sanitària. La gent s'endú a casa no únicament un tractament, sinó una educació, una formació per viure més sans. A través de tot això mirem que coneguim millor Déu, amb el respecte que cadascú es mereix perquè hi ha moltes religions. En cap moment no tenim la intenció de «convertir» ningú, però sí que intentem que a través d'aquesta situació de malaltia, de feblesa, es trobin amb Déu i en Ell trobin una força per continuar vivint amb la malaltia. Per això donem tanta importància a aquesta pastoral sanitària: estar al costat del malalt, animar-lo, acompanyar-lo i que trobi en Déu la força. No ens preocupem només de la

medicina assistencial, sinó d'aquesta integritat de la persona, perquè la persona és un tot. I la gent sent que som un hospital diferent.

També treballem molt amb el personal. Ens preocupa que comparteixi els valors que mirem de viure, per això els donem una formació. No exigim als treballadors que siguin catòlics, però sí que s'adaptin als valors que volem transmetre i viure.

Com és ser metge a l'Àfrica?

Jo he treballat en zona rural i en zona urbana. En zona rural el metge és «déu», és a dir, ho sap tot, ho pot tot... és algú que pot solucionar-ho tot i per això hem d'estar preparats tant com sigui possible. Jo no sóc especialista de res, sóc metgessa general, però faig de tot perquè el mitjà t'empenyi a haver de preparar-te en tot. Per això, quan vaig arribar a l'Àfrica sabia poquíssim i em vaig anar preparant amb la gent d'aquí. El met-

ge a l'Àfrica ha de ser molt resolutiu, qualsevol problema que arriba has de solucionar-lo perquè no tens mitjans per consultar amb un especialista o per enviar el pacient a un altre hospital... t'has d'acostumar a treballar amb pocs mitjans i a fer «miracles», és a dir, fer molt amb molt poc. És increïble tot el que es pot fer amb poquets mitjans! A l'Àfrica ets metge en tot moment: quan dorms, quan descansas, quan estàs de recés... has d'estar disponible les 24 hores, fins i tot quan viatges!

Porta mitja vida a l'Àfrica... com marca aquesta vivència?

He après moltíssimes coses a l'Àfrica. Fa gairebé 26 anys que sóc aquí, la meitat de la meua vida, ja que en tinc 51. El que sóc i el que sé li ho dec a l'Àfrica. Vaig arribar a l'Àfrica molt jove, tot just acabada la carrera de Medicina... no sabia res! Tenia moltes teories al cap, però cap pràctica... acabava de fer els vots... Jo sempre dic que a l'Àfrica em vaig fer dona, religiosa i metgessa. El que sóc, realment ho dec a l'Àfrica. Els africans m'han ajudat molt i m'han ensenyat molt. Jo vaig arribar al Congo quan tenia 26 anys i vaig aprendre dels infermers d'allí, d'un metge congolès que sabia de tot i que es va abocar per ensenyar-me tot el que sabia, perquè jo avancés i pogués ajudar... Moltes vegades veiem l'Àfrica amb superioritat de voler ajudar i no és així. Ells són capaços de molt.

De l'Àfrica he après la paciència, que les coses a poc a poc van marxant; la constància, la perseverança; l'acceptació de les coses tal com vénen; no somiar amb grans coses, comptar amb el que tens; refiar-te de la Providència; viure el dia a dia tan intensament com sigui possible... el més important a la vida són les relacions humanes, la solidaritat, el fet d'estar amb l'altre, la fraternitat...

«A l'Àfrica has d'acostumar-te a treballar amb pocs mitjans i a fer "miracles"»

Punt de vista

Anna Fernández

Campanyes - Setem Catalunya

A Dakar es va parlar de comerç just

Ha estat emocionant inaugurar el Fòrum Social Mundial 2011 marxant amb les vuit organitzacions africanes, sis de llatino-americanes i una d'asiàtica que hem convidat, sota el lema «Del comerç esclau al comerç just», juntament amb més de 50.000 persones. Ha estat molt ric l'intercanvi d'experiències de construcció de models d'economia solidària i xarxes de Comerç Just Sud-Sud entre els tres continents. Molt interessant comprovar que, tot i tenint un objectiu comú, la transformació social a través de la revalorització del mercat local i regional i l'increment de valor agregat en la cadena productiva dels països empobrits, els escenaris dels tres continents es troben en moments ben diferents d'evolució.

De tot el que hem viscut, voldria destacar que els companys i companyes d'Amèrica Llatina que Setem ha convidat són mestres i experts en la pràctica de la comercialització i la incidència política perquè prevalguin els principis de l'economia solidària i el Comerç Just Sud-Sud. Han aprofitat l'espai del FSM per articular-se encara més i redactar un document conjunt llatinoamericà on exposen com entenen el desenvolupament local, la justícia comercial, la relació entre la persona i l'economia, i les relacions entre regions empobrides i enriquides.

Proposen algunes mesures ben concretes:

- Creació de noves empreses llatinoamericanes amb integració de capital de les organitzacions del nord i del sud, on les organitzacions del Sud han de tenir majoria
- Enfortiment de les xarxes de comercialització comunitària i creació de noves botigues i projectes de turisme per garantir la sobirania alimentària dels pobles i l'in-

tercanvi cultural entre els pobles

- Generar incidència política en tots els nivells de governs
- Donar suport als esforços que fan els governs del grup dels 20 dins de l'OMC, per a l'eliminació dels subsidis als *commodities* per als productes del nord que generen condicions de dumping (preussubsidiats que tanquen els mercats als petits productors) i els aranzels als productes transformats colonials que arriben del sud

- Conformació d'una família d'un mínim de 5 o 6 productes importants en cadenes de transformació per accedir a mercats d'escala, i generació d'equips tècnics especialitzats als països d'origen
- Interaccionar amb les xarxes asiàtiques i africanes creant llaços de coordinació i intercanvi polític. I ens demanen a les organitzacions de Comerç Just finances solidàries i de sensibilització del Nord, així com als governs locals
- Generació de campanyes de pressió, tant al Nord com al Sud, cap a les empreses multinacionals que venen productes de Comerç Just al Nord i que no obstant això realitzen pràctiques brutes amb productors i empleats en les seves filials del sud

- Creació de campanyes de confiança cap als sistemes de certificació participatives d'economia solidària i agroecologia als països del Sud
- Suport a la construcció de cadenes de valor agregat als països d'origen, mitjançant transferència de sabers i enfortiment dels sabers tradicionals, programes de formació, capacitació i assistència tècnica i la recerca de tecnologies apropiades

Davant de tanta claredat, a les persones i organitzacions del Nord no ens queda més que comprometre'ns amb força a divulgar aquests posicionaments i demandes i contribuir per tal que siguin considerades en la nostra activitat i en les decisions polítiques.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona

El domini propi

De vegades, com si fos un joc d'atzar, agafo la Bíblia i l'obro per qualsevol lloc. Sovint resto impressionat, perquè trobo textos que jo no he escollit i que em són una preuada perla. La Bíblia és com una font d'aigua inestroncable. En brollen fragments inesperats —en aquest mètode que practico— que em deixen estupefacte.

Avui, com en altres ocasions, he temptat la sort —valgui l'expressió— i m'he trobat en una bella pregària per demanar el domini propi. El domini propi! Qui l'aconseguiu! Moltes vegades, fins i tot, passem vergonya o ens sentim avergonyits per haver parlat massa aviat, per prendre una decisió poc mesurada, per una ironia feridora... Que les circumstàncies ens sobrepassin és humà i pot menar a la humilitat. El no dominar-nos, el fet d'esverar-nos, de no tenir control de les reaccions,

el fer el tabalot i el fatxenda són la mostra de la feblesa humana. Ens arrossequen, com a mínim, a la vorera del pecat. Fins i tot, poden portar al pecat greu.

El domini propi ha d'anar creixent en la vida cristiana. Cal posar els cinc sentits en aquesta tasca. Això no obstant, també porta a la pregària de súplica, ben necessària per madurar la gràcia del baptisme.

La troballa bíblica figura en el llibre del Siràcida o de l'Eclesiàstic (22,27-23,1-6). «Qui em posarà una guarda a la boca i un segell de prudència als llavis, perquè el parlar no em faci caure i la llengua no em perdi? Oh Senyor, pare i amo de la meua vida, no m'abandoneu al caprici de la meua llengua, no em deixeu caure per culpa seva.»

Encara segueix: «Qui aplicarà els assots per guiar el meu pensament? Qui imposarà a la meua voluntat una sàvia disciplina, perquè no sigui indulgent amb els meus propis errors ni deixi passar per alt els meus pecats? Així no acumularé mancances ni augmentaran les meves faltes, ni cauré davant els meus adversaris, ni els meus enemics es riuran de mi, ells que no esperen que em tingueu misericòrdia. Senyor, pare i Déu de la meua vida, feu que no siguin altius els meus ulls, allunyeu de mi tot mal desig, que la cobejança i la luxúria no s'apoderin de mi, no em lliureu a les passions impúdiques!»

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà

(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

Trobada dominical

Tot i que no tinc prou categoria acadèmica per exercir de tutor, donades les meves aficions, he col·laborat amb persones amigues que han presentat una tesina, un projecte o una tesi. Sóc conscient de tot l'atractiu que té per a qui l'elabora, però també de com n'és, d'àrdua, la lectura a causa de la densitat i la precisió característiques. Fugiré d'aquest gènere i tractaré que l'amenitat no ignori continguts rics. Escriuré sobre la missa. Pretenc únicament il·luminar la ment del cristià, abundant avui dia, que viu el que s'anomena una vida sacramental «a la carta», sense aconseguir gaire satisfacció amb això, o que no veu clar el per què de certes normes. Ningú no aprendrà litúrgia, perquè sobre aquesta matèria sobren manuals.

D'això que us explico, en fa gairebé 40 anys. Un 28 de desembre, es va presentar a casa una jove amb la seva criatura als braços. Havia nascut pocs dies abans, es trobava molt sola a la població on va infantar. No cal dir que era soltera, que necessitava un amic i, per això, va venir a casa meua. Passat un temps, va voler batejar el nen. Coneixia la mare prou bé, per saber que les seves intencions responien a la seva fe cristiana. No hi vaig tenir, doncs, cap inconvenient. Tot al contrari, batejar va ser un dels darrers desitjos del Senyor, manifestat poc abans d'abandonar la seva presència física entre nosaltres. Va acudir al pare. L'estat civil era casat. Venia de lluny. Poc després de la cerimònia, em va dir amb pena: «Per què no puc combregar?» Li vaig recordar que la seva situació era irregular, però que ella no sobrava en l'Església. Sentir les lectures i pregar, tenia molt valor... «Ja ho sé, ja ho sé», em va dir, «però m'agradaria combregar.»

Charles Péguy, socialista apassionat d'aquells temps, es va casar pel civil com corresponia a les seves conviccions, amb una dona d'idees semblants. Les seves reflexions personals el van conduir a la fe cristiana, que havia rebut en el baptisme, però que havia abandonat des d'antic. Crec que, aleshores, tenia fills. Es va plantejar si havia de formalitzar la seva situació, i rebre el sagrament del matrimoni. No va creure que li hagués d'exigir a la companya fidel. Va començar a assistir fervorosament a missa, però, quan arribava el moment de la comunió i no ho podia fer, es posava a plorar. Com que li feia vergonya que el veiessin, se n'anava a ermites on ningú no el veïés i hi pregava. Un dia es va confessar i va marxar al front de la Gran Guerra. Va morir-hi de seguida. Avui és el gran autor místic de l'esperança. No fa gaire vaig preguntar per què un matrimoni no venia a missa, donats els bons costums i les seves conviccions cristianes. Em van contestar: «És que ell es va separar de la seva dona i, després, es va casar pel civil. Els han prohibit combregar.»

Tot i que m'he referit a unes cases concretes, viscuts de ben a prop, estic convençut que el lector en deu conèixer altres de semblants i que potser no sap quina resposta donar-hi o el per què de la disciplina vigent. Per a situacions semblants i per a tants altres caiguts en la rutina d'assistir a missa perquè així està manat, sense pretendre extreure-li el suc espiritual contingut en la missa, oferiré les meves reflexions.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

«On hi ha odi, posi jo amor»

L'odi fa molt de mal a qui el pateix. I dic *pateix* amb tota la força de la paraula perquè l'odi, com l'amor, és una passió. Quan veig alguna persona amb una bona dosi d'odi acumulat, em fa més llàstima que qualsevol altra situació. I en aquest moment de crisi sembla que l'agressivitat i l'odi augmenten. I és que, si ens apropem a qualsevol municipi —limitant-nos als de casa nostra— i llegim algunes enquestes, veurem que les grans preocupacions de la gent sovint acaben generant violència i agressivitat, quan no generen odi manifest contra algú a qui es dona la culpa. Veiem, per exemple, aquesta nota referent a l'Hospitalet de Llobregat: «Però les preocupacions varien quan es pregunta als enquestats pels problemes que els afecten directament. En aquest cas dominen clarament l'atur i la crisi econòmica, amb un 56%, seguits de la inseguretat (21,4%), la immigració (11,2%), l'habitatge (4,5%) i la salut (3,9%).»

Quan aquest cúmul de problemes es donen en una mateixa família o en una sola persona, les probabilitats d'odi acumulat augmenten, malauradament. Sobretot quan no hi ha una formació sòlida, uns ideals, o una fe a la qual aferrar-se.

Fa uns dies vaig anar amb quatre homes que es troben en circumstàncies de marginació total. Els quatre depenen directament d'ajudes socials, no tenen feina, ni habitatge i, fins i tot, per les seves circumstàncies, han perdut la família i s'han vist abocats al carrer i a dormir en albergs o en habitacions de baix lloguer. Els vaig convidar a fer un cafè en un bar de la Barceloneta. El que jo volia que fos una celebració per una data determinada, va acabar en una baralla que en va costar molt d'apaivagar.

Tot va començar arran d'una notícia que, en aquest moment, ni recordo, que van sentir per la televisió d'aquell local. Primer van carregar contra el govern, però tampoc aquí estaven d'acord i uns atacaven un partit i uns altres, un altre. Després li va tocar a Catalunya —tots quatre eren nascuts a diferents llocs de l'Estat espanyol— i va ser aleshores quan van començar a pujar de to, en parlar de la immigració actual, oblidant que ells també havien estat immigrants, i carregant totes les culpes a aquells que, segon ells, tenen molts més privilegis i els deixen sense recursos i sense feina. Però, vet aquí que un d'ells era d'aquests immigrants i les coses tampoc no li havien anat gaire bé. I se'n va muntar una de grossa. Veient que la baralla anava pujant de to i que els ulls de tots quatre es mostraven plens d'odi, vaig pensar que amb raons era impossible aconseguir la pau, perquè, de raons per protestar, en tenien moltes. Tampoc era cosa per retreure'ls la seva vida passada... Qui sóc jo per fer-ho? Aleshores vaig optar per una cosa: amb un cop d'efecte vaig aconseguir fer un moment de silenci que vaig aprofitar per dir una cosa tan senzilla com aquesta: «Bé, ja sabeu que jo he vingut a celebrar una data amb vosaltres perquè sou els meus amics i us estimo. I, mentre hi hagi una mica d'amor i d'amistat, agafem-nos-hi. No us sembla?» I es va fer el miracle de la pau... o de l'amor.

Zoom

Eduard Brufau

L'ajuntament de la Ciutat Comtal va lliurar el 15 de febrer passat al Saló de Cent els premis Ciutat de Barcelona 2010. En la categoria d'arquitectura i urbanisme va ser premiada la basílica de la Sagrada Família d'Antoni Gaudí pel «peculiar procés de construcció» i per «la magnificència de l'espai». Va recollir el guardó de mans de l'alcalde, Jordi Hereu, l'arquitecte en cap de la Sagrada Família, Mn. Jordi Bonet.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Teràpia per a un rei tartamut

El discurs del rei (The King's Speech), pel·lícula dirigida per Tom Hooper, aca- para premis i mencions honorífiques. S'inspira en un fet real: Jordi VI (Colin Firth), que ha arribat al tron després de la mort del seu pare el rei Jordi V (Michael Gambon) i l'abdicació del seu germà Eduard VII (Guy Pearce), que- queja, la qual cosa li impedeix dirigir-se amb seguretat al seu poble. La con- juntura política al caire de la guerra exigeix un lideratge clar, recolzat en un discurs convincent. Per salvar els esculls d'una tartamudesa paralitzant s'ha de confiar a un terapeuta. Després d'una recerca infructuosa, es confia a les arts de Lionel Logue (Geoffrey Rush), un logopeda poc ortodox. Aquesta pel·lícula ofereix diferents punts d'anàlisi, entre els quals em sembla molt interessant aturar-me en la teràpia triada per buscar la superació de la tartamudesa.

Bertie, nom familiar del príncep que serà rei, vol curar la seva disfunció. És conscient del seu problema i dels inconvenients que li ocasiona. L'ús de la paraula, encara més quan ja som als inicis de l'era de la comunicació, resulta indispensable. A través de les ones de la ràdio pot arribar a tots els seus súb- dits. La diferència oratòria amb Hitler és abismal. Un lideratge sense un mí- nim d'oratòria arriba a ser problemàtic. Bertie ho sap. La seva dona, també. Compta amb un element favorable, la seva voluntat de superació de la tar- tamudesa. Però hi ha inconvenients, dos dels quals resulten evidents: reduir el seu problema a un aspecte mecànic i voler guarir-se a la seva manera. El terapeuta capta la situació i sap que no arribarà a resoldre el problema del seu pacient si no afronta abans aquests dos inconvenients. Per a això, marca les regles de joc: les sessions seran a casa seva i no al palau reial, s'haurà de desprendre del tracte protocol·lari i fer servir l'apel·latiu familiar, es relaci- onaran en un pla d'igualtat... El rol social, la màscara que li serveix per pre- sentar-se en societat, són un obstacle per a la teràpia. La humilitat és bàsica per treballar a fons la seva situació. Bertie es munta una pel·lícula màgica sobre la seva guarició: cal resoldre el problema mecànic de la tartamudesa i tot estarà al seu lloc. Lionel distingeix entre símptoma i causa. La tartamu- desa és el símptoma d'una causa que enfonsa les seves arrels en la biografia del príncep, en el seu fons emocional. Bertie es nega a entrar-hi, amb la qual cosa n'impedeix el guariment. A poc a poc, entra en el món de les seves emocions, de la seva ràbia, de les seves frustracions, com no haver-se po- gut dedicar a l'aeromodelisme. Una infància que no ha pogut viure perquè estava constricta per un protocol reial asfixiant. Lionel, sense acreditacions acadèmiques, ha après per la seva experiència que moltes persones que han viscut els horrors de la guerra reaccionen amb un quequeig que els impedeix expressar-se amb naturalitat. Sense capbussar-se en les aigües profundes de les emocions del seu pacient no hi ha guariment eficaç. La teràpia trenca la rigidesa que correspon a la reialesa britànica. Trossejar l'ego, l'autoimatge vinculada al rol social, és el nucli de la teràpia. Si n'hi ha, de persones, que no aconsegueixen canvis profunds perquè són incapaces de desprendre's de la carcassa, de la màscara, dels galons! A la Bíblia, hi ha una pàgina mag- nífica que recull aquesta dificultat: el guariment de Naaman, general cap de l'exèrcit del rei dels siris. No hi ha guariment possible sense desactivar la prepotència de l'ego. Haurà de confiar en el seu terapeuta. Sense confiança, sense fe, no hi ha canvi ni superació.

CASA GAY

SERVEI DE LLOGUER
Des del 1860

C/ Puigcerdà, 100-102
08019 Barcelona

Tel. 933 080 104 - Fax 933 087 193

Lloguer de: cadires, taules, tarimes, passarel·les, tanques metàl·liques, parament de taula, estovalles, peanyes per a protocol, penja-robes...

Muntatge de: festes, concerts, reunions, exàmens, congressos, conferències, desfilades de modes, banquets i tota classe d'actes a petita o gran escala.

CASA GAY Vendes Hostaleria: c/ Roger de Llúria, 12-14 - 08010 Barcelona - Tel. 933 181 495
Servei de lloguer: c/ Puigcerdà, 100-102 - 08019 Barcelona - Tel. 933 080 104

Des del monestir

El Faraó surt d'Egipte

Fa molts segles, ens diuen les Escriptures, concretament el llibre de l'Èxode, Israel va sortir d'Egipte on el poble era explotat i oprimint pel Faraó. Fa unes setmanes, ens diuen les notícies, el Faraó va sortir d'Egipte, on explotava i oprimia.

Aquestes paraules ens les deia Ismael Laziri Botifoll, un musulmà català, en el marc d'una trobada per la pau. I continuava: «A partir d'ara, molts faraons hauran de fugir, perquè el poble sap que pot conquerir la llibertat que li correspon i que res ni ningú els la pot prendre.»

Les xarxes socials van ser les encarregades de fer córrer la veu, i el poble egipci, assedegat de justícia i cansat de viure sota el jou de l'explotació d'un tirà, es va llençar al carrer per exigir sense pal·liatius la retirada del dictador tirà, de l'injust opressor, de Mubàrak. Ell, en un intent desesperat per mantenir-se en el poder, va prometre canvis, va destituir el seu gabinet i va prometre retirar-se el mes de setembre. Però el qui ha oprimint, enganyat i tre-

pitjat la dignitat de les persones, no pot tenir cap credibilitat, i el poble, fart de tanta mentida, no el va creure i va saber resistir amb fermesa i amb valor. Finalment, Mubàrak va haver de marxar, fugir per la porta estreta, per on han de sortir els covards, i el procés democràtic de pau va començar a Egipte. Un poble amb ànsies de llibertat.

No ens queda tan lluny el drama egipci. Avui tot se sap i tot ens afecta. Avui tots sabem que la llibertat és un dret i que ningú no ens pot prendre aquest do. Ni els grans dictadors; ni els qui a petita escala juguen a enriquir-se a costa dels altres, s'omplen de privilegis, i no tenen escrúpols a passar per damunt de les persones.

Avui hem après una gran lliçó, que el poble té molta força; que el poble té la paraula, i que té el dret i la possibilitat de dir allò que batega en el seu cor; que té la capacitat per exigir el respecte a la dignitat de tots. Deien en els meus anys més joves que el *pueblo unido jamás será vencido*, i Jesús deia que

un regne dividit és un regne perdut. Si ens unim, tenim força, tenim més veu, i podem fer triomfar la set de justícia.

Això val per a tots els àmbits de la nostra vida: ¡també per a la vida de la nostra comunitat eclesial! Sens dubte la comunió és la gran força dels deixebles de Jesús, i aquesta ens fa reivindicar, en el seu nom, «els drets del Regne»: que hi hagi pau i pau per a tothom; que hi hagi justícia i respecte; que ningú, per ser petit, sigui marginat o ignorat... Només Déu és el Senyor, i els altres, germans iguals, solidaris en el camí de la vida.

No ho oblidem, no perdem de vista aquesta gran lliçó: la llibertat és un dret i una conquesta. Que mai més, cap faraó polític ni religiós, de lluny o de prop, trepitgi la llibertat i els drets de les persones.

Israel va sortir d'Egipte... El faraó, també! Que Egipte sigui avui una terra de pau, i que ho siguin tots els pobles i comunitats humanes.

Lucía Caram

Religiosa dominica de Manresa

La sal de la terra

L'Educació Superior i els «signes dels temps»

L'educació ha estat, és i serà un tema cabdal. Sigui des de la perspectiva de la seva incidència i significació en l'àmbit del desenvolupament de la persona, entesa com a promoció de les nacions o com a facilitadora de la cohesió social, enfocada com a actitud solidària o vers la cooperació, relacionada amb la construcció i consolidació de la identitat d'un poble, viscuda com l'enorme i prioritària responsabilitat de pares o com la lloable tasca dels professionals de l'ensenyament..., l'educació ens obre un gran ventall d'escenaris i connotacions. Les cultures, tot i que en la pràctica encara trobem certes banalitzacions i moltes deficiències, reconeixen en l'educació un fet fonamental.

En el marc de l'educació superior desplegada per institucions catòliques i d'inspiració cristiana, un dels reptes més importants és el de formar en una progressiva consciència que l'educació és un

veritable «signe dels temps». En efecte, seguint *Gaudium et spes* n. 4, l'educació fóra un dels importants fenòmens que susciten «interrogacions perennes dels homes sobre el sentit de la vida present i futura i llur mútua relació». Des d'aquesta perspectiva, la tasca de les esmentades universitats hauria de revifar-se i tendir cap a una nova doble fita més agosarada: percebre l'educació i tot allò que comporta com un «signe dels temps» i experimentar l'educació superior com a «lectora» dels «signes del temps». En aquest sentit, l'educació superior sense deixar de ser un *logos* (paraula, discurs, coneixement), un *ethos* (comportament o manera de fer) i un *pathos* (un estat o assentiment existencial), esdevindria una hermenèutica o art d'interpretar la vida.

Aquest és un dels millors actius que podem oferir des de la universitat. La veritable excel·lència en

l'«educació superior» no pot només planejar sobre les clàssiques funcions universitàries (docència, recerca i transferència) sinó que ha de provocar un «efecte» o «principi d'integració» en el ser. I aquest consistiria en la capacitat proactiva de comprensió d'allò què sóc jo i els altres, d'allò que s'esdevé i d'allò que no convindria que passés i, finalment, d'allò que caldria fer. L'actitud «educativa superior» integrada en les arrels de la persona ho reinterpreta tot (els elements bàsics de la identitat personal, la tasca professional, la relació ciutadana o l'actuació com a progenitor, per dir alguns exemples). L'educació, sens dubte, és una experiència amb una dinàmica de reciprocitat però no podem obviar la dimensió reflexiva. En efecte, una experiència que té el potencial d'ajudar a comprendre i interpretar la història personal i la col·lectiva.

Andreu Ibarz

Director general de Blanquerna-URL i Professor de la Facultat de Ciències de l'Educació Blanquerna-URL

Mirada al món

«Vox populi vox Dei»

Els recents esdeveniments en el món àrab que, de manera inesperada i amb inusual rapidesa, estan transformant el panorama polític del Pròxim Orient, han posat una vegada més en evidència que els veritables protagonistes de la història no són les ideologies o els estats, sinó els pobles i les persones que no es resignen a una situació injusta. Un jove egipci escrivia al seu portal de Facebook, el mateix dia que abandonava el poder el president Mubàrak: «Hem estat nosaltres els qui ho hem aconseguit, tot el poble egipci.»

Crec que Antoni Bassas, des de Washington, ha expressat bé el que està a l'arrel d'aquest fenomen, dient que «la història és sempre la mateixa: la lluita d'un poble per la seva dignitat col·lectiva i el desig humà de llibertat capaç de convertir-se en una força incontenible».

L'home ha estat creat per Déu lliure i responsable del propi destí, i aquest projecte personal de lliber-

tat i de responsabilitat pren forma i es materialitza sempre *amb i per* la comunitat de la qual es forma part. L'home no es pot realitzar plenament com a tal sinó en la llibertat i juntament amb els altres. I aquests «altres» són tots els altres, considerats com a iguals i posseïdors de la mateixa dignitat que es desitja veure reconeguda per a un mateix. Aquesta visió universalista de l'humanisme cristià, tanmateix, és genuïna i autèntica només si s'encarna en l'àmbit natural d'acció de cada persona, que té en la pertinença a un col·lectiu nacional determinat un punt de referència fonamental.

A la plaça Tahrir del Caire, durant els divuit dies que es convertí en el centre neuràlgic de la resistència del poble egipci al règim establert, entre moltes proclames democratitzadores i sobretot quan el panorama es posava més negre, una expressió molt estimada pels musulmans es féu sentir sovint enmig de la multitud congregada: *Allah'*

Akbar, «Déu és més gran!». Per més contrarietats que les persones i els pobles hagin d'afrontar, la darrera paraula no la tenen ni els dictadors ni les circumstàncies adverses, sinó Déu que està per damunt de tots i de tot i que, més o menys visiblement, acompanya providentment els homes i els pobles, que Ell estima.

La fe en Déu Omnipotent i Misericordiós, Senyor de la història, ens agermana cristians, musulmans i jueus. Aquesta fe no hauria de dur mai a teocràcies fonamentalistes ni justificar dictadures que s'aprofiten dels sentiments religiosos per als interessos d'uns pocs. Creure en Déu porta a creure en l'home i en els pobles, i és per això que la fe és un mòbil potent que impul·leix a treballar per la democràcia i la justícia social. Perquè Déu és sempre el Déu de tothom i de tots els pobles, i vol el bé del poble. I allò que vol el poble quan està mogut per causes nobles, és allò que vol Déu: *Vox populi, vox Dei*.

Cinto Busquet

Capellà i teòleg

Llibertat religiosa per a tots els pobles

«Expresso el meu desig que a Occident, especialment a Europa, cessin l'hostilitat i els prejudicis contra els cristians pel simple fet que intenten orientar la seva vida en coherència amb els valors i els principis continguts en l'Evangeli.» Així es va expressar Benet XVI en el seu missatge per a la Jornada Mundial de la Pau l'1 de gener passat. Són paraules molt greus que es tornen gairebé dramàtiques quan es fa urgent «que Europa sàpiga reconciliar-se amb les seves arrels cristianes, que són fonamentals per comprendre el paper que ha tingut, té i vol tenir en la història».

Però el Papa no reclama únicament la llibertat religiosa per als cristians. Al contrari, la reclama per a tots els homes. Perquè «tota persona ha de poder exercir lliurement el dret a professar i manifestar, individualment i comunitàriament, la pròpia religió o fe, tant en públic com en privat, per l'ensenyament, la pràctica, les publicacions, el culte o l'observança dels ritus». D'aquesta manera, no han d'existir obstacles ni tan sols per a qui «voldria adherir-se eventualment a una altra religió o no professar-ne cap».

La llibertat religiosa no és, per tant, un «patrimoni exclusiu dels creients, sinó de tota la família dels pobles de la terra» i «és un element imprescindible d'un Estat de dret»; d'aquí que sigui una conquesta de progrés polític i jurídic. Això és perquè aquest dret es fonamenta «en la dignitat de la persona humana», la naturalesa de la qual no podem ignorar ni descuidar. Conseqüentment, tota persona és titular del dret sagrat a una vida integral, que inclou la dimensió espiritual. Sense l'obertura a la transcendència, la persona es replegarà sobre ella mateixa i no aconseguirà trobar respostes a les grans qüestions per les quals es pregunta el cor, entre les quals hi ha el sentit de la vida, del dolor i del més enllà de la mort. Esperem que els nostres polítics ho comprenguin abans d'imposar lleis que restringeixen aquesta llibertat.

JESÚS D. MEZ MADRID
Girona

Fracàs escolar

Diuen els experts que a Espanya l'educació va a la cua dels països europeus. En són culpables els nostres escolars o universitaris? Part els correspon, però no tota la culpa és d'ells.

Des de petits, quan arriben a casa del col·legi, haurien de trobar-hi uns pares que els rebessin amb amor i tendresa infinits, que s'asseguessin al seu costat i els preguntessin com havien passat el dia, com va anar aquell examen o com van resoldre el problema amb aquell company... Interessar-se pels seus estudis i per les seves coses.

Què passa actualment en moltes cases? Arriben els fills a casa i, com que no hi ha ningú, es posen davant del televisor o s'entretenen trucant

La persecució dels cristians

Vull felicitar el líder d'Unió Democràtica de Catalunya, Josep Antoni Duran i Lleida, per la decisió que ha pres —segons les seves declaracions— d'interrogar el Govern sobre les causes per les quals es va oposar al fet que els 27 ministres d'Afers Exteriors de la Unió Europea realitzessin una declaració institucional rebutjant la persecució contra els cristians al món.

En totes les votacions, el nombre més alt és el guanyador. No ha passat així per a la proposta que havia fet Franco Frattini. Dels 27, Espanya, en primer lloc, seguida d'Irlanda, Portugal, Xipre i Luxemburg van rebutjar la proposta. El mateix ministre d'Afers Exteriors italià va afirmar: «Avui s'ha escrit una pàgina gens afavoridora per a la Unió Europea.»

Som conscients de ser els seguidors del Déu crucificat i d'haver crescut entre persecucions, però hem de protestar per tota mena de persecució, violenta i no violenta, ja que és una violació dels nostres drets. Gràcies, senyor Duran i Lleida, i a veure qui són els qui l'imiten en el seu exemple.

RITA VILLENA
Málaga

per mòbil a algun company. Els pares arriben tard, principalment per exigències de la feina, de vegades de mal humor, i no diguem quan es troben en tràmits de separació. Els pares paguen els estudis als fills, però no es preocupen de com els va. Els fills es troben sols i han de recórrer a la companyia dels amics, que no sempre són recomanables, a banda d'estar cosits de sexe, drogues i alcohol. Si els joves, ja des de petits, visquessin en una llar pacífica plena d'amor, comprensió, respecte, generositat i ajuda mútua, i si, a més, gaudíssim de l'horari europeu, no dubteu que no hi hauria tant de fracàs escolar.

M. ROSA BONALS COMELLAS
Terrassa

«Nous» aires en l'educació?

Ens diu l'agència EFE que la nova consellera d'Ensenyament, Irene Rigau, ha anunciat un «pla d'ofensiva» per combatre el fracàs escolar, que comprèn un paquet de mesures per reduir-lo del 32% actual al 10% l'any 2020. Amb aquest pla, la Generalitat espera col·locar la taxa de fracàs escolar a Catalunya entre les més baixes dels països de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic.

La taxa d'abandonament de l'educació—que el 2009 va ser d'un 31,9% entre els joves catalans— és un altre dels aspectes que preocupa el Govern català, que es proposa reduir la taxa de joves que abandonen els estudis obligatoris. Una altra mesura és la d'impulsar un pla nacional de la lectura per a nens i joves i convertir així la competència lectora «en un dels punts principals en aquesta lluita», diu l'acord. L'escriptura, l'expressió oral, les matemàtiques i les llengües estrangeres són altres aspectes en què la Conselleria d'Ensenyament vol centrar-se per combatre el fracàs escolar.

Lloo aquest primer pas de la senyora Rigau i algunes de les mesures preses, tot i que a mi em semblen insuficients. No he sentit parlar gens ni mica del necessari bilingüisme, que iguali l'ensenyament del castellà al del català. Qualsevol política adreça-

da a marginar la llengua que parla el 52% de la població catalana em sembla un atropellament i un error en democràcia. No estaria malament una actitud integradora i respectuosa del Govern català pel que fa a aquest tema.

JOSEPH McMILLAN
Barcelona

Homenatge al mestre Martirià Font

Vull felicitar el Sr. Gerard Carrion, director i presentador dels programes *Sons de la terra* i *Tot sardana*, de Ràdio Estel, per la seva gran professionalitat.

El diumenge 6 de febrer ens va informar que el mestre i compositor Martirià Font i Coll, que va ser músic de la Cobla Orquestra-Els Montgrins, ja no és amb nosaltres. M'agradaria molt que algun diumenge el programa *Tot sardana* estigués dedicat a ell i que es poguessin escoltar les seves sardanes, ja que totes són precioses. Només solen escoltar-se les més conegudes. També m'encantaria que es parlés de la seva vida i dels seus inicis en el món de la sardana.

Gràcies, Gerard, per emetre la sardana *Per la nostra amistat*, de la qual guardo un bon record. Sé que el mestre era natural de Bordils. Ell i el seu germà Eduard, també músic, residien a Banyoles, on l'any 2009 van atorgar a Martirià Font la medalla d'or de la ciutat.

MARIA SIMÓ
Barcelona

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les *vint línies* mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar-hi l'adreça i el telèfon. *Catalunya Cristiana* es reserva el dret de publicar les que consideri oportunes i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Mentides «pietoses»

Quina consideració li mereixen les anomenades «mentides pietoses»? És a dir, aquelles que diem per sortir del pas en ocasions en què no podem dir tota la veritat d'un assumpte. També davant de preguntes improcedents. Una tieta meva les fa servir molt sovint amb els meus fills i no em sembla correcte.

No li sembla una contradicció l'expressió «mentides pietoses»? Com pot ser bo i pietós un acte que emmascara o tergiversa la veritat? La seva consulta m'ha recordat unes paraules exhortant-nos a dir «sí» quan és «sí» i «no» quan és «no». Tota la resta, ens recorda Jesús, ve del Maligne. És veritat que de vegades poden fer-nos preguntes la resposta de les quals podria resultar inconvenient o comprometedora. De fet, hauríem de procurar no fer preguntes impertinents. En aquests casos no tenim per què respondre i evitem les «mentides pietoses» que, d'altra banda, no són creïbles. A una pregunta improcedent el millor és dir: «A vostè no li incumbeix.»

La virtut de la sinceritat és una de les més importants que hem d'intentar que adquireixen els infants. I això s'aconsegueix repetint una vegada i una altra l'acte de dir la veritat. I per descomptat cal posar molta cura en el fet que els nens no s'habituin a mentir, ja que de petits mentiders solen sorgir grans farsants. Cal corregir i fer que els infants reflexionin quan menteixen, fent-los veure que si adquireixen el lleig costum de mentir perdran la seva credibilitat i les persones no els tindran confiança. Un nen experimenta una gran decepció quan descobreix que un adult, sobretot de la seva confiança, l'ha enganyat encara que sigui en coses petites i a les quals els grans no els donem importància. Pot imaginar aleshores el que pensaran els seus fills quan descobreixin, ja que els nens són més llestos del que creiem, que la seva tieta els està enganyant constantment amb les seves «mentides pietoses». Aquesta senyora perdrà la seva credibilitat i, el pitjor, pot ser que aquests infants vegin que mentir és una cosa natural i normal, com moltes aberracions que veuen constantment per televisió i acaben creient que són conductes normals i correctes. La imaginació d'un nen és enormement impressionable i aquestes coses repercuten molt en les seves consciències. Cal dir sempre la veritat als infants i en algunes qüestions això implica un gran esforç. Però cal fer-ho. I també dosificar-los la informació segons les seves capacitats. No té per què saber-ho tot i de cop.

- Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com www.balmesiana.org apartat de correus 121 25620 Tremp (Lleida). Cal indicar sempre «Consultori».

Paraula i vida

L'«hivern demogràfic» d'Europa

L'Església catòlica ha manifestat la seva preocupació pel descens de la natalitat al nostre continent. És el que ja s'anomena *l'hivern demogràfic* d'Europa. La preocupació per aquest fenomen és molt general, fins al punt que el Parlament europeu, com a resposta a aquest fenomen, ha estudiat un projecte de llei destinat a ampliar les vacances per maternitat.

El Consell de les Conferències Episcopals Europees (CCEE), en la seva reunió de la tardor passada, celebrada a Zagreb (Croàcia) també va manifestar la seva inquietud per aquest fet. El cardenal Péter Erdő, arquebisbe d'Esztergom-Budapest i president d'aquest Consell, en acabar la reunió va dir: «Des de fa temps l'Església catòlica posa en guàrdia sobre el fet que a Occident una catàstrofe social i cultural s'amaga darrere el descens de la natalitat». Els fets principals que mouen a fer aquesta greu advertència són: l'índex actual de natalitat (1,5 fill per cada dona) no garanteix la renovació generacional; el descens numèric de la població i el seu progressiu envelliment; el futur problemàtic de les pensions, tema de debat públic entre nosaltres. El cardenal Jean-Pierre Ricard, arquebisbe de Bor-

deus i vicepresident del Consell de les Conferències Episcopals d'Europa, en un comunicat publicat al retornar de la reunió de Zagreb, ha dit que l'actual crisi demogràfica posa davant dels nostres ulls tres problemes principals.

El primer és el problema social massiu de l'avortament que l'arquebisbe francès quantifica així: tres milions d'avortaments cada any, sobre vuit milions de naixements per a tot Europa. Sobre aquest punt l'actitud de l'Església és prou coneguda i Benet XVI insisteix una vegada i altra sobre el respecte a la vida humana. En les paraules que pronuncià a la Sagrada Família, el passat 7 de novembre, abans de la pregària de l'Àngelus, el Papa va reafirmar «la dignitat i el valor primordial del matrimoni i la família, esperança de la humanitat, en la qual la vida humana troba acollida, des de la seva concepció al seu declivi natural». I en l'homilia de la missa de dedicació de la basílica, el Sant Pare —en una expressió que és molt equilibrada i que em sembla que no va ser prou ben compresa— demanà unes «adequades mesures econòmiques i socials perquè la dona trobi a la llar i a la feina la seva plena

realització».

El segon problema, en paraules de l'arquebisbe de Bordeus, és «la insuficiència del suport social, financer i educatiu aportat a les famílies, a les dones que treballen i que voldrien tenir un fill». Davant de la insuficiència d'aquestes mesures, l'Església demana unes ajudes concretes i que tinguin eficàcia. En les paraules a la Sagrada Família, Benet XVI va utilitzar uns termes molt precisos quan va demanar que «la natalitat sigui dignificada, valorada i recolzada jurídicament, socialment i legislativament». Aquesta és una greu assignatura pendent, també per al nostre país.

El tercer problema és el de la mentalitat social. El comunicat del Consell de les Conferències Episcopals d'Europa, diu que una de les causes de la crisi demogràfica és també «el clima cultural dominant en les nostres societats: una cultura egoista i relativista, orientada únicament cap al benestar material momentani». S'ha dit que Europa té una natalitat tan baixa perquè viu una crisi d'esperança. Han de ser sobretot les *minories creatives*, i en aquest cas les famílies cristianes generoses, les que ens ajudin a sortir d'aquesta crisi d'esperança.

Lluís Martínez Sistach
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

El deure d'evangelitzar

Evangelitzar és portar al món la bona notícia de Jesús. Hi ha persones que temen que sigui imposar a d'altres una cultura, una fe, una forma de pensament. No és cert. No es tracta d'imposar res, sinó de fer conèixer, amb l'exemple i amb un diàleg amable, el tresor que representa la doctrina de Crist.

No és un caprici, o un desig poc respectuós de fer prosèlits amb la intenció d'augmentar el grup, com si fos un negoci en el qual es tracta de millorar continuament les dades de la producció o els dividends. Es basa en una cosa tan humana com compartir el que un té quan pensa que és bo. I a més respon al manament de Crist que, el dia de la seva ascensió, es va pronunciar així davant els Apòstols: «Aneu, doncs, a tots els pobles i feu-los deixebles meus, batejant-los en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant i ensenyant-los a guardar tot allò que us he manat» (Mt 28,19-20).

El mateix Jesús que va corregir els seus deixebles

quan li van proposar que plogués foc del cel sobre un poble infidel, demana que el seu missatge diví sigui portat per tot el món. Un cop més, aquí es troba la diferència entre *imposar* i *proposar*, que, afortunadament, l'Església té molt clara.

El Concili Vaticà II va contribuir a fixar amb rotunditat la llibertat de les consciències amb el seu decret sobre la llibertat religiosa. Ningú no pot imposar les seves creences als altres, res no justifica les guerres de religió ni les pressions o les coaccions en aquesta matèria. La consciència de cadascú és l'àmbit més sagrat que hem de respectar.

El mateix Concili es va adonar, això sí, analitzant la societat del segle XX, que era necessari un replantejament de la relació entre l'Església i el món contemporani. La necessitat venia dels canvis extraordinaris produïts en les últimes dècades. Pensem en els avenços de les ciències i de la tècnica, que per a alguns ha suposat la temptació de pensar que la nova civilització podria prescindir de Déu per-

què s'explicaria per ella mateixa. Això no obstant, l'experiència d'aquest mig segle últim mostra amb claredat meridiana que la ciència té les respostes penúltimes, però no les últimes sobre la condició humana. És capaç de respondre molt bé el com, però no el perquè. Per què naixem? Per què vivim? Per què morim?

L'experiència ens ensenya que, a Europa, un cop caigudes les grans dictadures —el feixisme, el nazisme, el comunisme— es va imposar el que el Papa ha anomenat «la dictadura del relativisme», la víctima de la qual és la veritat mateixa. Les noves formes de pensar, i a vegades les formes de no pensar, inspiren i sostenen una existència viscuda «com si Déu no existís».

Davant d'aquest allunyament pràctic de l'experiència religiosa, primer Joan Pau II i ara Benet XVI han fet una crida a una «nova evangelització», de la qual m'ocuparé en el proper comentari. És una necessitat que ens implica a tots.

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona i Primate

La Bona Notícia també a internet
www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(CICLE LITÚRGIC A; FERIAI I) TEMPS DE DURANT L'ANY
(SALTERI: SETMANA 4)

FEBRER

27. DIUMENGE
VIII de durant l'any (F), *Blanc*. Lectures: Isaïes 49,14-15 / Salm 61 / 1 Corintis 4,1-5 / Mateu 6,24-34
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Gabriel de la Dolorosa, rel.; Baldomer, sotsdiaca; Santes, Honorina, vg.; beata Francina-Aina Cirer, rel.

28. DILLUNS
Fèria, *Verd*. Lectures: Siràcida 17,20-28 / Salm 31 / Marc 10,17-27
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Rufí, mr.; Hilari, p.

MARÇ

1. DIMARTS
Fèria, *Verd*. Lectures: Siràcida 35,1-15 / Salm 49 / Marc 10,28-31
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Rossend, b.; Lleó, mr.; Albí, b.; Santes, Eudòcia i Antonina, mr.

2. DIMECRES
Fèria, *Verd*. Lectures: Siràcida 36,1-2.5-6.13-19 / Salm 78 / Marc 10,32-45
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Lluci, b.; Santes, Genara, mr.; Àngela de la Creu, rel. i fund.; Agnès de Praga, rel.

3. DIJOUS
Fèria, *Verd*. Lectures: Siràcida 42,15-26 / Salm 32 / Marc 10,46-52
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Medir, mr.; Ermenter i Celoni, mr.; Santes, Màrcia, vg. i mr.

4. DIVENDRES
Fèria, *Verd*. Lectures: Siràcida 44,1.9-13 / Salm 149 / Marc 11,11-26. *Sant Casimir* (ML), *Blanc*.
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Luci I, p. i mr.; Nèstor, Eteri, Arcadi, Capitó, b. i mr.

5. DISSABTE
Fèria, *Verd*. Lectures: Siràcida 51,17-27 / Salm 18 / Marc 11,27-33.
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Focas, mr.; Josep Joan de la Creu, rel.; Luperc, mr.; Santes, Olívia, vg. i mr.

Comentari de la Paraula

Joan Minguella Solà
Metge

No es pot servir
ahora Déu i el diner

Jesús exposa l'amor total que Déu reclama de nosaltres, i no podem servir-lo incondicionalment si tenim el nostre cor lligat a les riqueses temporals. És el Regne que cal buscar per damunt de tot... «no es pot servir ahora Déu i el diner». En el text, però, no hi ha unes prescripcions concretes a seguir, sinó que es proposa un estil de vida. La vida val més que l'aliment, i el cos més que els vestits; se sobreentén que totes dues coses s'adquireixen amb diners. El fet de confiar en Déu, però, no ens ha pas de fer la impressió que, automàticament, ho obtindrem tot, sense cap esforç. Els ocells i les flors del camp són sols una metàfora, se'ns vol dir que el mal rau a deixar-se obsessionar pel tenir, i tenir cada vegada més. Els esdeveniments de la vida present ens exposen a adherir-nos a les coses de la terra, del món, a aconseguir tresors, i això pot també conduir a la violència. És per això que Jesús ens exhorta a no preocupar-nos de què menjarem o beurem, ni dels nostres vestits. Si realment coneixem el Pare del cel, trobarem en el cel el nostre tresor i allà estarà el nostre cor. La seguretat és una necessitat bàsica en l'ésser humà, i Jesús diu que l'hem de saber buscar en Déu i no pas en les riqueses terrenals. Tenir confiança en Déu és no enfonsar-se davant les dificultats, convençuts que Déu està al nostre costat. Ens hem d'alliberar de l'ansietat i de les preocupacions que ens omplen el cor, a fi de ser lliures per buscar, sobretot, el Regne de Déu. En lloc de mirar l'endemà, se'ns convida a omplir el present amb tot allò relacionat amb el Regne, i que ens conduirà pel camí de la justícia.

Lectures bíbliques

Diumenge VIII de durant l'any

Lectura primera	Is 49,14-15	Lectura segona	1Co 4,1-5
<i>Jo no m'oblidaria mai de tu</i>		<i>El Senyor farà conèixer les intencions de cada cor</i>	
Lectura del llibre d'Isaïes:		Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint:	
Sió diu: «El Senyor m'ha abandonat, el meu Déu s'ha oblidat de mi.» ¿Creus que una mare s'oblidarà del nen que té al pit, i no s'apiadarà del fill de les seves entranyes? Però, ni que alguna se n'oblidés, jo no m'oblidaria mai de tu.		Germans, que la gent no vegi en nosaltres més que uns servidors de Crist, administradors del que Déu s'ha proposat. Doncs bé, dels administradors l'únic que n'esperem és que siguin fidels. A mi, el que menys em preocupa és que em judiqueu vosaltres o qualsevol tribunal humà. Ni tan sols jo, no em judico. La meva consciència no m'acusa de res, però això no vol dir que jo sigui irrepreensible. El meu jutge és el Senyor. Per tant, no judiqueu res abans d'hora. Espereu que vingui el Senyor: ell farà llum sobre tot allò que s'amaga en les tenebres, i farà conèixer les intencions de cada cor. Llavors, l'elogi que es mereix cadascú vindrà de Déu.	
Salm responsorial	61		
Només en Déu reposa la meva ànima, d'ell em ve la salvació. Només ell és la roca que em salva, és el castell on em trobo segur.		Al·leluia	He 4,12
R. Només en Déu reposa la meva ànima.		<i>La paraula de Déu és viva i actua, i esclareix les intencions i els pensaments del cor.</i>	
Reposa només en Déu, ànima meva, d'ell em ve tota esperança. Només ell és la roca que em salva, és el castell on em trobo segur. R.		Evangeli	Mt 6,24-34
En Déu tinc la salvació i la glòria, és la meva roca inexpugnable; trobo en Déu el meu refugi. Vosaltres, poble reunit, confieu en ell, esplaieu davant d'ell el vostre cor. R.		<i>No us neguitegeu, pensant en demà</i>	
		Lectura de l'evangeli segons sant Mateu:	
		En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Ningú no pot servir dos amos: Si estima l'un, no estimarà l'altre, si fa cas de l'un, no en farà de l'altre. No podeu ser servidors de Déu i de les riqueses. Per això us dic: No us neguitegeu per la vostra vida, pensant què menjareu o què beureu, ni pel vostre cos, pensant	

Glòria Monés

com us vestireu. ¿No val més la vida que el menjar, i el cos, més que el vestit? Mireu els ocells que volen lliures pels aires: no sembren, ni seguen, ni guarden res als graners, però els alimenta el vostre Pare celestial. ¿I no valeu més vosaltres que ells? ¿Qui de vosaltres, per més que es neguitegi, és capaç d'allargar, ni un minut, el temps de la seva vida? I pel que fa al vestit, ¿per què us neguitegeu? Mireu com creixen els lliris dels prats: no treballen ni filen, però us asseguro que ni Salomó, amb tota la seva magnificència, no es vestia com cap d'aquests. I si Déu vesteix així l'herba dels prats, que hi és avui i demà ja la tiren al foc, ¿com no ho farà encara més amb vosaltres, gent de poca fe? Per tant, no us neguitegeu pensant què menjareu, o què beureu, o com us vestireu. Anar darrere de tot això és propi dels pagans. El vostre Pare celestial sap molt bé la necessitat que en teniu. Busqueu per damunt de tot el regne de Déu i ser justos. No us neguitegeu, doncs, pensant en demà. El demà ja tindrà les seves preocupacions. Cada dia en té prou amb els seus maldecaps.»

Actualitat del Catecisme de l'Església catòlica

Pere Tena

Bisbe auxiliar emèrit de Barcelona

Un llibre per a la Quaresma

A la Regla de sant Benet es diu que l'abat, abans de començar la Quaresma, dona a cada monjo un llibre perquè el llegeixi durant aquest temps. No entro ara en la significació monàstica d'aquesta norma; només m'hi refereixo per un paral·lelisme que em sembla trobar-hi amb una clara indicació del papa Benet XVI referent al Catecisme de l'Església catòlica.

En efecte, en el *motu proprio Ubicumque et semper* sobre la institució del Consell pontifici per a la Nova Evangelització, amb data 21 de setembre del 2010, festa de l'evangelista sant Mateu, el Papa diu textualment això quan descriu les principals tasques del nou organisme vaticà: «5. Promoure l'ús del Catecisme de l'Església catòlica, com a formulació essencial i completa del contingut de la fe per als homes del nostre temps.»

Aquesta indicació tan categòrica ens posa davant dels ulls altra vegada, amb una nova força, el llibre publicat l'any 1992 pel papa Joan Pau II. I ens dona una pauta molt senzilla per col·laborar en la finalitat de la nova evangelització, tan urgent: llegir, estudiar, meditar, assimilar, el Catecisme de l'Església catòlica. Qui sap si ja ocupa un lloc en la nostra biblioteca, des de la seva publicació. Potser, gràcies a Déu, ens hem alimentat ja amb la seva doctrina. Pot ser, també, que hagi quedat com un llibre més, que mirem de tant en tant, o que, simplement, sabem

que existeix. Per què no fem cas de la indicació de Benet XVI, i tornem a rebre, com fidels pia-dosos, aquest llibre per fer-ne el nostre treball quaresmal? Hi ha molts motius per fer-ho.

«Perquè no oblidem!»

El dia de la promulgació del Catecisme, 8 de desembre del 1992, festa de la Concepció Immaculada de Maria, el papa Joan Pau II, en la seva visita anual al monument a la Immaculada de la plaça d'Espanya, a Roma, va fer una pregària molt emotiva i impressionant amb el Catecisme com a base. El tema recordava les paraules del salm: «No oblideu les obres del Senyor.» Heus aquí el text central de la pregària:

«Vós, Verge Maria, us trobareu en el centre mateix de les meravelles de Déu. I les meravelles de Déu —*magnalia*— trobaren el seu primer espai en el vostre cor. Vós sou un record vivent d'aquestes meravelles. Vós sou el record de l'Església. Vós ens dieu cada dia: "No oblideu les meravelles de Déu."»

En l'any del Senyor 1965, el 8 de desembre, posarem en les vostres mans l'obra del Vaticà

II, després de quatre anys de treball del Concili. Avui posem en les vostres mans el Catecisme postconciliar, destinat a tota l'Església, perquè no oblidem les meravelles de Déu, perquè no oblidem.»

La intenció del papa Benet XVI

La indicació del papa Benet XVI sobre el Catecisme és la represa de la intenció de Joan Pau II. És una part, essencial però senzilla en definitiva, de la resposta que cal donar a la situació descrita ja per Pau VI i per Joan Pau II: la realitat de tantes persones i comunitats que han «oblidat» que són cristians, i que provoquen, d'aquesta manera, l'augment de persones que no han sentit a parlar de Déu, de Crist, de l'Església, de la fe. Aquesta és, certament, la nostra societat, que «oblida» el sentit de les festes cristianes, i «oblida» les arrels mateixes de la seva identitat. Els cristians, conscients d'aquesta situació, han d'estar a punt per donar raó de la pròpia fe. Però això no es pot fer a partir d'idees i d'opinions personals, individuals, com si la fe cristiana fos un afer de cadascú. És, certament, cadascú que viu la fe, però la mateixa fe d'una sola Església santa, catòlica i apostòlica, de la qual és garant el successor de Pere, bisbe de Roma, el Papa. Ell ens assegura que el Catecisme de l'Església catòlica és «una formulació essencial i completa del contingut de la fe per als homes del nostre temps».

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Sant Albí d'Angers

- ✓ Nascut a Bretanya cap a l'any 470
- ✓ Monjo i després abat en un monestir del nord de França
- ✓ Bisbe d'Angers, atent amb els pobres i autor de miracles
- ✓ Va morir l'any 549

Sant Albí pertanyia a una família noble celta, de la península de Bretanya. Des de ben jove va sentir la crida de la vida religiosa i amb poc més de vint anys va entrar al monestir de Tim-cillac, del qual avui només se sap que estava situat al nord de França. El sant bretó va acabar sent abat del cenobi, i hi va ser al capdavant durant 25 anys. Durant tot aquest temps la fama d'home recte i pietós es va estendre més enllà de les parets del monestir, de manera que quan la seu del bisbat d'Angers va quedar vacant, sant Albí va ser proposat per ocupar-la. Ell primer s'hi va mostrar reticent perquè, per a l'època, amb 60 anys ja era gran, però finalment va acceptar. Com a bisbe d'Angers ràpidament es va guanyar l'afecte del poble per ser caritatiu amb els pobres, els orfes, els presoners i els malalts, i també pels nombrosos miracles que va dur a terme. Així mateix va lluitar contra els matrimonis consanguinis, comuns entre l'aristocràcia, per la qual cosa va convocar diversos concilis per condemnar-los, juntament amb altres desordres morals. Aquest posicionament va fer que es guanyés l'enemistat d'algunes famílies nobles, que ho veien una part més de la seva política d'aliances. En contrast amb això, les classes populars sempre el van veure com un gran protector i quan va morir ja el consideraven un veritable sant.

L'ATRI DELS GENTILS

Diàleg entre **Victòria Camps** i **Francesc Torralba**
moderat per **Jaume Aymar**

Quan el gener del 2010 l'ara cardenal Gianfranco Ravasi, president del Pontifici Consell per a la Cultura, va venir a Barcelona va anunciar que en el si d'aquest Pontifici Consell es crearia un «atri dels gentils», una expressió per a molts desconeguda.

L'atri dels gentils està concebut com un espai de diàleg entre la creença i la increença però no amb la indiferència. El cardenal Ravasi va deixar clar que la creació d'aquest espai havia estat un suggeriment del mateix Benet XVI. Cal recordar que quan el Papa era el cardenal Ratzinger ja va tenir un diàleg emblemàtic amb Jürgen Habermas. En el decurs de la història recent hi ha hagut altres diàlegs destacats d'eclesiàstics amb persones notables de la

societat civil. Va ser paradigmàtic el que el 1997 va mantenir el cardenal Carlo Maria Martini amb el professor de semiòtica Umberto Eco, un diàleg epistolar sobre l'ètica en el final del mil·lenni, que va ser recollit en el llibre *En què creuen els que no creuen?* (versió catalana Ed. Empúries, versió castellana Ediciones Temas de Hoy). Entre nosaltres hi ha també la rica correspondència pública que el 1998 es van entrecreuar el bisbe Joan Carrera amb el polític Joan Reventós, agnòstic i figura històrica del socialisme, un diàleg epistolar

propiciat per la revista *Foc Nou* (les lletres foren publicades en la versió catalana com a *Cartes creuades*, Mediterrània, i versió castellana com a *Cartas cruzadas*, Descleé). En sintonia amb l'atri dels gentils presentat a la Universitat de Bolonya i que tindrà el seu llançament internacional a París els dies 24 i 25 de març, *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel han volgut impulsar el seu propi atri dels gentils en què es trobaran persones del món de la creença i de la increença per tal de reflexionar i d'enriquir-se mútuament en un entorn de diàleg i de gran respecte. Victòria Camps i Francesc Torralba, moderats pel director de Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana*, Jaume Aymar, han estat els primers d'encetar aquesta nova secció.

Fotos: Agustí Codinach

VICTÒRIA CAMPS CERVERA

(Barcelona, 1941), va estudiar Filosofia a la Universitat de Barcelona. Es va doctorar amb la tesi *Pragmática del lenguaje y filosofía analítica*. Ha estat vicerectora, profesora i catedràtica d'ètica de la UAB. Fora de l'àmbit universitari i en qualitat d'independent, Victòria Camps va ser senadora pel Partit Socialista de Catalunya entre 1993 i 1996. Va presidir la Comissió d'Estudi dels continguts televisius del Senat. És presidenta del Comitè de Bioètica d'Espanya i de la Fundació Víctor Grífols i Lucas, i membre del Consell de Redacció de les revistes *Isegoria* (de l'Institut de Filosofia del Consell Superior de Recerques Científiques) i *Letra Internacional*. El 2008 li va ser concedit el XXII Premio Internacional Menéndez Pelayo «pel seu magisteri filosòfic i la influència moral del seu pensament tant a Espanya com a Amèrica». Entre les seves obres: *Virtudes públicas* (Premio Espasa de Ensayo), 1990. 2000. *Una vida de calidad: reflexiones sobre bioética*, 2002. *La voluntad de vivir*, 2005. *Hablemos de Dios* (amb Amelia Valcárcel), 2007. *Creer en la educación*, 2008.

FRANCESC TORRALBA ROSELLÓ

(Barcelona, 1967) és doctor en Filosofia per la Universitat de Barcelona (1993) i doctor en Teologia (1997) per la Facultat de Teologia de Catalunya. Actualment és catedràtic de Filosofia a la Universitat Ramon Llull i ha estat nomenat president del Consell Assessor de diversitat religiosa de la Generalitat de Catalunya. En el decurs de la seva trajectòria professional ha rebut diversos premis i reconeixements, entre els quals destaquen el Premi Extraordinari de Llicenciatura i el Premi extraordinari de doctorat. També ha estat guardonat amb premis d'assaig en llengua catalana: el Premi Joan Maragall i el Premi Josep Vallverdú, entre d'altres. Expert en l'obra del filòsof Søren Kierkegaard, Francesc Torralba ha publicat una cinquantena d'assajos de caràcter filosòfic, ètic i antropològic. Entre les seves publicacions volem destacar *Antropología del cuidar* (1998), *Filosofía de la Medicina* (2001), *Ética del cuidar* (2002), *Sobre la hospitalidad* (2003), *Kierkegaard en el laberinto de las máscaras* (2003), i *Inteligencia espiritual* (2010).

CREENÇA I INCREENÇA

JAUME AYMAR

Podria semblar que a nivell pràctic no hi ha diferències substancials entre creients i no creients perquè, de fet, creients i no creients convivim i sovint treballem plegats. Això vol dir que les diferències no són tantes o més aviat que no acabem de viure a fons les pròpies conviccions?

FRANCESC TORRALBA

La mateixa dicotomia entre creients i no creients és problemàtica, perquè d'alguna manera tots creiem en algun objecte de fe o de creença. El que ens distingeix és allò que creiem i també el grau d'intensitat, però en definitiva hi ha moltes creences que no són una adhesió a veritats transcendents. Hi ha persones que no creuen en Déu, però que en canvi creuen molt fermament que, per exemple, pot haver-hi pau al món.

VICTÒRIA CAMPS

A banda d'aquesta dicotomia, amb la qual també estic d'acord, també distingiria entre aquelles creences que són més aviat de caràcter moral. En les persones que creuen en la pau al món o en el fet de fer bé als altres sempre hi ha una dimensió moral que, d'alguna manera, ha substituït la creença religiosa en el cas dels agnòstics. No deixen de creure en un canvi al món que és de caràcter ètic, i això forma part de la seva fe i és motiu de creença. D'altra banda, és massa simplista la divisió quan parlem de les diferències entre creients i no creients. Hi ha creients de moltes menes i hi ha no creients de moltes menes. Si els posem en dos grans grups potser estem pensant en els extrems d'aquests dos grups: els més militants de la increença i els més militants de la fe i que, generalment, són molt ortodoxos i estan en connivència amb l'Església més militant i més dogmàtica. Aleshores sí que hi ha grans diferències, però enmig, on ens trobem la majoria, tant en la teoria com en la pràctica ens acostem molt més.

El fet de dir «jo crec» inclou una dosi d'humilitat, diferent de dir jo sé...

V.C. Sens dubte que sí, sempre que es diu «crec» hi ha en el fons un reconeixement de no-coneixement, en el sentit que allò forma part d'una esperança o d'una cosa a la qual aspirem, però no és un coneixement que es pugui contrastar.

F.T. Això em sembla bàsic perquè, si no, podem donar gat per llebre, és a dir, la creença sempre es construeix sobre una no-evidència. Descartes diu que una evidència és allò que és clar i distint per a tots. Doncs bé, no és clar i distint que Déu existeixi, ni que hi hagi una vida eterna, ni tampoc que arribi a haver-hi un món amb pau. Són adhesions de la voluntat mogudes, en el fons, per l'esperança que això sigui així, però no en tenim ni la certesa ni l'evidència. En l'acte de creure hi ha una dimensió de risc, de salt, d'aposta, ja sigui una creença transcendent o immanent.

V.C. En l'immanent també hi ha una dimensió d'aposta, però jo diria que no cal creure-hi tant. És a dir, creure que és millor un món just que un món injust és molt compartit; una altra cosa és que

ensem que mai no es realitzarà d'una manera satisfactòria. En canvi, la fe en un Déu necessita més fe, és a dir, no és una fe tan compartida i sembla més irracional. És més difícil donar raons per creure en una realitat transcendent i de caràcter personal. Parlaríem, per tant, de diferents intensitats de fe.

F.T. Admeto que els objectes de la creença no són idèntics i que continguts del credo exigeixen un salt que no exigeixen determinades creences immanents. No només parlo de l'existència de Déu, sinó també de l'existència de Déu que s'ha fet home en particular. Kierkegaard parlaria d'una paradoxa absoluta i diria que la mateixa raó experimenta fins i tot un xoc quan pensa aquestes qüestions. Això exigeix pensar molt a fons i fins i tot la humilitat d'abraçar el misteri.

En l'actual canvi de paradigma, podríem dir que estem assistint a uns comportaments més de tipus inclusius, o sigui, una persona que afirma que no creu però que en canvi assisteix a actes religiosos. Seria aquella afirmació de l'alcalde Jordi Hereu: «Jo sóc no creient practicant.» Això també és paradoxal. Hi ha com una me-

l'Església viuen amb molta diversitat de modes aquesta pertinença. Persones que, tot i ubicar-se fora, identifiquen valors que són nobles i positius de la mateixa Església i que opten finalment per educar els fills en escoles religioses.

Però és veritat això que diu la Victòria Camps, en el sentit que les realitats i necessitats espirituals són transversals però que el procés de secularització ha deixat moltes persones nues de resposta. De vegades es fan una mena de ritualitzacions que són molt semblants a les religioses, encara que desproveïdes d'aquests elements, perquè hi ha una necessitat de ritual i una necessitat de consol, sobretot en les situacions límit: malaltia, fracàs, mort. Sempre m'ha semblat que l'opció agnòstica conscient i sensata és molt estoica, perquè és l'assumpció de la finitud fins a les últimes conseqüències. Això, naturalment, deixa en una situació de molt desemparament la persona, per plena que hagi estat la seva història i la seva biografia.

Si em permeten una pregunta de caire personal: la seva manera de creure ha experimentat una evolució en el decurs de la seva vida?

V.C. En el meu cas sí. Jo sóc agnòstica,

na de sincretisme entre comportaments vinguts de la creença i la increença?

V.C. Segurament perquè la nostra tradició és cristiana i ha omplert de símbols i de pràctiques la vida social. No és fàcil substituir-les per pràctiques que no són religioses o que no tenen una dimensió religiosa. S'emmarcaria aquí aquesta mena d'inclusió i d'incoherència de persones que no creuen però que, en canvi, practiquen perquè no han trobat cap substitut als rituals que els ofereix la fe. També de vegades és perquè pensem que la religió ho ha fet millor i ho ha organitzat millor i emotivament funciona més que no una celebració laica. El procés de secularització porta a aquest sincretisme.

F.T. Avui dia hi ha un fenomen molt interessant: la diversitat d'itineraris espirituals. La llibertat d'expressió de les creences i la llibertat d'opcions porta que hi hagi també un gran trencaclosques de persones que fins i tot sent membres de

però vaig tenir una educació molt religiosa tant a la família com a l'escola. Les escoles religioses durant el franquisme no eren com les d'ara, encara que siguin les mateixes. Les escoles educaven la persona perquè fos religiosa i la religió era transversal en aquell moment. Precisament aquest em sembla que és un dels defectes de la laïcitat, en el sentit que es fa necessària la transversalitat d'una sèrie de valors però que no se saben com aplicar perquè els falta aquest paraigua que aporta la religió amb la seva capacitat d'impregnar-ho tot. El que vaig viure jo en la infantesa i la joventut va ser com una mena d'immersió en la religió, però després hi ha hagut una evolució cap a l'agnosticisme i per tant una evolució en les creences bastant característica de gent de la meua generació. Avui puc dir que no crec el mateix que quan tenia 20 anys.

Una vegada sorties d'aquell ambient escolar tan tancat, t'adonaves que el món era una altra cosa i que no tenia res a veure amb el que havies viscut. Aquest

L'atri dels gentils

xoc va ser fonamental per abandonar moltes creences.

F.T. Sempre he contemplat la fe com un procés dinàmic i en moviment, no com una adhesió a un seguit de principis, sinó com una relació interpersonal amb Déu. Als 10 anys, quan sents parlar de Déu, a través d'una paraula et construeixes una imatge; als 20 aprofundeixes en el misteri de Déu d'una altra manera, i als 40, quan ja ets pare i llegeixes la mateixa paràbola del fill pròdig, tornes a pensar-la i viure-la d'una altra manera. El procés de la fe és un procés d'anar desfent moltes imatges puerils i simplificades de Déu que, tot i que són benintencionades, et cauen de les mans perquè t'adones que amb això no podem anar pel món. Per tant, sí que és un procés, però no només ascendent, perquè també té ruptures i té talls, hi ha moments d'incomprensió, d'indignació fins i tot. No entenc la fe com un procés fix, ja que com tota relació interpersonal té ondulacions. Per exemple, tu pots estar vinculat a una persona durant anys, però la relació que tens ara és la mateixa que quan et vas casar? Doncs no, perquè hi ha hagut fills, perquè hi ha hagut la mort de persones grans, canvis de feina, i la relació, per tant, ha anat transformant-se. La relació personal amb Déu l'entenc com un procés que experimenta un creixement, no lineal, sinó amb nits fosques i moments de gran dubitació.

FE I VIDA SOCIAL

Benet XVI ha dit que la cultura actual, sobretot a occident, tendeix a excloure Déu o a considerar la fe com un aspecte privat sense cap rellevància en la vida social. Què n'opinen?

V.C. És cert que la secularització s'ha entès com una privatització de la religió, però potser no hem aprofundit prou en el fet de què vol dir privatitzar la religió. És evident que la religió relliga d'una manera horitzontal; no hi ha religió si no hi ha comunitat que alimenta la religió o sense que hi hagi una certa doctrina i una estructura. Això no es pot privatitzar del tot i en una societat en què hi ha creients i a més hi ha el valor de la llibertat individual com a valor fonamental, s'ha de deixar que la religió s'expressi públicament. Ara bé, què vol dir que s'expressi públicament? Potser expressar-se públicament no vol dir que els funerals oficials siguin funerals catòlics, ni que hi hagi creus a les institucions públiques, potser no vol dir això, però sí, en canvi, que l'opinió dels creients es deixi sentir com a opinió dels creients.

El que passa és que potser els creients, a més d'opinions, també tenen una manera de viure...

V.C. Una societat secularitzada no ha d'eliminar aquestes possibilitats d'expressió. Una altra cosa és que això es vulgui universalitzar i que es vulgui convertir, per exemple, un funeral catòlic en un funeral que la institució assumeix com a oficial amb l'argument que la

nostra tradició ha estat majoritàriament catòlica. Em sembla claríssim que això no hauria de ser així. Ara bé, una altra cosa és l'expressió pública, i crec que no ho tenim gens resolt. Sempre que discutim sobre temes que s'han de legislar com l'eutanàsia o l'avortament apareix aquesta qüestió. Sembla o bé que no s'ha de deixar parlar als que tenen una opinió molt clara que allò no s'hauria d'acceptar, o bé als que pensen no només que han de parlar sinó que estan en la veritat i sembla que volen imposar la seva opinió.

F.T. Una de les conquestes més grans de la Il·lustració són les llibertats civils: la llibertat de pensament, d'expressió, de creences, de moviment... Ara bé, no hi ha dubte que la llibertat ha de tenir uns determinats límits que són els drets bàsics de les persones. Entenc que la llibertat de creences és una conquesta històrica que no podem perdre i que en molts llocs del món encara és inexistència perquè les persones continuen sent perseguides pel fet d'expressar el que creuen. Al mateix temps, aquesta expressió de les pròpies creences ha de desenvolupar-se en un marc de respecte a aquells valors mínims prepolítics. És a dir, hi ha uns valors mínims que són la base de les societats obertes: l'equitat, la integritat, la llibertat... Si aquestes tradicions religioses s'expressen de manera que poden laminar o vulnerar aquests pilars mínims de les societats obertes, aleshores entenc que ha d'haver-hi algun tipus de restricció o algun tipus d'avertiment o fins i tot prohibició, però metre no sigui així... jo crec que ens empobriria enormement aquesta privatització de l'experiència religiosa, perquè no només és l'expressió cultural o ritual, és que la fe també crea institucions d'ajuda, educatives i culturals, això també és expressió del mateix fons. Per tant, crec que sí que hem de trobar un espai de convivència en l'àgora, però no sóc partidari de limitar aquesta expressió mentre no entri en col·lisió amb uns valors ètics bàsics en les societats obertes.

LLIBERTAT RELIGIOSA I LAÏCITAT

La laïcitat ha d'estar d'alguna manera sotmesa a l'exercici de la llibertat religiosa, però de vegades sembla que sigui a l'inrevés,

sembla que el més important sigui la laïcitat.

V.C. La laïcitat és respectar el dret a la llibertat, és assumir o acceptar una neutralitat per part de l'Estat, en el sentit que, si bé no és de cap religió, sí que accepta que les religions es puguin expressar.

F.T. Això és l'òptim, que l'Estat pugui acceptar que les religions es puguin manifestar, perquè l'Estat pot ser laic però la ciutadania pot tenir creences o no. A més, en un Estat obert i democràtic també li interessen aquells valors que les religions poden transmetre i que són positius per a la cohesió o per al desenvolupament dels drets humans. Per això m'agrada que també es pugui parlar d'una laïcitat positiva, no d'una neutralitat gairebé de tolerància. També li va bé a l'Estat que algú parli d'igualtat, de llibertat, d'austeritat, de respecte a la natura perquè són idees que en el fons cohesionen i fan bé al conjunt de la societat.

V.C. Sí, però com que aquests valors no són específicament religiosos, no cal barrejar la religió amb la defensa d'aquests valors. Per a mi aquesta és la raó fonamental per dir que jo no necessito la creença en un Déu per creure en uns valors mínims, fonamentals, que ha de compartir tothom. El problema és que el nom que donem a aquests valors vincula excessivament... La caritat és un valor que és el mateix que la solidaritat però, en canvi, té un significat religiós que la solidaritat no té. La pregunta, per tant és si no estem demanant massa quan demanem que els valors tinguin una traducció laica.

F.T. Crec que no. Hi ha un camp d'intersecció gran entre valors laics i religiosos i, al mateix temps, entre els valors religiosos també hi ha un àmbit d'intersecció. Pots sumar caritat, solidaritat i compassió budista. En el fons és no passar de llarg davant del qui pateix, donar resposta al qui demana ajuda, no ser indiferent al dolor de l'altre. Sí que hi ha un punt de trobada obvi. Jo no diria mai que la compassió és patrimoni exclusiu d'una tradició. Ara bé, certament el nom no fa la cosa però respon a una història, respon a una genealogia. Certament que la religió no és l'única font de valors, per descomptat.

V.C. A la pràctica, en el terreny dels moviments socials, s'ha donat molt

millor aquesta connivència entre una pràctica que té l'origen en la fe religiosa (caritat, hospitalitat, desenvolupament del tercer món) i una altra que té unes fonts laiques, però que poden treballar conjuntament, fer el mateix i entendre's molt bé. En canvi, a nivell teòric és molt més difícil, perquè topem amb un llençuatge, amb uns fonaments...

F.T. Un exemple molt clar són els valors ecologistes. En el *Càntic de les criatures*, sant Francesc d'Assís parla de la fraternitat universal, del germà sol, la germana lluna... i parteix de l'experiència que el món és creació, que Déu l'ha creat, que tot forma part d'un tot harmònic, que nosaltres no som amos i senyors d'aquesta naturalesa sinó que estem per tenir-ne cura, vetllar-la i protegir-la. En la seva traducció pràctica això també pot assumir-ho la persona agnòstica o atea, amb la diferència que en aquest cas el món no el concebrà com a creació de Déu, sinó com el resultat d'una evolució mil·lenària de la matèria... Per tant, els orígens del respecte poden ser distints, però les pràctiques respectuoses poden ser idèntiques.

Si em permeten una pregunta una mica provocativa: com li faig entendre a un jove que és millor ser solidari que no ser individualista? En quins postulats recolzo la solidaritat?

V.C. Finalment, del que es tracta és d'una creença. A algú li pot resultar més convincent tenir un fonament transcendent mentre que, en canvi, per a altres persones aquest fonament transcendent els pot ser més aviat un destorb.

F.T. La pregunta per què hem de ser solidaris, per què hem de ser hospitalaris o senzillament per què hem de ser bons, és una pregunta que depèn de com la responguis pot ser molt perversa religiosament. S'han donat respostes del tipus «per guanyar-nos el cel». Això és d'un fariseisme terrible pensat a llarga distància: «He de ser bona persona perquè vaig comprant parcel·les al cel.» Aquesta és la pitjor resposta que podem donar perquè, en definitiva, el cel no ens el guanyem, sinó que ens és donat, és un estat de plenitud, ni és un lloc ni és un guany. Si aquest és el motiu, on trobem gratuïtat?, on trobem desinterès?, on trobem l'amor vertader? Les altres argumentacions sempre són penúltimes.

En el fons, és més savi ser solidari que no pas ser insolidari? Ajuda més a viure?

V.C. Segurament sí que ajuda més a viure, però no és una evidència, ens ho hem de creure.

FE I CIÈNCIA

Francesc Torralba ha apuntat un tema que els volia plantejar: l'existència d'un possible conflicte entre fe i ciència. Sovint es diu que no hi ha conflicte, però de vegades veiem posicions molt ancorades. En quin sentit pot haver-hi una complementarietat i un diàleg entre fe i ciència?

F.T. Crec que el conflicte el trobem sobretot entre el cientisme i la fe, o bé unes

pràctiques religioses que es pronuncien sobre un àmbit on haurien de guardar silenci. Des del discurs religiós no es pot ni s'ha de descriure com és el món, d'això se n'han d'encarregar els científics. Al mateix temps, de vegades també hi ha actituds científiques que consideren que la ciència és un discurs total que pot descriure —si no ara, en el futur— tots i cadascun dels interrogants de la condició humana. Això també és una fe, una fe científica amb la qual no combrego. L'altre error que històricament s'ha produït és pronunciar-se en àmbits on el discurs religiós hauria d'haver mantingut silenci. Això ha generat malentesos i conflictes des de Galileu Galilei fins a Darwin. Les condicions ara són millors, primer perquè la ciència coneix els seus límits i, d'aquesta manera, alguns científics s'adonen que hi ha un munt d'elements que ignoren i que la ciència és un discurs que arriba on arriba. En segon lloc, perquè les persones que es dediquen al discurs religiós i teològic també, d'una banda, reconeixen els errors històrics, que són enormes, i de l'altra, saben que aquest tipus de discurs es mou en un àmbit simbòlic i últim. És a dir, la finalitat no és descriure com és el món, sinó explicar per què vivim i què és allò que omple de sentit la vida humana. És un discurs sobre el sentit. Per això no ha d'haver-hi confusió entre els dos plans, però tot a així continua havent-hi.

V.C. Sí, perquè es qualifica un discurs de racional i l'altre d'irracional. De fet, són dos discursos diferents, en el sentit que no pertanyen a la mateixa categoria i precisament per això són complementaris. L'actitud científica pot pensar que en un futur més proper o més llunyà es podrà arribar a conèixer tot, però mentre no s'hi arribi hi ha dues maneres d'afrontar aquesta ignorància: la del creient, que diu que la religió ens aporta respostes que la ciència no ens dona; i l'agnòstica, que no creu en les respostes de la religió. Una confrontació com la que hi ha entre el creacionisme i el darwinisme és absurda, perquè el que passa és que estan explicant coses diferents. Cap teoria de l'evolució no explica el salt del simi a la persona. Podem esperar que la ciència ho expliqui algun dia, però mentre la ciència no ho expliqui, no sabem què passa. Ens podem creure que hi ha un Déu creador.

F.T. Considero molt valuós que entenguem que són discursos o jocs de llenguatge distints, que en el millor dels casos poden ser complementaris. Amb tot, aquesta etiqueta tan fàcil de racional o irracional indica també un sentit molt pobre i molt migrat de la raó. Un bosc pot ser descrit senzillament des de la perspectiva biològica, però si, en lloc d'un biòleg, és un poeta i és un pintor els qui el descriuen, pots trobar-te tres presentacions d'una mateixa realitat. No té sentit dir quina és la vertadera; són senzillament tres aproximacions a la mateixa realitat. En totes intervé la raó, però també els sentiments i les emocions.

Hi ha aquella màxima del materialisme més cras del metge que deia: «He operat molts cossos i enlloc no he trobat l'ànima.» Això els fa pensar en el darrer llibre d'Stephen Hawking?

F.T. A mi el que em va preocupar més d'aquell llibre no va ser el debat amb la

Què és l'atri dels gentils?

Segons el profeta Isaïes, el temple havia de ser un lloc d'oració per a tots els pobles («el meu temple s'anomenarà casa d'oració per a tots els pobles»). Isaïes anuncia el Déu veritable i únic («Jo sóc el primer i l'últim, fora de mi no hi ha altres déus...»). L'atri o pati dels gentils era l'espai del temple al qual tenien accés tots els pobles i no sols els israelites. Encara que no accedissin a l'interior ja celebraven plenament el misteri. Quin era l'estatut religiós d'aquests gentils? Eren pobles distints d'Israel, que de seguida van passar a ser els pobles que, per tradició no havien conegut el cristianisme. Així sant Pau s'anomena l'«apòstol dels gentils». Avui «els gentils» són aquells que, en el seu fons, estan descontents dels succedanis de Déu i que no volen romandre simplement sense Déu.

teologia sinó amb la filosofia perquè, de fet, ja en el primer o el segon paràgraf del primer capítol afirma que la filosofia ha mort. El que ve a dir és que la filosofia ha intentat explicar quin és l'origen del cosmos i d'on venim, però que això ho ha substituït la física. És un fisicalisme: la física ha aconseguit culminar una aventura filosòfica que ha acabat en un naufragi. Ell arriba a la conclusió que és innecessària la hipòtesi de Déu per explicar el cosmos. Altres físics no arriben a la mateixa conclusió i fins i tot diuen que aquesta afirmació des de la física no es pot fer. Es pot fer des d'una actitud de fora de la física, però des de la física com a tal un ha de guardar silenci amb les equacions a la mà. En canvi ell sembla que fa aquest salt molt mogut per un fisicalisme, que és la fe que la física és el llenguatge total que ho ha explicat tot.

V.C. Depèn del que busquis. Si tu només busques el que et pot respondre la física, pots dir tranquil·lament que no necessites cap més hipòtesi, però si busques altres coses... És com l'exemple que posaves del poeta i del botànic, estan expressant la mateixa realitat però coses diferents, perquè busquen coses diferents.

ANALFABETISME SIMBÒLIC

Tots dos vénen de l'àmbit docent i exerceixen la docència, creuen que avui en els plans d'estudi hi ha una bona complementarietat entre filosofia i teologia? És a dir, hi ha uns sistemes filosòfics conscients dels seus límits i que són prolegòmens d'altres opcions? Hi ha un bon ajustament entre filosofia i teologia?

V.C. Jo diria que en l'àmbit públic

la teologia és inexistent, cosa que no ha passat en altres països. En el món anglosaxó i a Alemanya hi ha facultats de teologia que conviuen amb altres facultats, mentre que aquí aquesta convivència ha desaparegut. Crec que és un coneixement necessari.

F.T. Cosa lamentable perquè, de fet, és un coneixement necessari tal com dius. D'altra banda, per entendre la filosofia occidental és molt necessari perquè fins i tot entre els grans mestres de la sospita circula molta sang teològica, encara que sigui per posicionar-s'hi en contra. En certa manera això és el motiu d'una ignorància enorme en la simbologia i en allò que abans s'anomenava història sagrada i que fa les persones molt incapaces d'interpretar obres d'art, obres de literatura, obres de pintura del llarg de tota la història, des del paleocristià fins al surrealisme. Per tant, en aquest sentit la marginalitat d'aquest discurs teològic o la seva desaparició en l'escena pública converteix les persones en analfabetes simbòliques, almenys de simbolisme cristià.

V.C. Hi ha professors d'història de l'art que el primer que demanen als alumnes és que es comprin una Bíblia. Va haver-hi un intent, en què jo vaig participar una mica, i que es va frustrar, de fer una assignatura de cultura religiosa. Abans estudiàvem història sagrada, que ens donava un coneixement bàsic dels símbols religiosos. En desaparèixer la formació religiosa, tal com es feia abans, el que hi ha és un analfabetisme religiós total, i això es nota molt especialment en les carreres humanístiques.

F.T. És una riquesa perquè ha inspirat moltes obres d'art i moltes creacions plàstiques, però també hem de destacar la riquesa ètica d'aquesta tradició. La paràbola del bon samarità, siguis o no

cristià, jo l'he llegida davant de nens de 10 anys en una escola pública i són receptius i entenen qui actua bé. És una història bonica per il·lustrar l'experiència ètica davant la crida d'una persona que pateix. Després els preguntes si a algú li sona aquesta història i la resposta és que a ningú, però el més dramàtic és que no els sona ni a les mestres, cosa que també he detectat. La marginació d'aquest discurs també és la marginació dels valors nobles que podria transmetre més enllà com a clau interpretativa de les manifestacions estètiques, començant per la Sagrada Família.

La Sagrada Família ha estat una gran descoberta per a molta gent que ha fet cues llarguíssimes per poder-hi accedir. Realment la Sagrada Família podrà ajudar a recuperar aquest univers simbòlic si té la didàctica adequada?

V.C. Hi ha una necessitat de recuperació però també pot anar per vies molt estranyes. Per exemple, avui es parla molt i té una certa incidència en alguns joves la meditació com una pràctica que ve del budisme. Jo en feia quan anava a l'escola, era una pràctica religiosa, però són coses que es posen de moda, no se sap ben bé per què ni quina necessitat estan cobrint o què representen. El que manifesta és que hi ha una necessitat del que podríem dir transcendència, espiritualitat o el que sigui, però que no sabem com expressar. De nou, parlariem del buit que deixa la religió, que ha ocupat molts espais i que ha donat resposta a necessitats i dimensions humanes, però que ara s'ha de cobrir sense la religió.

F.T. D'una banda és una mancança i, de l'altra, una constatació d'un cansament d'una societat materialista, individualista, summament competitiva, que genera situacions de molta tensió, familiar, laboral... Aleshores necessites com un bàlsam, i aquestes pràctiques de procedència oriental però interpretades aquí de vegades de forma molt matussera, molt grollera, obeeixen a la sensació d'esgotament d'un món en què bàsicament hi ha velocitat i utilitarisme. Hi ha la necessitat de sortir d'aquestes dues gàbies: la de la pressa i la hiperacceleració, d'una banda; i de l'altra, la de la sensació que vals pel que produeixes i per la teva capacitat de consumir. Hi ha moltes persones esgotades, cansades d'aquest model, que cerquen, però que de vegades s'encaminen per viarans molt estranys i algun cop perillosos. En qualsevol cas, moltes d'aquestes persones no interpreten que un àmbit d'acollida d'aquesta necessitat pugui ser l'Església, o bé consideren que el seu moment històric ja ha passat.

V.C. Depèn de quina Església. L'Església més mediàtica no és la més recomanable per cobrir aquesta necessitat. El problema és que tampoc aquesta Església que sí que pot cobrir aquesta necessitat no es manifesta, la gent no la coneix, ni la coneixen els joves que no han estat educats en la religió i que no saben on cercar.

Barcelona

Clam per la pau a la Facultat de Teologia

Federico Mayor Zaragoza: «La guerra de la fam cada dia l'estem perdent entre tots»

Carme Munté
Barcelona

La pau sense justícia no és possible. I és així com els pobles, tips de les injustícies i de les desigualtats, es revoltent contra el poder dels dictadors a Tunísia, a Egipte, a Líbia... en una onada que sembla imparable.

Fruit del contacte amb la realitat punyent del nostre món, la Facultat de Teologia de Catalunya, a través del Seminari de Doctrina i Acció Social de l'Església del Departament de Teologia Moral, va organitzar els dies 14 i 15 de febrer les jornades *La pau, clam i exigència del nostre temps*.

Figures senyeres de la lluita per la pau com Arcadi Oliveres, Federico Mayor Zaragoza o Flaminia Giovanelli, subsecretària del Pontifici Consell de Justícia i Pau, van participar en unes jornades en què es va posar en evidència que la pau neix de l'interior de cada persona i que la Doctrina Social de l'Església esdevé un full de ruta profètic per als temps actuals.

I, malgrat tantes frases que semblen evidències, la realitat és tossuda i marca un altre full de ruta. Federico Mayor Zaragoza, president de la Fundació Cultura de Pau, va recordar que si mirem el moment actual sembla que la pau hagi quedat només en un disseny: «S'està preparant la guerra constantment amb la idea impulsada pels productors d'armament que si vols la pau has de fer la guerra.» L'altra realitat tossuda que va posar en evidència aquest treballador incansable per la pau és la de la fam: «No hauríem de concebre un món en què cada dia mor gent de fam. Aquesta guerra l'estem perdent entre tots.» Per contra, va denunciar Mayor Zaragoza, només els Estats Units van invertir l'any 2009 fins a 900.000 milions de dòlars en despesa militar i armament.

Però la seva intervenció no va ser ni de bon tros pessimista, ja que Mayor Zaragoza va destacar els avenços que s'han fet al llarg de la història, va enumerar la basta Doctrina Social de l'Església a través de les encíclics

Agustí Codinach

Mayor Zaragoza amb el cardenal Lluís Martínez Sistach, el primer dia de les jornades.

dels papes i va dir que l'anhel de pau es troba en l'interior de cada persona: «Ja n'hi ha prou de mans armades, ara hem de veure la mà estesa que vol ajudar, compartir i solucionar.»

En la jornada del primer dia, presidida pel cardenal Lluís Martínez Sistach, la conclusió de tots els participants va ser que les revoltes del món àrab marquen un abans i un després en el desvetllament dels pobles oprimits. «El temps del silenci i la resignació s'ha acabat», va dir Arcadi Oliveres, mentre que Mayor Zaragoza va profetitzar que «aquest sistema de participació democràtica s'anirà estenent: val més que estiguem previnguts».

Per la seva part, Senén Florensa, director general de l'Institut Europeu de la Mediterrània, va fer una anàlisi dels conflictes mundials, i més en concret de l'àrea mediterrània. Va dir que l'intercanvi cultural i la convivència entre cultures i religions diverses no ha de ser vist com un problema, sinó com a font de creixement, i que la pau ha de ser fruit del progrés econòmic compartit.

«Ja n'hi ha prou de mans armades, ara hem de veure la mà estesa que vol ajudar, compartir i solucionar»

Si en la primera de les jornades es va fer una mirada a la situació conflictiva del món, el dimarts 15 de febrer el tema va ser el pensament ètic i l'acció eclesial, de la mà de Flaminia Giovanelli i Mario Giro, moderats per Concepció Huerta.

Flaminia Giovanelli, subsecretària

del Pontifici Consell Justícia i Pau, va presentar els principals elements del recent magisteri pontifici sobre la pau a partir de les paraules que va pronunciar Joan Pau II durant la Vetlla del Jubileu dels joves l'any 2000. Aleshores, el papa Wojtyła es va adreçar als joves com a «sentinelles de l'alba» per indicar-los que la visió de l'Església respecte de la pau és una visió que té com a punt de partida, però també com a punt d'arribada, l'esperança en tractar-se d'una visió fonamentada sobre la fe en Jesucrist.

Giovanelli també va tractar en la seva intervenció el concepte d'oposició a la guerra i va dir que, de fet, la guerra constitueix l'única condemna explícita del Concili Vaticà II expressada amb força i radicalitat. Pel que fa al concepte de pau, va dir que la resposta més articulada que l'Església ha donat a aquest interrogant la trobem en l'encíclica *Pacem in terris*. Referint-se una vegada més a les paraules de Joan Pau II, va parlar del vincle entre la justícia i la pau i va afirmar que «una renovada comprensió de la visió antropològica cristiana és un element essencial per a la construcció de la pau».

D'acord amb el missatge per a la Jornada Mundial de la Pau del 2011 «La llibertat religiosa, camí per a la pau», Flaminia Giovanelli va recordar que Joan Pau II veia en el dret a la llibertat religiosa el punt de referència dels altres drets fonamentals.

La darrera intervenció de les jornades va anar a càrrec de Mario Giro, responsable de les Relacions Internacionals de la Comunitat de Sant'Egidio, que es va referir a la mediació, una tasca que per a Sant'Egidio és un fet gratuït com ho són l'amistat i la pregària.

«Avui ens trobem davant d'una mentalitat molt difosa de resignació que pensa que la guerra serà la trista companya de l'home», va dir Giro, «i no és així. La guerra no pot ser considerada només un passatge de la història. La guerra marca sempre la decadència dels pobles, els corromp, els fa mal, deteriora l'ànima d'una nació».

Urgell

Anna Maria Janer serà beatificada el 8 d'octubre

Redacció / La Seu d'Urgell

La Secretaria d'Estat del Vaticà ha autoritzat la beatificació d'Anna Maria Janer, fundadora de les Germanes de la Sagrada Família d'Urgell. El cardenal Angelo Amato, prefecte de la Congregació per a les Causes dels Sants, presidirà la celebració en representació del papa Benet XVI. La catedral de la Seu d'Urgell acollirà aquesta beatificació el dissabte 8 d'octubre del 2011.

La diòcesi d'Urgell es prepara ja per celebrar la beatificació d'aquesta fundadora catalana. L'arquebisbe d'Urgell

i copríncep d'Andorra, Joan Enric Vives i Sicília, concelebrarà aquesta Eucaristia juntament amb els bisbes de les diòcesis catalanes i dels països on és present l'Institut de Germanes de la Sagrada Família d'Urgell.

«Estimar-te i servir-te sempre i en tot» és el lema triat per a la beatificació d'Anna Maria Janer. La superiora general de l'Institut, Irma Beretta Castro, motiva l'elecció d'aquest lema: «El compromís d'estimar i servir els homes i les dones del seu temps, veient en ells la imatge de Jesucrist, va ser el distintiu de la vida i l'obra de la Mare Janer.» «Un distintiu —ha afegit— que religi-

oses i laics vinculats al seu carisma han intentat fer vida al llarg del temps i fins als nostres dies. Per això aquest lema acompanyarà el nostre pelegrinatge fins a la beatificació.»

Actualment, l'Institut de Germanes de la Sagrada Família d'Urgell és present en onze països: a Espanya, Andorra, Itàlia, Argentina, Paraguai, Uruguai, Xile, Colòmbia, Mèxic, Perú i Guinea Equatorial. Extracta d'una presència que es desenvolupa en diversos camps d'acció: escoles, hospitals i residències, missions, parròquies, temps lliure i altres apostolats compatibles amb el carisma.

Anna Maria Janer Anglarill va néixer el 18 de desembre del 1800 a Cervera (bisbat de Solsona) i va morir l'11 de gener del 1885 a Talarn (bisbat d'Urgell). El 1859 va fundar l'Institut de Germanes de la Sagrada Família d'Urgell a la Seu d'Urgell. Les seves restes mortals descansen a la capella de la Residència Sagrada Família de la Seu d'Urgell des del 1961.

El 10 de desembre el papa Benet XVI va autoritzar la promulgació del decret de miracle i va donar via lliure així a la seva propera beatificació. Des de 1951 estava introduïda la seva causa de canonització.

Barcelona

Cinquantenari de la revista «Phase»

El Centre de Pastoral Litúrgica celebra l'aniversari d'una de les seves publicacions més emblemàtiques

Samuel Gutiérrez
Barcelona

Amb l'objectiu d'oferir un servei a la pastoral litúrgica dels països castellano-parlants, el 1961 naixia a Barcelona una ambiciosa publicació titulada *Boletín de Pastoral Litúrgica*. Molt poc temps després, el 1963, aquesta revista capdavantera de pastoral litúrgica passaria a dir-se *Phase*, títol que ha conservat fins als nostres dies. Cinc dècades més tard, *Phase* es manté plena de vitalitat i entusiasme, conscient que la seva vigència continua avui tan actual com fa 50 anys. Al capdavant d'una iniciativa que des dels seus orígens sempre ha mirat de trobar el punt d'equilibri entre la reforma i la renovació litúrgica, ha estat durant bona part de la seva trajectòria el bisbe Pere Tena, pare de la criatura i encara avui *alma mater* d'un projecte editorial fortament consolidat. Precisament va ser el mateix bisbe Tena un dels ponents escollits per a la jornada acadèmica que, amb motiu del cinquantenari, va tenir lloc l'11 de

Agustí Codinach

febrer passat al Seminari Conciliar de Barcelona. L'altre va ser Mons. Julián López, bisbe de Lleó i responsable de Litúrgia de la CEE.

La celebració de les noces d'or d'una revista sempre és motiu per al record agraït de totes aquelles persones que al llarg de tants anys han fet possible la seva publicació. En el cas de *Phase*, la llista pot arribar a ser molt llarga. El

seu actual director, Jaume Fontbona, va tenir un record especial pel difunt P. José Aldazábal, director de la revista entre el 1987 i el 2006, així com els altres dos directors que el van precedir: Pere Tena (1961-1987) i Josep Urdeix (2006-2009).

Al ritme de l'Església

«M'agrada pensar, i n'estic convençut, que *Phase* va néixer del sentit d'Església, de la vocació d'ajudar la vida litúrgica», confessava el fundador de la revista a l'inici de la seva ponència. El bisbe Pere Tena també recordava que aquesta publicació emblemàtica del CPL és filla de la seva història, sobretot arran del Concili Vaticà II, i que a través de les seves pàgines, al llarg dels seus més de 300 números, «el seu itinerari ha estat, ni més ni menys, que el de l'Església durant aquests cinquanta anys». «Vam assumir des del començament un enviament de la missió —explicava el bisbe auxiliar emèrit de Barcelona—, una crida a acompanyar l'aplicació de la reforma litúrgica sorgida del Concili Vaticà II. El millor de la revista és que ha estat la vida mateixa de l'Església qui l'ha anat inspirant constantment.» Els seus trets característics al llarg de tot aquest temps han estat el rigor, l'equilibri i l'esperit pastoral, i això ha estat possible gràcies a la col·laboració dels especialistes en litúrgia més destacats de tot l'àmbit espanyol.

Conscient dels reptes decisius que avui l'Església té per endavant, Mons. Pere Tena, que continua formant part del consell de redacció de la revista *Phase*, va assenyalar els desafiaments que la revista té avui dia: «Actualment, sobretot a Occident, el repte més radical per a la litúrgia de l'Església és la pèrdua de sentit del misteri. Aquesta realitat obre una nova perspectiva a la pastoral litúrgica.» El bisbe Tena va acabar la seva ponència recuperant les paraules del seu primer editorial a la revista, ara fa 50 anys, però que encara avui continuen plenament vigents: «La nostra tasca no ha acabat. La nostra revista continuarà col·laborant doctrinalment, pastoralment i espiritualment perquè les assemblees litúrgiques, i en primer lloc els ministres de l'Església, progressin sota l'impuls de l'Esperit Sant i en sinergia amb ell, en la preparació per a aquesta trobada

vivificant amb el Senyor que és l'acció litúrgica.»

Sota el títol *El futur de la pastoral litúrgica: reptes i esperances*, Mons. Julián López, bisbe de Lleó i responsable de Litúrgia de la CEE, va iniciar la seva intervenció amb un agraïment sincer a la feina feta per *Phase* al llarg d'aquests darrers cinquanta anys, com a «servei a Déu, a l'Església, als sacerdots i a totes les persones interessades en la pastoral litúrgica». El prelat de Zamora, que va confessar sentir-se molt unit a la revista des de la seva època de Seminari, va posar en relleu els camps d'estudi i aprofundiment prometedors que la pastoral litúrgica està cridada a afrontar de cara al futur. «Em sembla decisiu no reduir la litúrgia a qüestions merament pràctiques —va afirmar Mons. López—. Tal com ens recorda Benet XVI, la litúrgia ha d'ajudar-nos a prendre més consciència del misteri que se celebra i de la seva relació amb la vida quotidiana.» En aquest punt, el bisbe de Lleó va recordar que tan important com l'*ars celebrandi* és l'*ars participandi*. «Aquest és el primer repte que vull assenyalar —va afegir—. Es tracta d'aconseguir que tots ens apropem a la sagrada litúrgia amb recta disposició d'ànim, posem l'ànima en consonància amb la veu, i col·laborem amb la gràcia divina per no rebre-la en va.»

Davant les veus que ja parlen d'una nova reforma litúrgica, i fins i tot d'un nou Concili, el màxim responsable de Litúrgia de la CEE no va dubtar a assenyalar que «la reforma litúrgica dissenyada pel Vaticà II, a més de ser un fet sense precedents, és un fet irreversible». I va afegir: «No crec en una marxa enrere en les grans accions que va fer el Vaticà II, tot i que sí crec que som cridats a redescobrir els temes de fons de la renovació litúrgica, comprovar-ne la recepció i mirar al futur. En aquest sentit sí que cal, sens dubte donar un nou impuls litúrgic a la línia de la continuïtat i l'aprofundiment.» Mons. Julián López es va referir a «riqueses encara no descobertes» i va convidar els assistents a treballar amb força en aquest camp. «Els reptes actuals de la renovació litúrgica —va acabar dient el prelat esmentant el Vaticà II— es transformen en esperances basades en la certesa de la presència del Senyor en la seva Església per l'Esperit Sant que la guia i la condueix.»

A la teva parròquia, a més del propi full de la parròquia,

DESCOBREIX:

El full diocesà

(al bisbat de Vic: **Full diocesà**; al bisbat d'Urgell: **Full dominical**; al bisbat de Tortosa: **Vida diocesana**; al bisbat de Terrassa: **Full Dominical**; a l'arquebisbat de Tarragona: **Full Parroquial**; al bisbat de Solsona: **Full Diocesà**; al bisbat de Sant Feliu: **Full Dominical**; al bisbat de Lleida: **Vida Parroquial**; al bisbat de Girona: **Full Parroquial**; a l'arquebisbat de Barcelona: **Full dominical**)

i el nostre setmanari Catalunya Cristiana

www.catalunyacristiana.cat

Terrassa

Sabadell dedicarà una avinguda a Don Bosco

L'anunci es va fer públic en l'acte central del 50è aniversari de la presència salesiana a la ciutat

Sergi Rodríguez
Sabadell

El fundador dels salesians tindrà un carrer a Sabadell. Així ho va anunciar el primer tinent d'alcalde, Lluís Monge, en l'acte central del 50è aniversari de la presència salesiana a la ciutat, presidit també pel provincial dels Salesians, Àngel Asurmendi, i l'administradora provincial de les Filles de Maria Auxiliadora, Rosa Olivella. La inauguració de l'avinguda Don Bosco tindrà lloc el 2 de març, en un acte presidit per l'alcalde, Manuel Bustos.

L'acte commemoratiu, que va tenir lloc el 9 de febrer, es va iniciar amb les paraules del mateix Monge, en representació de l'alcalde Bustos, que va mostrar també l'agraïment de la ciutat a la Família Salesiana i la família García Planas pel seu compromís solidari amb el barri de Nostra Llar. El primer tinent d'alcalde, antic alumne de l'escola, va tenir també paraules de record pels antics professors i companys.

Seguidament el P. Asurmendi va agrair la dedicació de l'avinguda a Don Bosco i va atribuir el compromís dels Salesians amb el de la mateixa congregació amb els joves, especialment en els ambients populars. També va fer un reconeixement cap als salesians que han donat vida al projecte impulsat per Josep García Planas, per a qui va tenir un càlid record. Les paraules de la Gna.

Olivella, que va llegir un missatge de la provincial de les Salesianes, van anar en aquest mateix sentit.

A continuació el periodista Plàcid García-Planas, en nom de la família, va agrair la placa de reconeixement que li va lliurar el director de la Comunitat Salesiana, Josep M. Maideu, i va destacar que, per sobre dels edificis, allò que perdura és el compromís del seu avi amb la societat que li va tocar viure. «I això és per a nosaltres», va dir, «una fita difícil de superar».

En una segona part, amb quatre interludis musicals, la historiadora i antiga alumna Cristina García Ibarrola va fer un repàs a l'origen, l'evolució i l'actualitat de la presència salesiana a Sabadell. La idea original de García Planas de conjuminar fe, cultura, habitatge i diversió va ser l'origen d'una presència educativa molt plural, que —més enllà de cadascuna de les institucions fundades— abasta l'àmbit de l'escola, la inclusió, el lleure i la fe, amb un denominador comú de valors com la justícia, l'esforç, la solidaritat, l'alegria i la pau.

L'origen de l'Obra Salesiana de Sabadell se situa a l'any 1958, quan l'empresari Josep García-Planas va voler donar una formació humana, cristiana i professional als seus treballadors, per als quals havia construït el barri de Nostra Llar. Això el va impulsar a construir dues escoles, una per a noies/joves

(1959) i una altra per a nois/joves (1961), que va confiar respectivament a les Filles de Maria Auxiliadora i als Salesians, i que es van unificar el 1995.

L'any 1962 es va erigir la parròquia de Sant Oleguer i, a poc a poc, es va anar configurant també l'oferta educativa en el lleure (1974, mitjançant l'esplai El Triqui/La Sala) i el compromís en la cooperació al desenvolupament (2006, a través de l'ONG VOLS), així com la casa d'acollida per a joves en risc d'exclusió (1994-2008). També van anar apareixent els diversos moviments laïcals d'espiritualitat salesiana, com els Salesians Cooperadors (1971) i les Llars Don Bosco (1997).

Actualment a l'Obra Salesiana de Sabadell col·laboren 171 persones, entre contractats i voluntaris, que impulsen una escola per a 685 alumnes, dos esplais amb 178 usuaris, una parròquia amb 350 feligresos estables i una ONG amb 2 coopearants de llarga durada. La Família Salesiana de Sabadell està formada per 5 salesians, 11 salesianes, 18 salesians cooperadors, 12 matrimonis de les Llars Don Bosco i 40 socis de l'ADMA.

Sant Feliu de Llobregat

Ha mort el P. Jaume M. Badia

Redacció / Montserrat

El 8 de febrer es va celebrar a la basílica de Santa Maria la missa exequial del P. Jaume M. Badia, que va morir a Montserrat als 81 anys. El pare abat Josep M. Soler, que va presidir l'eucaristia, va dir durant l'homilia que el P. Jaume «procurava viure amb intensitat la vida de monjo i es treballava interiorment per superar les dificultats inherents al seu camí i, dins les seves possibilitats, es lliurava a servir generosament». «Estimava profundament la vida fraterna —va dir el pare abat de Montserrat—. Dins de la seva discreció, era home de bon tracte amb tothom.» El P. Jaume M. Badia i Torrecassana estava a punt de complir 82 anys i en feia 64 que era monjo.

El P. Jaume M. (Domènec) Badia i Torrecassana va néixer a Cardona (Bages, diòcesi de Solsona) el 25 de febrer del 1929. Va entrar al noviciat el 5 d'agost del 1945; la professió simple la va fer el 6 d'agost del 1946 i la solemne el 15 d'agost del 1950.

L'11 de juliol del 1954 va ser ordenat sacerdot. Entre les seves responsabilitats al monestir destaca el treball que va realitzar, des del 1957, com a ajudant al despatx de la sagristia —tasca que es porta a terme actualment al Centre de Coordinació Pastoral—. «Des d'aquesta responsabilitat ha prestat el seu servei abnegat als monjos i als pelegrins i ha ajudat moltes persones, sense

mirar mai allò que li podia ser més còmode i buscant en tot d'atendre de la millor manera possible», va apuntar el P. Josep M. Soler. «Són molts els qui aprecien i estan agraïts al P. Jaume per les atencions que els va tenir i els consells que els va donar, sempre sol·lícit, sempre afable, sempre servicial amb discreció i amb eficàcia.»

A partir del 1958 també va treballar com a administrador i distribuïdor de les Publicacions de Montserrat pel monestir i el recinte del santuari. La seva facilitat per a la redacció el va portar a elaborar diàriament la crònica del monestir, que va realitzar des del 1977 fins fa pocs anys, i prèviament, del 1975 al 1988, com a corrector de proves de la revista montserratina *Documents d'Església*. Altres tasques dins la comunitat van ser, també, la de secretari del prior i ajudant del bibliotecari, del 1953 al 1961; d'ajudant del majordom, del 1959 al 1962; i de capellà de les monges del monestir de Sant Benet de Montserrat, també per un període llarg, del 1982 al 1991.

Girona

Mans Unides ha rebut un donatiu anònim de 128.000 euros

Víctor Gay / Girona

El delegat de Mans Unides a la diòcesi de Girona ha informat que en el decurs de la campanya contra la fam s'ha rebut un donatiu anònim de 128.000 euros (serien 21.250.000 pessetes), per mitjà de la parròquia del Carme de la ciutat de Girona. En la campanya del 2010, Mans Unides de Girona va recaptar 330.000 euros (145.000 en la col·lecta a les parròquies i centres de culte).

L'aplicació d'aquest donatiu permetrà atendre dos nous projectes que se sumen a set més dels quals es fan càrrec els diferents arxiprestats de la diòcesi. Aquests dos nous projectes es destinaran a Kenya, amb un pressupost de 74.000 euros, i a la República Democràtica del Congo, amb un pressupost de 54.000 euros.

En fer pública aquesta notícia el delegat de Mans Unides ha manifestat el seu agraïment, en nom de tots els voluntaris d'aquesta ONG de l'Església que fan servei a la Delegació de Girona i de les persones que, amb l'execució dels dos projectes, en seran beneficiaris.

La parròquia de la Mare de Déu del Carme és la parròquia de la Catedral, actualment té menys de dos mil cinc-cents feligresos i se situa en cor del barri vell de la ciutat. Històricament era el temple del convent dels carmelites. El conjunt de l'edifici és la seu de la Diputació de Girona. En comunicar la notícia la parròquia ha manifestat la voluntat del donant de mantenir l'anonimat.

Programació 2011

Club[★]amics

Associació d'Amics de Catalunya Cristiana

Pelegrinatges

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Pelegrinatges a Terra Santa

Del 8 al 17 de març
(especial per a gent gran)

Del 22 al 29 d'agost

Del 4 a l'11 de desembre

RUTA DE LA MAGNA CATALONIA

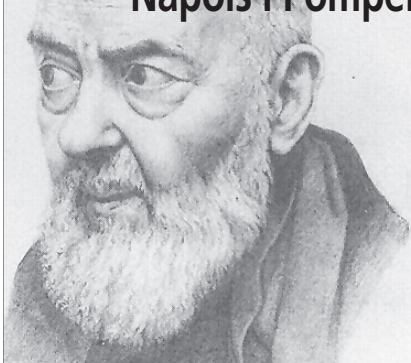
Sicília i Malta

14 al 23 de març

RUTA DEL PARE PIUS

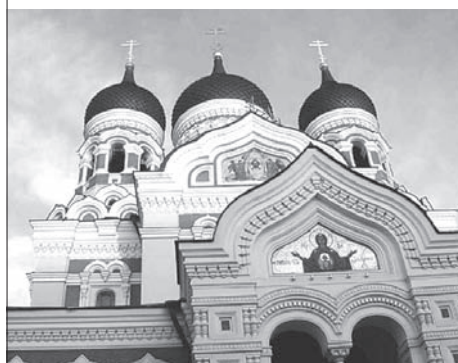
Roma i audiència Papal,
Sant Giovanni Rotondo,
Nàpols i Pompeia

13 al 21 de juny

SANTUARIS DEL BÀLTIC

Estònia, Letònia i Lituània

4 a l'11 de juliol

RUTA DE LA SEDA

Samarkanda i els tresors d'Uzbekistan

18 al 26 d'octubre

Petits Pelegrinatges

Organització tècnica **relitur** viatges GC 1045 D

Fàtima en avió

2 al 8 de maig

Lourdes

**13 al 15
de maig**

**14 al 16
d'octubre**

Ruta de Sant Ignasi

**12 al 18 de
setembre**

Places limitades

Club+amics
Comtes de Bell-lloc 67-69
08014 Barcelona

Tel: 93 409 27 00
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

Girona

Un any de diaques permanents a la diòcesi

Actualment se n'està formant una segona promoció

Víctor Gay
Girona

El 14 de febrer del 2010 el bisbe Francesc Pardo ordenava els tres primers diaques permanents en la recent història de la diòcesi. Aquesta decisió (Girona era l'únic bisbat sense aquest tipus de ministeri) l'havia pres en el seu moment el bisbe Carles Soler i Perdigó que, justament, era el responsable d'aquests diaques en l'àmbit de la Tarraconense. Uns mesos més tard tres diaques més s'incorporaven al presbiteri diocesà, fins assolir el nombre actual de sis.

Per fer balanç d'aquest nou servei pastoral, Mons. Pardo, juntament amb el vicari general, Mn. Lluís Suñer, es van reunir amb els diaques Enric Casellas, de Torroella de Montgrí; Joan B. Esteve, de Girona; Josep Farreros, d'Arbúcies; Miquel Figarola, de Palol d'Onyar; Xavier Lloses, de Sant Feliu de Guíxols, i Joan Robé, de Canet de Mar. Tots estan al servei de diferents parròquies als arxiprestats del seu lloc de residència, ja que cinc dels nous diaques són casats i la majoria són pares

Moment de la reunió de valoració.

«Cinc dels sis nous diaques són casats i la majoria són pares de família i alguns, avis»

de família i alguns, avis.

En el decurs del diàleg establert el bisbe Francesc es va interessar per les respectives accions pastorals. Un dels nous diaques, Mn. Joan Robé, l'únic solter, ha assumit la Delegació episcopal de Pastoral de Santuaris i Pelegrinatges; Mn. Joan B. Esteve, al

servei de la parròquia major de Sant Feliu de Girona, també s'ha integrat a la secretaria de l'Institut Superior de Ciències Religioses. En general, l'àmbit pastoral dels nous diaques permanents correspon als respectius arxiprestats.

El bisbe també va informar del procés de formació d'una nova promoció de diaques que podrien ser ordenats l'any 2012 o a primers del 2013. Algun dels possibles nous diaques mantindria la seva activitat professional, en raó de la seva edat. De moment, el més important és garantir el nivell de preparació, especialment en l'ordre pastoral. Aquest procés formatiu es porta a terme des de l'Institut Superior de Ciències Religioses, en la part corresponent a les temàtiques intel·lectuals i més directament a les parròquies, comunitats i moviments en els aspectes pràctics que hauran de desenvolupar una vegada ordenats.

Finalment el bisbe va agrair la disponibilitat dels diaques que, renunciant a altres activitats, al lleure i a la pròpia família, estan a disposició de l'Església diocesana.

Publicada la tesi doctoral de Mn. Josep Casellas

V.G. / Girona

Inclòs en la Col·lectància Sant Pacià de la Facultat de Teologia de Catalunya, acaba de veure la llum el llibre *Una teologia atenta a l'actualitat*, compendi de la tesi doctoral a l'entorn de la figura i l'obra del teòleg francès Henri Bourgeois, que va exercir bàsicament a l'arquebisbat de Lió. Precisament aquest treball és el primer que, fora de França, es dedica a estudiar la trajectòria de l'obra teològica de Bourgeois. El seu autor és Mn. Josep Casellas i Matas, delegat episcopal de Mitjans de Comunicació Social d'ençà de l'any 2008. La defensa de la tesi va tenir lloc fa menys d'un any a l'esmentada Facultat i en

el decurs de la qual es va transmetre un missatge del cardinal arquebisbe de Lió, Mons. Philippe Barbarin. El Dr. Ramon Prat la va dirigir. El Dr. Casellas és professor de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona i també de la Facultat de Teologia i forma part del Seminari de Teologia Pastoral.

L'obra ens endinsa en el que l'autor anomena «teologia de la comunicació», un aspecte de vital actualitat en la vida de l'Església i la seva acció de comunicar la Bona Nova. La teologia no ha de quedar reclosa en l'àmbit filosòfic, dels estudis especialitzats. Valorar l'actualitat i referenciar-la amb el procés teològic és el que va encetar Henri Bourgeois i que des d'aquí continua el Dr. Casellas.

Martí Batllori, nou secretari general de Càritas diocesana

V.G. / Girona

Un dels tres càrrecs diocesans vacants, la Secretaria general de Càritas, s'ha cobert amb el nomenament de l'advocat gironí Martí Batllori, que substituirà Salvador Maneu, que deixa aquesta responsabilitat, que tenia d'ençà del 2003, per fer-se càrrec de la secretaria general executiva de la Fundació Príncep de Girona.

Martí Batllori va llicenciar-se en Dret a la Universitat de Girona, de la qual és professor associat en l'àrea de Dret mercantil des de fa deu anys. Vinculat al món associatiu i l'àmbit social com a coordinador de l'entitat Intermón Oxfam, col·laborava amb Càritas com a assessor de la temàtica de deutes familiars i actualment també ho fa amb altres entitats catalanes en la reforma de la regulació de l'execució hipotecària de la vivenda habitual i de la Llei Concursal.

Tibidabo us informa

1. Adoració Perpètua

Dia i nit el Santíssim està exposat a la Capella de l'Adoració Perpètua. Us invitem a participar una hora al mes.

2. Grups de reflexió de la Bíblia

Dissabtes d'11 a 12 hores per totes aquelles persones que vulguin meditar la Paraula de Déu. A les 12 hores. **Eucaristia.** Demaneu informació al P. Rector del Temple. Telèfon 934 175 686.

3. Dijous Eucarístics

Tots els dijous de l'any es fa una **Hora Santa** de 21.15 a 22.15 hores. És el moment privilegiat de pregària. Esteu tots invitats a participar-hi.

4. Preparació per als Sagraments de la Confirmació i Unció dels Malalts

Durant aquest any, per a totes les persones, grans o joves, que vulguin rebre aquests Sagraments amb una catequesi i preparació abans de la celebració.

Informació al P. Rector.

5. Recés de Quaresma

Dissabte, 5 de març. A les 10 hores. Comença el **Recés de Quaresma** per a tots els adoradors —diürns i nocturns—, familiars i amics del Temple del Tibidabo. Temps de preparació, pregària i convivència.

El consiliari diu...

Santa Eulàlia, patrona de Barcelona

Miquel Bada, pvre.
Consiliari interdiocesà
de Vida Creixent

Fa pocs dies vam celebrar a la nostra ciutat de Barcelona, la solemnitat de la nostra patrona, santa Eulàlia, verge i màrtir. Segons la llegenda i la tradició, era una jove valenta i forta que va viure, pels volts del segle IV com a membre insigne de la comunitat cristiana d'aquella època.

Cada any tinc la sort, la joia i l'experiència de celebrar l'Eucaristia, a la meua parròquia, amb el ritu hispanomossàrab del segle VII, i quasi bé sempre em faig un parell de reflexions, una més personal i, una altra, de més eclesial. Els textos de la missa mossàrab em fan recordar que la història del nostre país té arrels profundament cristianes.

Nosaltres som filles i fills d'aquesta tradició i som cridats a mantenir-la de cara a les generacions futures. No som un present atemporal, tenim un passat i

preparem un futur. És, en el nostre cas, la línia cristiana i evangèlica la que ha de marcar la nostra vida individual i col·lectiva, sempre amb un gran respecte per a altres opcions possibles.

L'altra reflexió és a partir del text bíblic que es llegeix com a primera lectura del llibre del profeta Isaïes, que diu: «Fes més espaiosa la tenda on vius... perquè l'hauràs d'obrir a dreta i esquerra...»

Crec que és una bona definició del que ha de ser l'Església, tota comunitat cristiana, acollidora i universal, participativa i encarnada en el present, però amb visió de futur. L'alegria de l'acolliment, obrir la tenda de bat a bat perquè n'hi puguin entrar com més millor. L'Església de Jesucrist oberta als quatre vents, perquè tothom pugui gaudir del goig de la salvació, del coneixement de la seva bondat. Per donar-ne testimoni, els màrtirs, santa Eulàlia, van donar la vida. Que santa Eulàlia, la nostra patrona, la patrona de Barcelona, ens ajudi i ens refermi a tots els cristians d'avui a mantenir-nos en les fidelitats quan han de marcar la nostra vida sempre, siguem grans, siguem joves.

Arquebisbat de Barcelona

Vida Creixent celebra la Festa de la Candelera

M. Carme Janer

Com cada any, el moviment de Vida Creixent vam celebrar la Festa de la Candelera a la basílica de Sant Josep Oriol. Sant Simeó i santa Anna són els patrons del nostre moviment. Simeó, un home just i piadós, i Anna, una profetessa dedicada al culte a Déu. Aquests dos personatges representen la gent que volem ser actius, socialment parlant, i testimonis fermes de les nostres creences.

Tota la festa i la cerimònia es va desenvolupar en un ambient de recolliment, pregària i cants adients molt ben dirigits, la processó de les espelmes i la seva benedicció. Va presidir l'eucaristia el cardenal, Lluís Martínez Sistach, que va pronunciar una homilia propera, entenedora i encoratjadora per a tots els assistents a l'acte.

En la seva homilia, el cardenal va remarcar diferents aspectes: en primer lloc, el de donar gràcies a Déu perquè un any més ens apleguem al voltant de la taula de la Paraula i podem compartir el seu Cos sagrat del Senyor, un Déu i Pare Amorós, amatent sempre amb nosaltres. Ens va agrair de tot cor la tasca que realitzem dins les nostres famílies, tant a nivell moral, de testimoni, i en aquests moments també l'esforç econòmic a favor dels necessitats. Ens va encoratjar, sempre que ens sigui possible, a trobar moments de recolliment, de pregària i de lectura de la Paraula de Déu i, a mesura que van passant els anys, a descobrir més i més el

Moment de la processó de les espelmes.

Senyor. També va demanar un record i una pregària per tots aquells membres del moviment que ja han fet el seu traspàs a la casa del Pare.

Hi van assistir unes 400 persones, entre les quals Mn. Miquel Bada, consiliari diocesà del moviment, i 14 consiliaris més dels nostres grups. Aquesta celebració de la Candelera és també una festa de retrobaments, perquè hi acudeix gent de les diferents parròquies de Barcelona i dels pobles i ciutats properes, així com de les diòcesis de Sant Feliu i Terrassa. I tot això dona a la festa un sentiment de comunitat.

Bisbat de Menorca

Celebracions d'aniversaris

Fratern Lluch Tuduri

Coordinador Vida Creixent de Menorca

Em pregunto, per què celebrem aniversaris, què hi ha darrere, per a què ens serveixen? Repasso quatre aniversaris per veure què hi descobreixo. He de buscar el que Déu em diu en el nostre camí diari, on he de viure i actuar.

1r aniversari: 100 anys del naixement de l'escriptor i músic menorquí Desitjat Mercadal, treball en vida a la coral José Anselmo Clavé, en l'exili per la guerra civil des del Marroc escriu aquesta cançó *Himne a Menorca*, on una part fa així:

«Si un dia enfora de tu
vaig patir de tristot i d'enyorança,
no poguera abatere ningú
el record, i il·lusió i l'esperança;
quant més negre estava el cel
una dolça claror m'animava,
ai, Menorca, roqueta estimada,
per tu vaig lluitar
i per tu vull morir.»

Aquesta cançó, cantada al nostre Teatre Principal de Maó, ens omple els ulls de llàgrimes i el cor d'emoció i, ens afirma com a menorquins.

2n aniversari: 50 anys de l'empresa Cofarme, on he treballat tota la meua vida laboral. És la Cooperativa de Farmàcia, com la Federació Farmacèutica de Barcelona, però, en petit, com totes les coses de Menorca, però, per arribar a aquests 50 anys, havia d'haver-hi unes persones que anteriorment creguessin en el projecte i que hi dediquessin esforços, sacrificis, treball, incomprendions, tot per poder gestar i posar en marxa les idees i trobar les persones idònies per portar-ho a terme.

3r i 4t aniversari van molt units: XXV Trobada Interdiocesana de Vida Creixent a Girona i 25è aniversari de Vida Ascendente a Espanya.

Per a aquest aniversari de Vida Ascendente i Vida Creixent, penso que les Noces de Plata, en el matrimoni, és demostrar la consolidació de la parella; demostrar al món que l'amor és possible, que encara avui som capaços de sortir de nosaltres i pensar en els altres. Per a mi, Vida Creixent és el mateix i ho comparo amb un vi gran reserva. Necessitem una bona terra, treballada, temps, cura de la vinya, poda, verema, el celler, triturar el raïm, si no no es podrà convertir en brou que doni vi. Això és, convertir l'individu, en persona solidària, comunitària; cal treballar, posar el brou en barrils, tenir-ne cura, clarificar, encara que sembli que el brou als barrils no fa res, amb el temps, aquest brou es converteix en vi, paladar, aroma. Tot influeix, tenim el vi jove, passa a criança i es transforma en reserva i, després, passa a gran reserva, però ha passat el temps.

Per ser terra treballada, treure herbes, pedres, llaurar la terra, adobar, plantar bones llavors, així els nostres pares van començar a sembrar a la nostra terra els valors, perquè amb el temps fructifiquin, reunions de joventut, la JOC, AC. Van treure les coses que no ajudaven a avançar: en el seu moment festeig, casament, els fills i continuar treballant la vinya, fins a donar fruit i arribar al dia d'avui i veure aquests homes i dones treballant en Vida Creixent, amb la il·lusió del primer dia.

Per la meua part, pensant com ha treballat Déu per aconseguir que aquest gra de raïm, que som cadascun de nosaltres, s'hagi convertit en un vi gran reserva, que de veritat són molts homes i dones, que a Vida Creixent als seus seixanta, vuitanta... anys, continuen treballant perquè Jesucrist sigui conegut a les seves ciutats i que és possible compartir aquest amor entre tots els homes.

AGENDA

MARÇ

Dijous 3: reunió d'animadors.

A les 5 de la tarda, a Rivadeneyra, 6, 3a. Aula 1. Tema VII: *Feliços els nets de cor, ells veuran Déu.*

Dijous 10: reunió d'animadors.

A les 5 de la tarda, a Rivadeneyra, 6, 3a. Aula 3. Tema VII: *Bienaventurados los limpios de corazón, porque ellos verán a Dios.*

La veu del metge / La memòria (3)

L'evocació

«Passejava per la zona de vianants quan de sobte vaig notar que tot jo m'estremia i —des de dintre— m'aflorava una sensació de pau peculiar. No m'estava quedant adormit ni era una baixada de pressió. Mirava de sentir el meu cos per veure què passava, però no hi havia res d'anormal. Així que vaig mirar al meu voltant, però tampoc no vaig veure-hi res d'especial. De cop i volta vaig adonar-me que aquest sentiment me'l provocava una aroma molt particular. Ja em teniu a mi, davant d'una pastisseria, sentint la mateixa olor que el pa de pessic que em preparava la meva àvia en els berenars de quan era petit. Com pot ser que una cosa tan amagada en la meva memòria, com l'olor de la cuina de la meva àvia, m'hagi pogut despertar —sense buscar-ho— les emocions dels meus records d'infantesa?»

Evocació per l'olfacte

L'evocació de la memòria és la capacitat de portar al conscient un record. L'evocació pot ser voluntària o provocada per l'associació amb una informació sensorial. Les olors poden provocar records de forma conscient i canviar-nos la conducta, estat d'ànim i emocions, i pot provocar actituds relaxades o agressives causades pels records associats a aquesta olor que es troba en la nostra memòria. També l'olor personal —que és única— i que és constantment percebuda de forma inconscient influeix en les relacions interpersonals, en la simpatia o antipatia que experimentem envers les persones.

El nas i el cervell

Els sensors de l'epiteli olfactiu del nas

poden distingir fins a 10.000 olors diferents. Remeten el senyal directament—sense control conscient previ— al cervell emocional (àrea límbica), que percep les olors i té accés a records que ens porten a la memòria escenaris, persones o indrets relacionats amb emocions olfactives. En la vida ordinària, l'olfacte és un eficaç reforçador de la memòria i els records associats a olors tenen una durada més gran en la memòria que no pas la de les imatges o sons.

Curiositats

L'olfacte té algunes característiques peculiars, com que a l'inici podem detectar una olor forta, però que al cap de poc la intensitat de la percepció es va diluint. Comparant-ho amb la vista, és com si ens quedéssim cecs al cap de poca estona de mirar el mateix. A més, a diferència dels altres sentits, només podem identificar una olor cada vegada, i se'ns emmascaren la resta.

Curiosament, el sentit de l'olfacte no sol participar en les sensacions implicades durant els somnis, però els estudis de laboratori (Herz, 2004) mostren que les olors tenen una capacitat emocio-

Les olors poden provocar records i canviar-nos l'estat d'ànim.

nal i evocativa més gran que la vista o l'oïda per provocar records. També és sorprenent que sigui possible associar

olors desagradables a records feliços i a la inversa: l'olor de clor pot provocar el record d'una experiència en una piscina i l'olor d'un perfum pot provocar repulsió associada a una mala experiència amb una persona que el feia servir.

Conclusió

L'olfacte és una font de sensacions permanent del nostre micromón, que ajuda a enregistrar les situacions viscudes en la memòria i que, inversament, permet recordar escenes molt antigues en tornar a sentir-ne les olors característiques. Les sensacions salten el control cerebral conscient i arriben directament a les àrees cerebrals de les emocions i dels records. Sorprenentment, no li donem el valor que té: amb prou feines hi ha vocabulari per descriure els diferents tipus d'olors i gairebé un 25% de les persones s'avançada edat l'han perdut i ni tan sols se n'han adonat.

Dr. Ferran L Tognetta

(22324fta@comb.cat)

Membre de la Junta Consultiva de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears

Sor Genoveva Masip, premiada amb la Medalla Manuel Carrasco i Formiguera

Redacció / Barcelona

El comitè de govern d'Unió Democràtica de Catalunya (UDC) ha decidit concedir la Medalla Manuel Carrasco i Formiguera, la màxima distinció d'aquesta formació política, a sor Genoveva Masip, monja de les Filles de la Caritat. Desenvolupa la seva tasca en l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillac, un programa d'integració social adreçat a persones sense recursos en situació d'exclusió social. La seva acció per a la integració social es concreta en diferents projectes d'atenció a la persona.

El president del comitè de govern d'UDC ha explicat que «ella personifica tot un treball que estan duent a terme moltes institucions com Càritas, el Banc dels Aliments i altres obres socials que en moments de crisi econòmica ajuden les persones que més en pateixen les conseqüències, les més desvalgudes». Així mateix, ha subratllat que «per-

sonifiquem el reconeixement, però realment estem reconeixent la tasca de moltes institucions».

Des del 1998, any en què es va instituir el guardó, les personalitats i entitats que han rebut la Medalla Manuel Carrasco i Formiguera han estat les següents: Joaquín Ruiz Giménez, José Antonio Ardanza, Ibrahim Rugova, Francesc Vendrell, Oswaldo Payá, Xabier Arzalluz, Mons. Joan Carrera, P. Hilari Ragner, Anton Cañellas, Vaclav Havel, Hans-Gert Pöttering i la Fundació Vicenç Ferrer.

CatalunyaCristiana

Podeu optar per l'edició digital: 65€ l'any
Doneu-vos d'alta a www.catalunyacristiana.cat

Subscriviu-vos-hi
per 120 € l'any

Desitjo subscriure'm al setmanari CatalunyaCristiana
durant un any (52 números)

☐ Edició en català
☐ Edició en castellà

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

Forma de pagament

☐ Únic pagament de 120€
per any

☐ Dos pagaments semestral
de 60€

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària
(ompli ordre adjunta)

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

Entitat

Oficina

DC

Compte

Data (dd/mm/aa)

Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:

CatalunyaCristiana
(Departament de Subscripcions)
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

El compromís de la religió per al desenvolupament social

Presentat a Barcelona el llibre «Religions i objectius del mil·lenni»

Miquel Àngel Codina
Barcelona

El dimecres 2 de febrer es va presentar al Centre Unesco de Catalunya el llibre *Religions i objectius del mil·lenni*. Es tracta del fruit de més de dos anys de treball dut a terme pels membres del Grup Inicial de l'Associació Unesco per al Diàleg Interreligiós, que es va inspirar en el document *Declaració de Barcelona sobre el rol de la religió en la promoció d'una cultura de pau*, gestat gràcies a la iniciativa del Centre Unesco de Catalunya.

Manuel Pérez, coordinador de la publicació, va explicar que «en gran mesura, la decisió d'abordar aquest tema es deu a l'interès i la participació de Marina Ponti, directora per a Europa de la Campanya per als Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM), de les Nacions Unides, en el I Parlament Català de les Religions, celebrat el 25 de maig del 2005 a Barcelona». Una de les activitats del Parlament va ser una taula rodona titulada *Les religions i els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni*, en què Marina Ponti i membres del Grup Inicial de l'Associació Unesco per al Diàleg Interreligiós van reproduir una sessió de treball habitual d'aquest grup per parlar de com les tradicions religioses poden contribuir a l'assoliment dels ODM de les Nacions Unides.

Les persones de les diverses comunitats religioses que formen part del grup (judaisme, cristianisme catòlic, cristianisme evangèlic, cristianisme ortodox, islam, hinduisme, budisme, fe *bahà'í*, societat unitària universal) van mantenir reunions de treball «en les quals es presentava una mostra significativa de la contribució de cada tradició religiosa i espiritual a la consecució dels ODM», va comentar Manuel Pérez. I va afegir: «El present llibre no vol ser un recurs teòric, sinó una crida a la mobilització ciutadana, sigui la persona creient o no.»

Agustí Codinach

Ponents de diferents confessions religioses que van participar en l'acte.

Els vuit ODM, que constitueixen un pla convingut per totes les nacions i les institucions de desenvolupament més important d'àmbit mundial, són els següents: eradicar la pobresa extrema i la fam, universalitzar l'educació primària, promoure la igualtat de gènere i l'autonomia de la dona, reduir la mortalitat dels infants menors de cinc anys, millorar la salut materna, combatre la sida, la malària i altres malalties, garantir la sostenibilitat ambiental i crear una associació mundial per al desenvolupament.

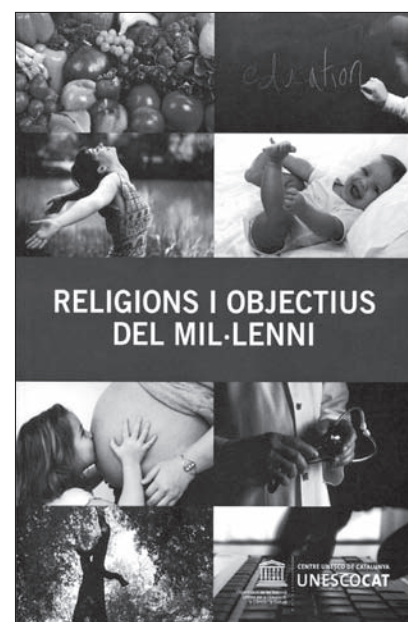
Sis testimonis

Des de la tradició catòlica, el P. Joan Botam, framenor caputxí i doctor en teologia, va parlar de la pobresa evangèlica: «Davant del món globalitzat de l'economia, reafirmem humilment i amb fe el valor de la pobresa evangèlica com a alternativa vàlida per al nostre temps, d'acord amb les línies seguides històricament per sant Francesc i els primers caputxins.» També va dir que «per créixer en la solidaritat i la fraternitat hem de començar per desposseir-nos

personalment; cal viure amb, entre i pels pobres des d'una vocació de fe».

Dvarka Dasa, llicenciat en estudis orientals i de creença hinduista, va comentar que «la igualtat de l'ànima de tots els éssers és una creença bàsica hindú; és un principi fonamental per superar les barreres ètniques i de gènere d'una manera real». «La caritat —va assenyalar— no és només una forma d'ajuda per als més necessitats, sinó també una forma d'elevació espiritual.» També va denunciar que «al llarg de les centúries s'ha fet servir la religió amb finalitats polítiques» i va reconèixer que «l'hinduisme és encara una religió molt desconeguda».

Segons Yaratullah Monturiol, vicepresidenta de l'Associació Unesco per al Diàleg Interreligiós i membre de la Xarxa Musulmana Europea, «l'ésser humà no pot aspirar a una espiritualitat islàmica real sense una implicació i un compromís social sincers». Així mateix, va assegurar que «estic convençuda que totes les religions, en essència, són molt humanistes» i que «cal un compromís a escala social per part de les religions per intentar que la humanitat

transiti per camins més dignes».

Carlos Gistain, com a representant del budisme, va donar a conèixer que «el principal paper de les religions en qüestions com la pobresa i la fam és el de contribuir a canviar la mentalitat de les persones, més que no pas proposar accions concretes a gran escala». I va subratllar: «L'objectiu del budisme és aconseguir la felicitat autèntica, completa i definitiva de tots els éssers; per això s'esforça a identificar les causes que són l'arrel tant de la felicitat com del sofriment.»

«En el judaisme —va precisar Enriqué Fleischmann, membre de la comunitat jueva a Barcelona— els ideals no tenen rellevància si no es tradueixen en accions reals i concretes. L'educació és el motor de desenvolupament més important.» Segons el ponent, «el més interessant d'aquest projecte de diàleg interreligiós és que tota la vessant espiritual s'ha de traduir a la dimensió material».

Pel que fa al cristianisme evangèlic, el predicador protestant Abel Camps va recordar que «tots els ODM pretenen solucionar una sèrie de problemes dolorosos i actuals que són alhora vells i dramàtics com la història de la humanitat». També va posar en relleu que «l'experiència positiva més gran d'aquestes reunions de representants d'espiritualitats tan diferents i històricament enfrontades, de vegades amb violència, és que tots hem coincidit en els punts fonamentals».

Reedició de la «Història de Poblet», del P. Agustí Altisent

Joan Boronat / Poblet

La Diputació de Tarragona finançarà amb 60.000 euros una nova edició, revisada i ampliada, del llibre *Història de Poblet*, escrit pel monjo, historiador i escriptor Agustí Altisent. Aquesta obra, editada per primera vegada el 1974 i actualment exhaurida, es considera la millor que s'ha escrit mai sobre el monestir pel seu valor històric i literari.

L'acord que permetrà reeditar el llibre es va signar el 18 de desembre passat al monestir de Poblet, en un acte amb l'assistència del president de la Diputació, Josep Poblet; de l'abat del monestir, Josep Alegre, i del rector de la Universitat Rovira i Virgili (URV), Francesc Xavier Grau.

La institució universitària participa

en el projecte mitjançant la preparació dels textos —a càrrec de la professora Maria Bonet a partir de les notes i comentaris del P. Agustí Altisent—, la revisió lingüística, la maquetació i l'edició, treballs per un import de 7.115 euros que aniran a càrrec de la URV. Del llibre se n'imprimiran 2.000 exemplars. Durant l'acte es va recordar la figura del P. Altisent (1923-2004) i es va destacar la seva obra. Josep Poblet va ressaltar la col·laboració continuada de la institució intercomarcal amb el monestir en la difusió de la cultura i del territori, així com la implicació de la URV en aquest projecte. Per la seva banda, Francesc Xavier Grau es va mostrar satisfet de poder participar en aquesta obra magna d'Altisent, qui durant anys va ser professor de la URV.

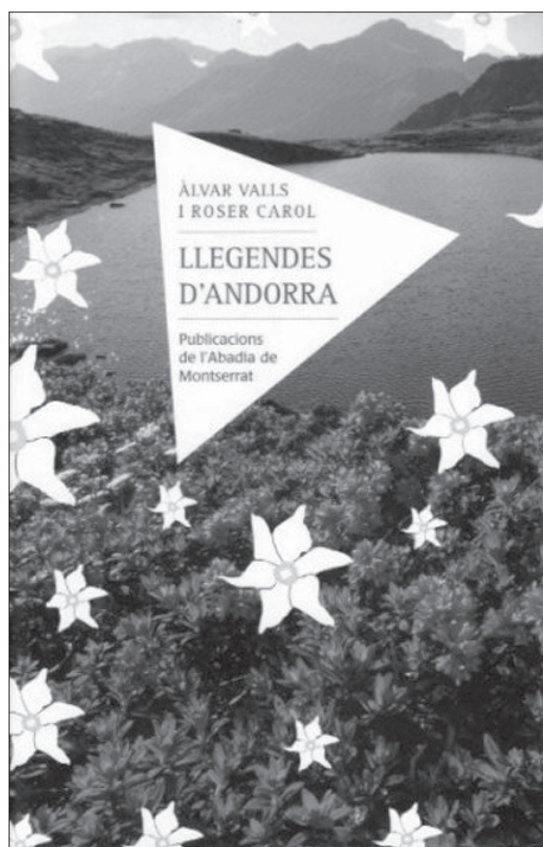
Editat l'imaginari col·lectiu d'Andorra a través de 54 llegendes

Publicacions de l'Abadia de Montserrat treu al carrer el vuitè volum de la col·lecció Contes i Llegendes, dedicat a aquest país pirinenc

Redacció
Montserrat

Tota la gamma de l'imaginari col·lectiu andorrà ha quedat cobert amb les 54 llegendes recollides en el llibre *Llegendes d'Andorra*, d'Àlvar Valls i Roser Carol, publicat dins de la col·lecció Contes i Llegendes de Publicacions de l'Abadia de Montserrat. A través d'aquest cabal de contalles, el lector pot arribar a conèixer una mica més aquest petit país de muntanya, les seves arrels i els seus mites.

Andorra fa més de set segles que existeix com una comunitat diferenciada i aquest fet no sols n'ha condicionat l'evolució històrica, sinó que també ha afaïçonat el sentit de pertinença de la seva gent i ha donat peu a relats llegendaris particulars que s'han transmès de generació en generació. Molts dels relats que es poden trobar en aquest llibre beuen d'un fons comú pirinenc, mentre que molts d'altres es deuen a la interpretació que l'ànima popular ha fet de la quotidianitat dels pobles andorrans i de les cabòries dels seus habitants.

Un trilogia llegendària

Aquest volum és el vuitè de la col·lecció Contes i Llegendes. Just abans es va publicar el de *Llegendes de la Muntanya de Montserrat*, d'Oriol Vergès, que reflecteix els tres elements ineludibles que les formen: les roques, les boires i els miracles. La geologia i l'acció constant de la natura han estat el gresol dels penyals de formes insòlites i han bressolat les llegendes que ens expliquen uns miracles amb un pòsit d'ahir, unes vivències d'avui i una projecció per al demà.

Per acabar la terna de llibres d'aquesta col·lecció proposats per a aquests dies des de Publicacions de l'Abadia de Montserrat hi trobem el de *Llegendes de Barcelona*, de Joan de Déu Prats, amb dibuixos de Blanca Martí. Des dels grecs fins als nostres dies s'han anat succeint tot un seguit de llegendes que han volgut explicar la vida en aquesta ciutat de la Mediterrània.

Llegendes que expliquen com Hèrcules va fundar *Barca-nona*, qui era la mare del Tano, on era el botxí de la ciutat, qui va inventar les puces, el pessebre o l'estiuet de Sant Martí, per què sempre plou per la Mercè o on era la quinta forca. Descobrir tots aquests fets, indrets i personatges faran, sens dubte, estimar més la ciutat. I fora de la ciutat de Barcelona, al llibre també s'hi acompanyen llegendes de l'Hospitalet, Sant Adrià de Besòs, Santa Coloma de Gramenet i Badalona. Alguns dels fets extraordinaris que hi van passar també han estat recollits.

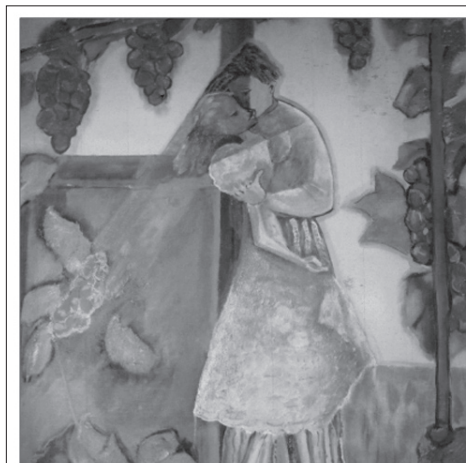
Metàfora pictòrica sobre l'amor diví

Redacció / Girona

El Centre Bonastruc ça Porta, del Museu d'Història dels Jueus de Girona, acull fins a l'1 de maig l'exposició *El Càntic dels Càntics*, constituïda per una sèrie de pintures de l'artista Hortensia Núñez Ladevéze. Aquesta pintora i escultora presenta unes obres de gran sentit religiós, on l'amor de l'estimada per l'estimat «és tota una entrega de passió i intensa metàfora sobre l'amor diví». *El Càntic dels Càntics* és el càntic a l'amor per excel·lència. Està format originàriament per càntics d'amor, escrits segurament per a una festa nupcial israelita per tal d'exaltar l'amor conjugal.

La pintura d'Hortensia Núñez Ladevéze es basa en la inspiració d'un text netament descriptiu, però que a través de les seves obres l'ha portat fins al límit de la meditació contemplativa. Tots els escenaris i els personatges estan com absorts i immòbils, com si estiguessin flotant en una irrealitat estranya. Cal destacar la seva capacitat de transmetre a l'espectador l'al·legoria poètica del text i alhora el seu sentit profund i significats poètics, que són l'essència dels càntics. És una poesia pintada i, per tant, una pintura per veure de manera assossegada i meditar els textos dels quals ha nascut.

Tot i que sempre s'havia dedicat a l'escultura, la producció pictòrica inspirada en *El Càntic dels Càntics* és el seu bateig en el món de la pintura. Ella ho expressa com un descobriment d'una altra dimensió possible en el seu univers artístic: «Llegint la Bíblia em vaig trobar amb *El Càntic dels Càntics* i em va entusiasmar tant que vaig posar-me a modelar. Vaig fer tres o quatre escultures, alguna "parlava" però em fallava alguna cosa, mirava i estudiava, llegia i rellegia, fins que vaig adonar-me

Gener-maig 2011 Museu d'Història dels Jueus

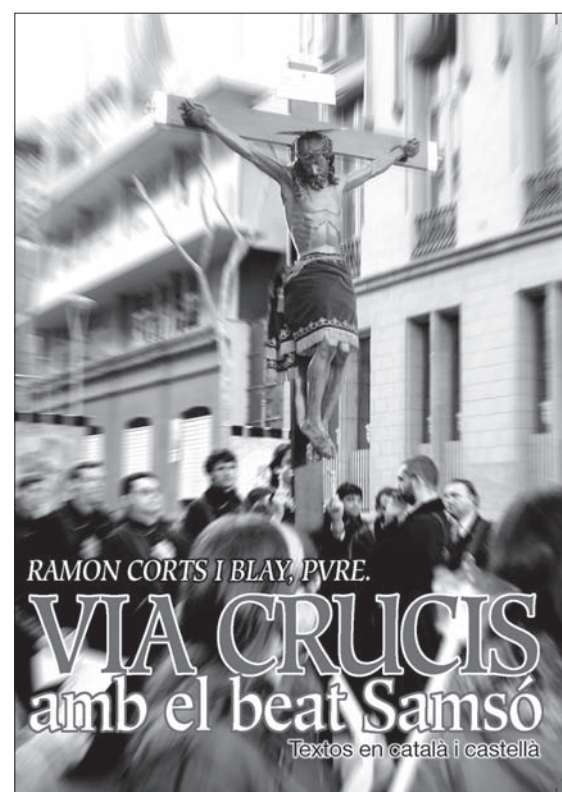
que no era el volum el seu llenguatge. Parlava amb el color, vaig dubtar, suposava estudiar més el color i em feia por sortir com a pintora. El llenguatge m'imposava, vaig fer el que vaig poder i vaig exposar per primer cop pintura.»

Més informació: Museu d'Història dels Jueus de Girona, carrer de la Força, 8 –Girona, tel. 972 216 761, www.girona.cat/call.

NOU VIA CRUCIS

L'Editorial Balmes publica per a aquesta Quaresma i Divendres Sant el *Via Crucis amb el beat Samsó*, escrit amb motiu de l'Any Sant Sacerdotal i de la beatificació del doctor Josep Samsó per mossèn R. Corts i Blay.

Es tracta d'un Via Crucis compost en català i en castellà i que permet la intervenció de diversos lectors, per a les parròquies, però que serveix igualment per a la meditació personal, i també que pot fer-se si es vol així seguir els passos de la vida del beat Samsó. Conté reproduccions inèdites d'un Via Crucis de Joan Llimona pintat el 1925.

Xavier Puigdollers, nou director general d'Afers Religiosos

És advocat i la seva trajectòria està vinculada a diverses entitats socials

Redacció
Barcelona

El democristià Xavier Puigdollers i Noblom va ser nomenat el dimarts 15 de febrer director general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya per part del Consell Executiu.

Xavier Puigdollers (Barcelona, 1951) és advocat i la seva trajectòria està vinculada a diverses entitats socials: va ser el director de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència amb el govern de Jordi Pujol i actualment presideix la comissió de Benestar Social d'UDC.

Des del 1997 presideix la fundació La Tutela, l'organització més important i més antiga de Catalunya dedicada a la custòdia legal de persones amb discapacitats psíquiques. És conseller per CiU al districte de l'Eixample i professor de Dret Civil a la Universitat Abat Oliba. També participa en la secció d'Infància i Joves del Col·legi d'Advocats de Barcelona.

Puigdollers és catòlic i presideix l'Associació d'Amics i Devots de Sant Ramon Penyafort, patró dels advocats. També ha estat vinculat al Moviment d'Esplais Cristians (MCEC) i va pertànyer al Moviment de Graduats Catòlics.

Xavier Puigdollers substitueix en

UAC-CEU

el càrrec Montserrat Coll i Calaf, que ha estat la directora general d'Afers Religiosos durant l'última legislatura, i també ho va ser en el primer tripar-

«És catòlic i presideix l'Associació d'Amics i Devots de Sant Ramon de Penyafort, patró dels advocats»

tit, fins que ERC va sortir del Govern. Durant uns mesos del 2006, aquesta àrea la va ocupar el socialista Jordi López Camps.

Catalunya és l'única comunitat autònoma que compta amb una àrea al Govern específica sobre els Afers Religiosos. El seu primer responsable en va ser Ignasi Garcia Clavel, durant la darrera legislatura de Jordi Pujol, que va crear la Secretaria de Relacions amb les Confessions Religioses el 2000.

Els darrers anys, en el treball de la direcció general ha destacat especialment per la voluntat d'establir relacions amb les confessions minoritàries i visualitzar la diversitat religiosa de Catalunya. Una situació reflectida en el Mapa de les Religions de la Generalitat, que recull els 7.851 llocs de culte de més de tretze confessions religioses diferents.

VII Certamen de Fotografia Amics dels Àngels

Redacció / Barcelona

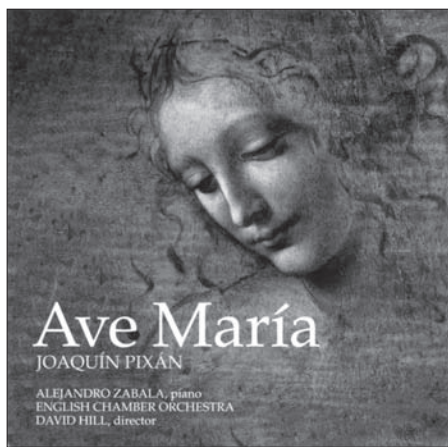
Sota el tema «Fotografiem els àngels del carrer i de la natura», l'Associació Amics dels Àngels convoca el VII Certamen de Fotografia. S'hi poden presentar tres fotografies com a màxim per persona i han de ser muntades sobre cartró o cartró ploma. Les fotografies s'han

d'enviar a Angelus, c/ València, 216 – 08011 Barcelona. El termini d'admissió acaba el proper 8 de març. El lliurament dels premis tindrà lloc a Angelus el 31 de març. El primer premi obtindrà 180 euros i una subscripció a la revista *Món Medieval*, per gentilesa d'Arión Editorial. El segon premi està dotat amb 120 euros. Més informació: tel. 933 230 616, www.assocangels.entitatsbcn.net.

ESTIL ESTEL: RECOMANACIONS DISCOGRÀFIQUES

★ Sic Trío, *Many rivers to cross*. Discmedi.

★ Joaquín Pixán, *Ave María*. Columna Música.

★ Tara, *Aigua n't ji*. Temps Record.

★ Elton John, *Gnomeo & Juliet*. Emi Music.

A ritme de jazz

Només amb tres instruments —el contrabaix (Salvador Colás), el piano (Isabel Membrilla) i la bateria (César Martínez)— n'hi ha prou per crear un clima d'intimisme, elegància i complicitat, i aïllar-se per tal de gaudir plenament d'aquesta música. Sic Trío, una de les formacions actuals més rellevants dins del món del jazz, interpreta deu composicions. N'hi ha que són pròpies i també d'altres compositors, com *Entre mis recuerdos*, d'Albert Hammond.

Música espiritual

En aquest disc, el tenor Joaquín Pixán ha fet una selecció d'obres amb el denominador comú de l'*Ave María*, una de les pregàries més estimades pels fidels de l'Església catòlica. La peculiaritat d'aquest enregistrament és que la gran part de les peces han estat compostes per autors espanyols. Així mateix, s'hi inclouen algunes de les *Ave María* més conegudes universalment, com són les de F. Schubert, P. Tosti, P. Mascagni o C. Gounoud.

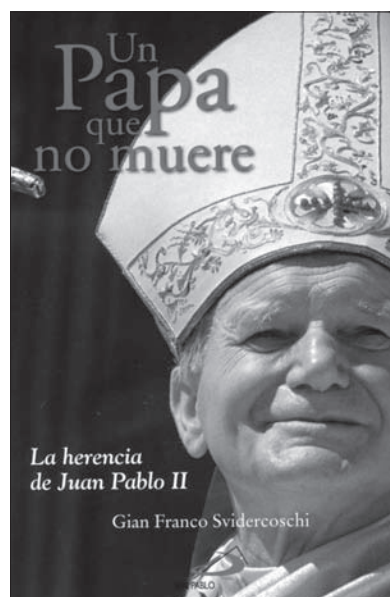
Fusió de melodies

Tara és un grup que va néixer de la mà del músic i percussionista Dídac Ruiz l'any 2004 amb el propòsit de plasmar la vida en música. En aquest nou disc, fusiona diverses tradicions ancestrals (melodies turques, cançons de Costa d'Ivori, tambors de l'etnia *djola*...) mesclades amb una visió moderna, on el ritme és el fil conductor d'aquest singular itinerari musical. El resultat és una completa amanida de sabors i contrastos on les emocions cobren vida.

Un cantant de pel·lícula

La banda sonora de *Gnomeo & Juliet*, un llargmetratge de dibuixos animats que s'estrenarà el proper 25 de març als cinemes, ha comptat amb la veu d'un artista d'excepció: Elton John. Nou de les catorze cançons d'aquest film de Walt Disney han estat interpretades pel cèlebre cantant britànic. La pel·lícula està basada en la mítica obra literària de William Shakespeare *Romeu i Julieta*, explicada aquesta vegada en clau d'humor.

Llibres

El carisma d'un Papa

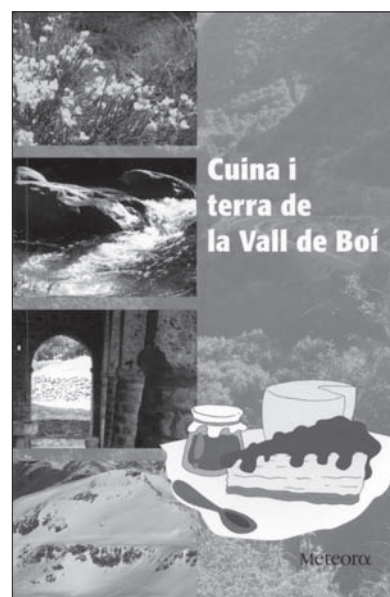
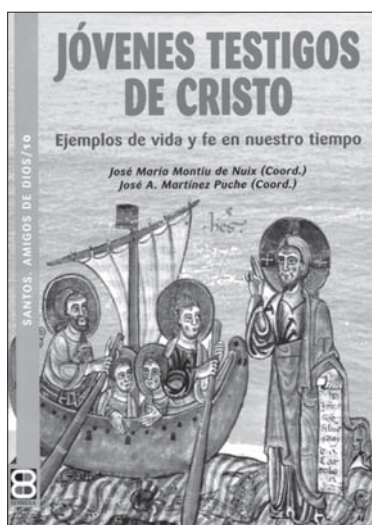
El sentit profund de l'amor de Joan Pau II per Crist i la seva passió per l'ésser humà el descobrim al llarg d'aquestes pàgines escrites pel periodista i escriptor Gian Franco Svidercoschi. Podem entreveure el seu carisma, el seu testimoni evangèlic, el seu impuls missioner i la seva humanitat. I reconèixer també la seva santedat, aclamada espontàniament pel poble fidel des del mateix dia de la seva mort. El proper 1 de maig Joan Pau II serà beatificat.

Gian Franco Svidercoschi, *Un Papa que no muere*. Editorial San Pablo, Col·lecció Caminos, 2010, 184 pàg.

Univers espiritual

Es presenten aquí les biografies de diferents joves (Maria Goretti, Pere Jordi Frassati, Josefina Vilaseca, Francesc Castelló, Salvador Lara...) en les quals el lector podrà trobar alegria, heroisme, santa puresa, donació generosa i també alguns lliuraments martirials. En definitiva, un ideal de vida que entusiasma l'ànima i un univers espiritual admirable. Els coordinadors del llibre han estat els sacerdots José M. Montiu de Nuix i José A. Martínez Puche.

AA.DD., *Jóvenes testigos de Cristo. Ejemplos de vida y fe en nuestro tiempo*. Editorial Edibesa, Col·lecció Santos. Amigos de Dios, 2010, 360 pàg.

Un vincle indissoluble

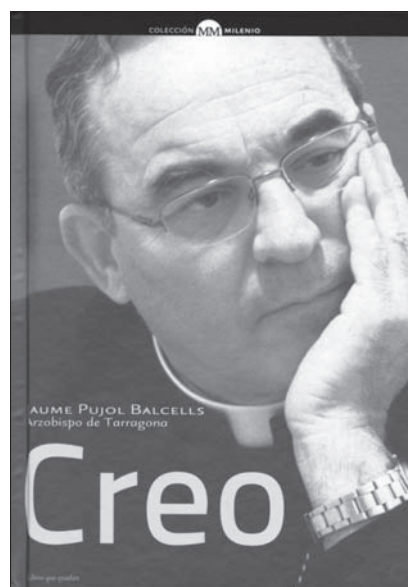
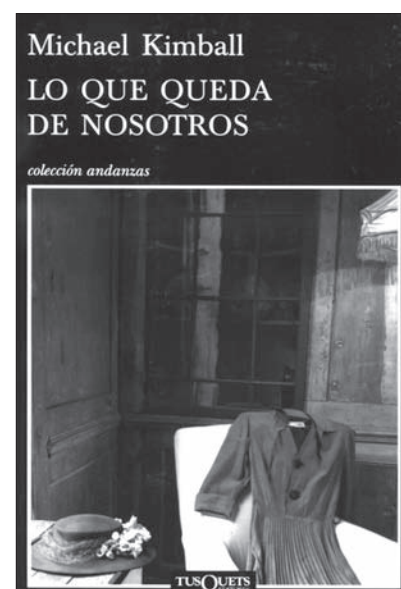
Aquest llibre ens ofereix un recull ampli de receptes de cuina pròpies de la Vall de Boí (amanida de rovellons amb vinagre, verdura negra, pastís de pera, *brossat*...), amb un text divulgatiu sobre la història, la cultura i els atractius d'aquest paisatge pirinenc extraordinari. Tant el text com les receptes s'han ordenat segons les estacions de l'any. Així, s'observa un vincle indissoluble de la gastronomia amb el cicle natural de la terra.

AA.DD., *Cuina i terra de la Vall de Boí*. Editorial Meteora, 2010, 144 pàg.

Amor veritable

Una dona pateix un col·lapse. Per intentar despertar-la del coma en el qual es troba, el seu espòs en té cura delicadament i li porta objectes que li són familiars: els seus llibres, la seva pinta dels cabells, flors del jardí... Anys després, el nét rememora l'existència que aquesta va dur, el que va significar per al seu avi i, sobretot, mira de comprendre quant d'amor pot acumular-se durant una vida en comú perquè perduri fins i tot més enllà de la mort.

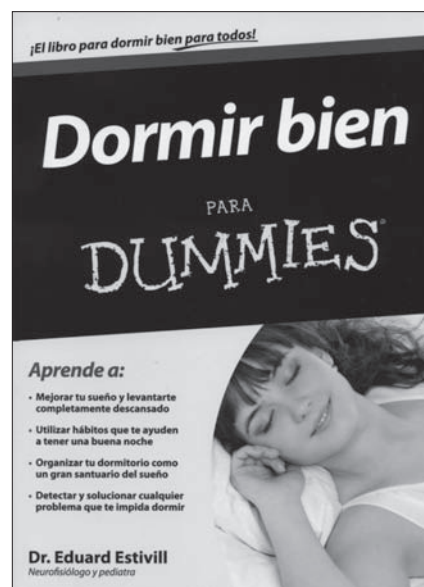
Michael Kimball, *Lo que queda de nosotros*. Tusquets Editores, Col·lecció Andanzas, 2010, 176 pàg.

Doctrina catòlica

Què pensa Mons. Jaume Pujol, arquebisbe de Tarragona, sobre la fe catòlica? Per què creu en allò que l'Església ens ensenya? Quina és la riquesa que conté la doctrina catòlica? Aquestes i moltes altres preguntes es responen en un text escrit amb el cor que desgrana de forma senzilla les principals veritats del Compendi del Catecisme de l'Església catòlica. A la societat, segons el prelat, «manca el bàlsam de l'amor que perdona i que comprèn».

Jaume Pujol Balcells, *Creo*. Cobei Ediciones, Col·lecció Milenio, 2011, 230 pàg.

Les claus del descans

El Dr. Eduard Estivill, un dels especialistes mundials en el desenvolupament i les patologies de la son més respectats, ofereix en aquest volum les claus del bon descans, tant per a petits com per a grans, així com nombrosos consells per dormir bé malgrat l'estrès, els viatges i altres situacions especials. També explica quins aliments i quins exercicis poden afavorir el son i com organitzar l'habitació per dormir més bé.

Dr. Eduard Estivill, *Dormir bien. Para Dummies*. Planeta, 2010, 300 pàg.

Interiorització de la fe

Avui és temps de callar més que de parlar per poder recuperar un valor gairebé oblidat en la nostra pràctica religiosa: la interiorització de la fe. Per això ens cal fer silenci al nostre interior. Aquest llibre ens ajuda a entrar dins nostre mitjançant les Jornades per sentir el silenci, creades pel matrimoni Amezcua-García fa més de trenta anys i que són un mitjà creatiu i potenciador per conèixer-se més i viure amb més sentit l'existència.

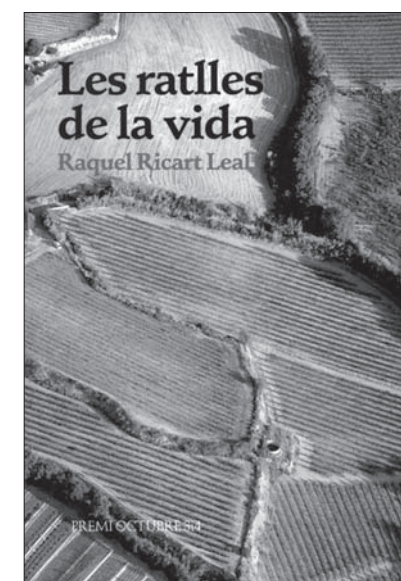
Cesáreo Amezcua i Sylvia García, *Oír el silencio. Lo que buscas fuera lo tienes dentro*. Editorial Narcea, Col·lecció Espiritualidad, 2011, 144 pàg.

Quatre generacions

En aquesta novel·la assistim, com a testimonis privilegiats, al futur de tot un poble a través d'una família, i concretament de les dones com a fil conductor, com a filadores del teixit vital. Contemplarem moments vitals de quatre generacions diferents i d'uns personatges (Vicenta, Ermerinda, Bàrbara, Rosa, Ximo, Gerard...) als quals la vida ha anat omplint de moments d'alegria, tristesa, amor, mort, amistats, secrets, etc.

Raquel Ricart Leal, *Les ratlles de la vida*. Editorial 3i4, 2010, 274 pàg.

Crítica literària

En què ens ajuden els llibres d'autoajuda

Ras i curt: a qui us escriu aquestes ratlles li agraden els llibres d'autoajuda (en anglès, *selfhelp*). No me n'amago. Ans al contrari: proclamo públicament aquesta inclinació, que versemblantment pot topar amb els prejudicis o creences d'un bon grapat d'amics lectors...

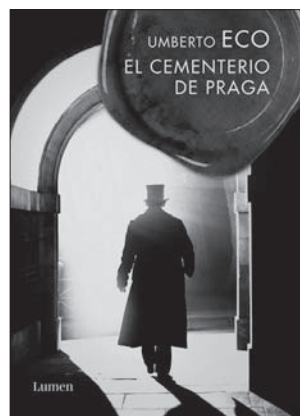
Però anem al fons de la qüestió: de llibres d'autoajuda, n'hi ha de molta mena. N'hi ha que aporten idees poderoses, activadores de canvis personals. Amb gruix. Però n'hi ha també que són pura ferralla intel·lectual, còpies dolentes d'altres o pur fum per entabanar esperits ingenus.

Pertanyen a aquest últim grup llibres de títol molt suggestiu que es caracteritzen per simplificar-ho tot a unes poques normes d'inexcusable observança o que prometen resultats fantàstics en terminis miraculosament breus... Per descomptat que no és així.

Totes les idees necessiten el seu temps d'implementació i d'arrelament. Com diu el savi refrany àrab: «El que entra ràpid, surt ràpid.» És ben cert: el temps és un recurs inexcusable per aconseguir millores personals perceptibles i estimulants. No pot ser de cap altra manera.

Val a dir que tot llibre que tingui una forma o fons de qualitat ja és en si material d'autoajuda: la lectura és un instrument principalíssim de millora personal. De fet, els anglosaxons han encunyat també aquest terme: *selfimprovement*, que podem traduir com a *automillora*.

Autoajuda o automillora —com en

vulgueu dir— esperonen un sector editorial de vendes quantioses. La gent vol ser millor i cerca en els llibres antidòts contra el seu desencís o mancances. Es vol anar a més. Créixer. Aquest és el verb també emblemàtic. Les persones volem créixer. Ens volem sentir amos del nostre destí i per això cal que ens dotem d'habilitats, virtuts i punts forts que facin la nostra vida més governable.

El creixement espiritual en concret té un mercat ampli i creixent. En època de crisi de valors, les persones cerquem respostes. I molt especialment hi ha una gran pregunta: com ser feliç.

Per respondre aquesta qüestió moltes persones cerquen en la literatura del creixement personal respostes que clàssicament han proveït les religions i la filosofia. Alhora que tot es posa en qüestió, ens obrim a llibres, autors i escoles de pensament que ens fan propostes no-

ves. O aparentment noves.

Moltes d'elles són propostes que integren la saviesa de les religions majoritàries, la cultura popular o les expressions clàssiques de seny, les dites recurrents dels avis, el cabal de coneixement transmès de pares a fills.

En un moment de canvi tan accelerat com l'actual, tenim el sentiment que les parets trontollen i que hem de renovar el nostre fons d'armari de recursos psíquics i espirituals.

Benvinguts siguin els llibres que aporten confort i utilitat real. Allunyeu-vos, però, dels que prometen miracles sense esforç. Aquests l'únic creixement que aporten és el del compte de beneficis de promotors editorials sense escrúpols.

I alguns suggeriments de llibres:

**La casa cantonera*, de Silvia Alcántara, publicat per Edicions de 1984. És la història de dues germanes que es retroben després de 20 anys, tot just després de morir la mare i haver-se de repartir les pertinences. Silvia Alcántara va ser autora revelació al 2009 amb la seva primera obra publicada *Olor de colònia*. Va tenir una acollida excel·lent.

**El efecto Facebook*, de David Kirkpatrick. Publicat per Gestión 2000.

David Kirkpatrick és periodista especialitzat en tecnologia digital. Al seu

Miquel Àngel Violan

Periodista i escriptor. Dirigeix i presenta *Les Bones Obres*, el suplement de llibres del programa *El mètode Guardiola: valors en joc* que Ràdio Estel emet cada dijous a les 21.05 h.

llibre analitza com canvia la manera d'informar-se i d'actuar dels ciutadans a través de les noves i emergents xarxes socials, essent Facebook una de les més conegudes.

**L'arqueòleg*, de Martí Gironell, publicat per Columna Editorial. Història del monjo Bonaventura Ubach, que emprèn un viatge a Terra Santa a la recerca del futur museu bíblic del monestir de Montserrat. El viatge es convertirà en una odissea.

**El cementerio de Praga*, d'Umberto Eco. Publicat per Lumen. Una novel·la d'un dels principals intel·lectuals europeus centrat en un personatge controvertit pel seu odi als jueus i altres minories.

**La mujer que me escucha*, de Pedro Alcalá, publicat per Plataforma Editorial. Com superar el dol arran de la pèrdua d'un fill. Un testimoni real de gran sensibilitat humana.

**Despertar y sendero de realización*, d'Antonio Blay Fontcuberta, publicat per Ediciones Indigo. Llibre pòstum i en part autobiogràfic d'un venerat mestre espiritual català. Edició a cura de Carolina Blay i Miquel Martí.

*Vintè aniversari d'un llibre cabdal en la gestió personal: *Los 7 hábitos de la gente altamente efectiva*, de Stephen Covey, publicat per Ediciones Paidós.

Covey està considerat un dels més grans experts del món en management i lideratge. Moltes persones han seguit els seus consells per posar seny i pragmatisme a la seva vida.

Crítica teatral

Riuada de memòria tartera avall

Andreu Sotorra

Escriptor i periodista col·laborador de Ràdio Estel

PEDRA DE TARTERA, de Maria Barbal
DIRECTOR: Lurdes Barba
INTÈRPRETS: Àurea Màrquez, Rosa Cadafalch, Eduard Muntada i Roger Casamajor, entre altres.
Teatre Nacional de Catalunya, Barcelona.
Fins al 20 de març.

No és la primera vegada que la novel·la *Pedra de tartera*, de Maria Barbal, premi Joaquim Ruyra de literatura juvenil del 1984, arriba al teatre. És just recordar que existeix una primera versió dramatúrgica de Joaquim Vilà i Folch (1945-1997), publicada el 1991 al Galliner, del Grup 62, que ha recorregut des d'aleshores diversos escenaris del teatre amateur. Precisament és aquesta versió la que, amb el desplegament de la novel·la dins de la literatura alemanya, ha estat també traduïda a aquesta llengua i es representarà per Sant Jordi en el Festival de Meiningen, sota la direcció de Jan Steinbach.

La nova versió de Marc Rosich per al TNC porta implícit un meritori treball lingüístic que representa un salt des del registre estàndard de la novel·la fins a representar, amb el màxim de naturalitat possible, el parlar pellarès de l'època per aconseguir una millor identificació dels personatges amb el seu temps i el seu hàbitat muntanyenc.

L'adaptació teatral situa més de cinquanta anys

© David Ruano

Max Figueres, Àurea Màrquez i Roger Casamajor.

de la vida de la Conxa, com si passessin per davant seu, en un espai únic, la cuina de la masia de Pallarès, emmarcada per una tartera amb l'amuntegament de les pedres que facilita els efectes teatrals d'ascensió i caiguda de la protagonista i l'eleva en algun moment del seu discurs. Una taula pelada on només els homes de la casa hi tenen bancada —el padri, l'home de la Conxa, el mossèn, el fill petit...— i un foc a terra amb una immensa olla de brou que fumeja sempre que es

destapa i que només deixa de fumejar després de la desfeta de la guerra, quan la penúria i la fam trasbalssen tothom.

La direcció de Lurdes Barba ha fet que els personatges es moguin en una atmosfera tenebrosa, de llum natural de dia i de llum de ganxo de nit, matisant els moments d'eufòria —la joventut, el ball, el naixement de les dues filles i el fill, la proclamació de la República...— i enfosquant els moments tràgics de la història —les feines dures del camp, la cura del bestiar, els cops a la porta dels militars que s'emporten l'home de la Conxa, l'abandó de les terres de Pallarès, la baixada a ciutat...— aconseguint escenes que esgarrenen de debò en la memòria dels espectadors.

Pedra de tartera és, sobretot, una obra que reinvidica el paper de la dona en un segle en què, sense parlar encara d'igualtat, la dona ja era el pal de paller de qualsevol casa. I aquest és el pistó que tant l'adaptació com la posada en escena han remarcat. Al voltant d'Àurea Màrquez, una actriu sempre capaç de tintar d'un dramatisme natural les dones de ficció que interpreta, hi ha també el paper de l'actor Roger Casamajor (home de la Conxa / fill de la Conxa) que es consolida cada vegada més —i el seu paper a la celebrada pel·lícula *Pa negre* hi té molt a veure— com un actor que encaixa sense afectacions estranyes en personatges abruptes i tendres a la vegada. Entre la resta del repartiment, excel·lent tot, un estol de tres actrius i tres actors infants que alternen en funcions diferents els papers de Conxa petita, Angeleta, Mateu petit i Jaumet, presència que marca el pas del temps que l'obra destil·la com un fil argumental de cap a cap.

Actualitats científiques

Primeres anàlisis de les observacions del «Planck»

Aquest radiotelescopi espacial col·locat en el satèl·lit que l'Agència Espacial Europea va posar en òrbita el 14 de maig del 2009 ha transmès ja una gran quantitat de dades sobre les emissions galàctiques i, més interessants encara, sobre les del fons còsmic. Us en vaig parlar el 19 d'abril del 2007 com un projecte molt ambiciós que es trobava en perspectiva amb ànim de ser posat en òrbita el 2008, però es retardà fins al maig de l'any següent com us he dit. Però es pot dir que no ha defraudat gens les expectatives que se'n tenien. La captació de les petites variacions de la radiació del fons còsmic ha estat un perfeccionament notable del que ja havien obtingut els radiotelescopis espacials COBE (el 1989) i WAMP (el 2001) americans.

Aquest nou satèl·lit es troba col·locat en el «punt de Lagrange» L2, que és un indret situat a 1,5 milions de quilòmetres lluny de la Terra en direcció oposada respecte del Sol. És un lloc òptim per a l'observació cosmològica perquè té un mínim d'interferència per part del Sol, Terra i Lluna i amb estabilitat tèrmica que és essencial per a unes bo-

Recreació artística del satèl·lit artificial «Planck».

nes mesuracions.

El juny passat va acabar la detecció de les petites variacions de temperatura de la radiació del cosmos pregon, que oscil·len al voltant dels 2,73°K.

Ara ja se n'ha fet l'anàlisi, que ha suposat separar per tècniques depurades l'emissió del fons còsmic de totes les radiacions que provenen de la galàxia en què ens trobem immersos. La precisió aconseguida arriba a una nitidesa més de deu vegades superior a l'obtinguda pel WAMP del 2001. I s'ha pogut fer amb detectors finíssims, un d'ones curtes, l'HFI (*high frequency instrument*), fruit d'una col·laboració d'Europa i Canadà, i l'altre de freqüències més baixes, l'LFI (*low frequency instrument*), que es pot dir que és el termòmetre més sensible existent per mesurar la temperatura de l'univers; aquest realitzat per italians, capaç de detectar diferències de milionèsimes de grau.

Aquesta radiació còsmica del fons de l'univers, que fou emesa quan només feia uns 380.000 anys de l'inici del Big bang, ens proporciona informacions importants per tal de poder donar resposta a preguntes plantejades per la cosmologia actual, com la de la hipòtesi de l'«era inflacionària» que hi hagué probablement poc després d'originar-se el gran esclat. Però els cosmòlegs encara n'esperen molt més.

L'univers de les galàxies

17. La «vida» de les estrelles

La qüestió de com s'han anat formant les estrelles i de com es desenvolupen fins acabar inactives es va haver de plantejar tan bon punt es veié que no eren immutables. Des d'Aristòtil, que creia en la seva immutabilitat, fins al segle XVI no hi ha cap astrònom que es faci cap pregunta sobre aquest tema. La «nova» de Tycho Brahe de 1572 ja mostrava la possibilitat de canvis al cel. Ara bé, no és fins al segle XIX que es formulà explícitament la pregunta de com és que les estrelles, si són mudables, puguin mantenir-se milions d'anys radiant enorme energia sense experimentar pèrdua de la seva brillantor. Si pensem que el Sol és una estrella mitjaneta i que ens n'arriba tan sols una mitja mil·lionèsima part de l'energia que tan generosament dissipa pel cosmos i que la que ens resta a la terra, després de reflectir-se'n un altre cop un 25% cap a les profunditats de l'espai, és equivalent cada dia a unes deu mil vegades el consum energètic industrial diari de tot el món, ens trobarem amb una quantitat tan enorme de potència energètica solar que l'interrogant serà més que justificat. D'on surt aquesta immensa energia?

Un primer intent de resposta va ser la de Julius Robert Mayer (1814-1907): els meteorits caiguts sobre el Sol n'alimenten l'energia. Explicació que, no cal dir, ben aviat es demostrà del tot insuficient. Una altra solució la volgué donar Hermann von Helmholtz (1821-1894): en contraure's el Sol per la gravetat va emetent calor. Però, fent càlculs, això implicava que 25 milions d'anys endarrere hauria hagut de tenir un volum tan gran que hauria englobat fins i tot l'òrbita de la terra. Malgrat això, Lord Kelvin (1824-1907) a finals del segle encara creia, modificant-la un xic, que aquesta contracció havia de donar raó de la cosa.

La possibilitat d'una llarga vida per al Sol i les estrelles no es veié fins que es descobrí l'energia atòmica. Pels volts

del 1930 la resposta ja era clara: la conversió de l'hidrogen en heli per fusió nuclear pot fer que el Sol i qualsevol estrella brilli durant milions d'anys. Els treballs de Sir Arthur Eddington (1882-1944) ho mostraren. L'energia nuclear que s'hi origina s'allibera de forma contínua i també controlada. Com és, doncs, la vida d'una estrella?

El naixement de les estrelles és molt senzill

Totes les estrelles han d'haver nascut per condensació d'un núvol còsmic, format principalment per hidrogen, un 20% d'heli i la resta del núvol, potser un 1%, per altres gasos i partícules que constitueixen l'anomenada «pol·s còsmica». L'existència d'aquesta pols interestel·lar s'ha comprovat de moltes maneres i avui dia és admesa per tots els astrofísics. No es pot parlar de buit còsmic de manera absoluta. Ja n'havia pogut afirmar l'existència, a partir d'observacions, el 1904 l'astrònom Johannes F. Hartmann, i amb més seguretat encara Otto Struve el 1928. Aquells primers càlculs donaren per als constituents de gas interestel·lar unes xifres aproximades que s'hagueren de corregir més endavant: un 90% és hidrogen, un 9% heli i la resta àtoms d'altres elements. Ara, com hem dit, sabem que hi ha més heli que el que aleshores hom creia i que, fins i tot hi ha molècules. Quan aquest gas es condensa en un lloc de l'espai, per la força de la gravetat, pot donar lloc al naixement d'una estrella. Totes tenen el mateix origen. En encongir-se el núvol es va escalfant pel mecanisme anomenat de Kelvin-Helmholtz i en arribar a una temperatura prou alta s'hi provoca la fusió nuclear, que fa augmentar encara més l'escalfament i això incrementa la fusió i acaba naixent l'estrella. Però el seu desenvolupament posterior serà diferent segons la massa del núvol que l'ha generat. No totes ho han fet igual,

per molt similar que sigui la constitució del núvol còsmic original.

La teoria del «relliscament» no resultà encertada

Per reconstruir la vida d'una estrella els astrònoms es fixaren, en un principi, en el diagrama Hertzsprung-Russell. Va ser el mateix Russell, qui va donar la primera explicació de com podien haver evolucionat totes les estrelles. Ho mostra el diagrama, deia: la seva vida comença essent gegantes roges, quan el gas que les produeix encara no s'ha condensat prou i té baixa temperatura, i segueixen cap a l'angle superior esquerra i van baixant fins acabar en l'inferior dret, tot seguint el traç de la «seqüència principal». És la «teoria del relliscament». Aquesta explicació es veié equivocada ben aviat: no es veuen puntets de connexió de les gegantes roges amb l'inici de la seqüència principal. I això qüestionava també allò que, d'una manera semblant, havia elaborat abans l'anglès Joseph N. Lockyer, el qual havia suggerit el 1880 que per força havien d'iniciar-se les estrelles a partir d'un gas fred, bo i fent-se gegantes roges amb temperatura poc alta de moment, i que després la contracció hauria fet augmentar la temperatura fins a un màxim, seguit d'un descens fins a la fredor total, o sigui segons aquest ordre: M K G F A B A F G K M, com en la teoria del relliscament.

Però, ja ho vam dir, aquest esquema era massa senzill i la primera dificultat vingué de les nanes blanques que, molt brillants però petites, quedaven fora de l'esquema. I en seguir d'altres. Un «escenari» diferent i més creïble és l'establert pel japonès Chusiro Hayashi (1920), a partir del coneixement de la física nuclear. Una estrella no neix fent-se geganta roja sinó que no pot començar a brillar fins

que la condensació del gas arriba a un punt en què en el seu nucli la temperatura sigui de 12 milions de graus o més, que és quan s'inicia un procés nuclear, i estrelles de masses diferents seguiran processos diferents. Totes es col·loquen ja des del seu naixement en un punt de la seqüència principal: el corresponent a la lluminositat que emeten. I si tenen la massa del Sol s'hi estaran uns 10.000 milions d'anys, si la tenen doble només 1.000 milions, perquè a més massa menys temps de supervivència; una de 5 masses solars només hi estaria 100 milions d'anys.

En termes generals el procés és el següent: la «combustió» de l'hidrogen ocuparà la major part de la seva vida (per «combustió» s'entén el procés de fusió nuclear en el qual es va formant heli, a partir de l'hidrogen). Com que l'heli s'acumula en el cor de l'estrella i és més pesant que l'hidrogen, arriba un moment en què augmenta la massa fins a provocar una augment de força gravitatòria i l'estrella es col·lapsa, és a dir les capes superiors es precipiten cap a l'interior i la contracció del combustible nuclear li reescalfa el nucli mentre que la temperatura superficial experimenta un descens. És aleshores quan, segons la massa que tinguin, poden experimentar un gran augment de volum i convertir-se en gegantes roges. És això el que farà el Sol d'aquí uns 5.000 milions d'anys, i mentrestant es mantindrà al punt que es troba de la seqüència principal sense relliscar-hi. A l'estadi de geganta roja una estrella, sobretot si és de gran massa, pot sintetitzar carboni i oxigen a partir de l'heli. Del carboni farà neó i magnesi, i de l'oxigen silici i sofre, i també altres processos que no cal detallar. Després arribarà a sintetitzar ferro en quantitat. Això és el que ens diuen els càlculs de física nuclear. Cal dir però que no tots els detalls són igualment segurs i els últims estadis d'una geganta roja no són encara prou ben coneguts. De com és la «mort» d'una estrella en parlarem al pròxim capítol.

Novetats cinematogràfiques

Qualificacions: * Dolenta ** Regular *** Bona **** Molt bona

CISNE NEGRO **

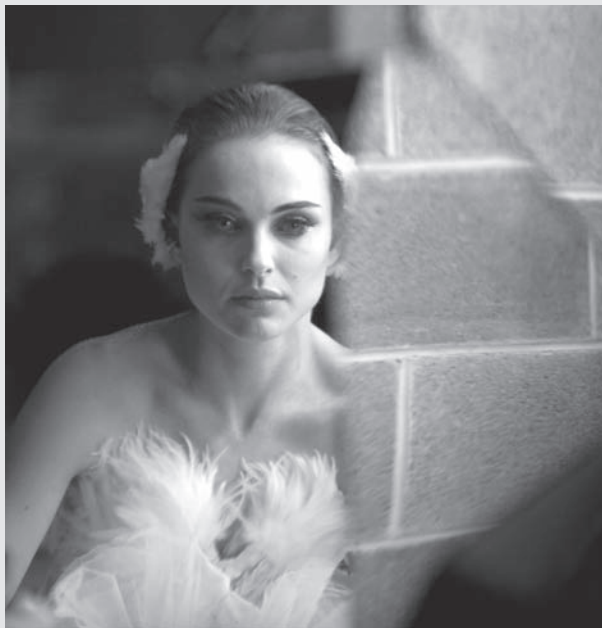
Director: Darren Aronofsky.

Guionistes: Andrés Heinz, Mark Heyman i John J. McLaughlin.

Intèrprets: Natalie Portman, Mila Kunis, Vincent Cassel, Winona Ryder, Janet Montgomery.

Gènere: drama-thriller.

Estats Units, color, 2010. 102 minuts. / Públic: adults.

Nina és una ballarina que aspira a aconseguir el que la seva mare no va aconseguir mai: ser la protagonista d'*El llac dels cignes*. La sobreprotecció de casa seva i l'entrenament agressiu al qual la sotmet el director del ballet, Thomas, convertiran el cap de Nina en un borbolleig confús i al límit.

La pel·lícula d'Aronofsky, que tracta els deliris de triomf i grandesa artística d'una ballarina obsessiva, és plena de tòpics reflectits sense

cap tipus d'elegància. Els paral·lelismes entre la composició clàssica i el film són tan evidents com les omnipresents, exagerades i operístiques metàfores del mirall: el narcisisme, la idea del reflex...

En la mateixa línia discorren les arengues de Thomas, que basa la seva metodologia interpretativa en l'alliberament sexual de la protagonista. El director adorna aquest caldo de cultiu amb altres tocs d'un Freud passat de moda, ja que la casa de Nina esdevé una mena de presó de conte on els peluixos, el color rosa i una mare que la tracta com si fos petita evocuen la repressió. Natalie Portman suporta aquest conte de terror amb bona nota. Alhora que s'esfondra la seva percepció de la realitat, s'esfondra també aquesta pel·lícula pretenciosa d'intencions i buida de novetats.

Humor: 0; acció: 2; violència: 4; sexe: 4; llenguatge: vulgar (calificacions de 0 a 6).

EL OSO YOGUI **

Director: Eric Brevig.

Guionistes: Jeffrey Ventimilia, Joshua Ternin i Brad Copeland.

Intèrprets: Tom Cavanagh, Anna Faris, Andrew Daly, T. J. Miller.

Gènere: animació-comèdia.

Estats Units, color, 2010. 80 minuts. / Tots els públics.

L'ós Yogui viu amb el seu amic Boo-Boo al parc de Jellystone. En Yogui no és un ós normal: parla amb les persones, camina sobre dues potes i vesteix amb barret i corbata. El seu interès principal és aconseguir les cistelles de menjar que els turistes porten al parc, la qual cosa és motiu constant de conflicte entre Yogui i el guàrdia Smith, que s'encarrega del manteniment del parc. Quan el batlle decideix requalificar els terrenys de la reserva natural, Yogui i Smith hauran d'unir-se per evitar-ho.

El oso Yogui va ser una reeixida sèrie d'animació per a la televisió creada per Hannah-Barbera que durant dècades va deixar petjades en diverses generacions d'espectadors. Eric Brevig, conegut supervisor d'efectes especials, recupera la figura d'un dels mites dels dibuixos animats i el trasllada a la gran pantalla a través de l'animació digital i les tècniques en 3D. Manté les bases del personatge televisiu, actualitzant aspectes i situacions provocades per les accions absurdes de Yogui. La pel·lícula té un ritme excessivament aclaparador, tant per la constant successió de l'acció com per un excés de situacions i diàlegs absurds i molt previsibles.

El film pot ser una bona opció per al públic infantil, que hi trobarà els ingredients necessaris per passar una estona entretinguda.

Humor: 3; acció: 3; violència: 0; sexe: 0; llenguatge: col·loquial.

Estrena en DVD

LA RED SOCIAL ****

Director: David Fincher. / Guionista: Aaron Sorkin.

Intèrprets: Andrew Garfield, Jesse Eisenberg, Rashida Jones, Caleb Landry Jones, Justin Timberlake.

Gènere: drama. / Stats Units, color, 2010. 120 minuts. / Per a més grans de 16 anys.

Mark Zuckerberg és un alumne més que excel·lent en programació informàtica en el prestigiós campus de Harvard. Mark entra en contacte amb uns bessons que encenen la guspira d'una nova idea que revolucionarà la manera d'entendre internet i les relacions socials. Per al prodigiós informàtic també

suposarà un revulsiu en les relacions amb el seu millor amic i principal inversor, Eduardo Saverin, i amb la resta del món.

Res més encertat i propi d'aquesta societat de la immediatesa que enregistrar un retrat d'una de les personalitats recents més influents en el món contemporani. Mark Zuckerberg és ara un multimilionari de 26 anys.

Es tracta d'una bona aposta per un cinema de retrat social, que desvetlla sense moralitzar algunes mancances de certa mentalitat universitària i que descobreix a l'espectador alguns dels aspectes pels quals *Facebook* ha triomfat entre més de 500 milions de persones.

Humor: 2; acció: 2; violència: 0; sexe: 2; llenguatge: col·loquial.

Valors: xarxes socials, seguretat, amistat i internet.

Extres DVD: idiomes: anglès, castellà, italià i català; subtítols: anglès, castellà i italià; comentaris en àudio del director, del guionista i dels actors; reportatges, etc.

El món de la televisió

EVEN STEVENS ***

De dilluns a divendres – 13.40 h/22 h – Boing. / Públic: joves.

Louis Anthony Stevens té 13 anys; és el petit de la família Stevens i el més diferent. Els seus pares, Steve i Eileen, així com el seu germà gran Donald i la seva germana adolescent Ren formarien la família perfecta si no fos perquè Louis sempre s'està ficant en problemes. Malgrat tot, ell aporta la frescor necessària a la bondat i conducta irrepreensible dels Stevens. *Even Stevens* explica històries senzilles i familiars, amb sentit de l'humor i una moralitat que acostuma a girar al voltant de valors com ara la família, la sinceritat, la companyonia o el compromís. Una opció entretinguda per als preadolescents que tan poc poden escollir en l'actual graella televisiva.

Missatge humà, cristià, progressista

Enric Frigola
Coordinador de Ràdio Estel

Missatge en una ampolla és l'aposta de Ràdio Estel a les deu de la nit de cada dilluns, i en segona emissió les nits dels diumenges, una hora abans, tres vegades al mes. Moltes persones, cansades de la buidor que produeix l'afany per la possessió i el poder, cerquen una alternativa de vida, una visió diferent. Una realitat que han percebut Miquel Albert Soler i David Ciscar, els creadors de *Missatge en una ampolla*; i aquesta és la idea que els impulsa a compartir el que han descobert: una forma diferent de viure en el món d'avui amb alegria, pau i esperança, gràcies als valors que emanen del missatge de Jesús. *Missatge en una ampolla* és un projecte de comunicació humà, cristià i progressista que pretén engrescar tot-hom amb un estil de vida respectuós, obert i sensible, a través de la reflexió, la pregària i la música. Continguts que es poden trobar també en el llibre *Missatge en una ampolla: descobreix-lo mirant endins*, editat per Claret i també en sistema Braille per l'ONCE, i en el lloc web www.missatge.org. David Ciscar i Miquel Albert Soler posen tota la seva professionalitat, la seva il·lusió i el seu entusiasme en la selecció i preparació dels textos i les cançons que són llavor per a la reflexió personal o col·lectiva; missatge que els oients poden endur-se al grup de pregària, a la classe de religió o d'ètica, a l'autobús o a casa. Idees que poden inspirar nous pensaments que es poden fer arribar al programa per compartir-los i avançar plegats mirant de transformar allò que no ens agrada de la societat que ens ha tocat viure. Especialment atractiva és la música que seleccionen cada setmana, fruit d'una acurada recerca entre les novetats musicals de tots els estils que es van editant o entre els grans clàssics de la cançó lleugera, especialment els de llengua catalana. El que compta en aquest cas és el missatge que transmeten, i la qualitat de la interpretació, de manera que esdevenen complement necessari d'un programa que fa de la reflexió i la pregària el seu objectiu. *Missatge en una ampolla* agraeix molt les comunicacions dels seus oients, en la seguretat que enriqueixen sempre el contingut del programa.

Si ets de la comarca d'Osona pots sintonitzar Ràdio Estel al 98.4 de la FM i també a www.radioestel.cat

«Missatge en una ampolla», els dilluns a les 22 h.

Graella de Ràdio Estel

Horari	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge	Horari
0.00	Completes des de Sta. Maria de Solius							0.00
	l'Evangeli							
							De matinada	
1.00	Dietaris de música i músics							1.00
2.00	Espuma d'Alba							2.00
3.00	Informació							3.00
4.00	Informació							4.00
5.00	Informació							5.00
6.00	L'albada							6.00
7.00	Titulars							7.00
	El Rosari					l'Evangeli		
7.30	Laudes des del monestir de Montserrat							7.30
8.00	El primer cafè					Una raó per viure	El Campanar	8.00
						Església viva	Església d'Urgell	
9.00						Serveis (Temps)		9.00
						Sons de la terra	Tot sardana	
10.00	Informatiu					Santoral		10.00
10.30	Santoral					A tota costa	Avui és festa	10.30
							La taula de l'Evangeli	
11.00	Informatiu					Trotamundos	Missa Conventual des de Montserrat	11.00
	Informatiu							
12.00	Àngelus							12.00
	Titulars					Cinema		
12.30	Informatiu					Trotamundos	En concert	12.30
13.00	Cant de la Salve des del monestir de Montserrat							13.00
13.30	Informació					Tenim un problema	Rutes per Catalunya	14.00
14.00	Informació					Fora d'àrea		14.30
14.30	Reportatge							
15.00	Informatiu					Escolta'm	Gent jazz	15.00
	Informació							
15.30								16.00
Clip de cinema							16.00	
Comentari General								16.30
Informació							17.00	
17.30	Racó de premsa					Clip d'art		17.30
18.00	Informatiu					Gent Gran	La taula de l'Evangeli	18.00
18.30							Avui és el dia del Senyor	19.00
18.45	l'Evangeli							
19.00	Vespres des del monestir de Montserrat							
19.30								
20.00	Nits estel					Plusvàlua (r)	Cantate Domino	20.00
21.00	Informatiu							21.00
	Clip de teatre							
22.00	Valors a peu de carrer	De cap i de nou	Plusvàlua	Mètode Guardiola	Catalunya sense barreres	De cap i de nou (r)	Missatge en una ampolla (r)	22.00
	Andorra actualitat							
23.00	Missatge en una ampolla	Buscant la llum	Punt ORG	Paraules d'Amor	Amb llum pròpia	Catalunya sense barreres (r)	Arsènic per compassió	23.00
23.00	Kosmos	Peces úniques	Gent jazz	Escolta'm	El club del country	En concert	Tenim un problema (r)	23.00
Horari	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge	Horari

Espais de radiofórmula

FEBRER ÉS EL MES CONSAGRAT A LA PURIFICACIÓ DE LA MARE DE DÉU

INTERNET

- **JESUÏTES.**— La Companyia de Jesús a Espanya té la seva pròpia pàgina de facebook (www.facebook.com/jesuitas.es). Es tracta d'un instrument de comunicació i pastoral per donar a conèixer activitats, esdeveniments i notícies dels jesuïtes espanyols.

ALTRES BISBATS

- **EXERCICIS ESPIRITUALS PER A SACERDOTS I RELIGIOSOS.**— Del 21 al 26 de març, dirigits per Javier Mira a La Corunya. Més informació: tel. 686 541 212.
- **PASTORAL PENITENCIÀRIA.**— El 25 i 26 de març, a Madrid, XIV Trobada de Juristes i Pastoral Penitenciària sobre *Abriendo caminos: reformas legales y humanización del sistema penal*. Més informació: tel. 913 439 712, fax 913 439 727, a/e: penitenciaria@conferenciaepiscopal.es.

BARCELONA

- **ASSOCIACIÓ CIC.**— Aula d'extensió universitària de la gent gran: el 28 de febrer, a les 17.00, *La família a la Catalunya actual*, a càrrec de Magda Oranich (advocada). Més informació: Via Augusta, 228, baixos - Barcelona, tel. 932 013 701, associaciocic@terra.es, www.iccic.edu/acic.
- **AMICS DEL PARE PIUS DE PIETRELCINA.**— Trobada cada darrer dilluns de mes (pregària i reunió) di-

rigida per fra Valentí Serra, caputxí. Propera sessió el 28 de febrer, a les 18.15. Parròquia de la Concepció, c/ Llúria, 70 - Barcelona, tel. 934 576 552.

- **MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA.**— El 28 de febrer, a les 19.00, conferència de Ramon Julià Brugués i Santiago Riera Mora sobre *Les activitats productives de la Barcelona medieval: resultat dels estudis paleoambientals*, al MUHBA Centre de Recerca i Debat. Més informació: www.museuhistoria.bcn.cat.
- **CAIXAFORUM.**— El 28 de febrer, a les 19.30, conferència *L'arquitectura russa de la dècada del 1920, del paper a l'obra*, amb Jean-Louis Cohen (professor d'Història de l'arquitectura, Universitat de Nova York); l'1 de març, a les 19.00, cinema i col·loqui *El viatge lúcid*; el 2, a les 19.30, conferència d'Alejandro Jodorowsky (escriptor) sobre *El somni lúcid*; el 6, a les 19.30, concert de Noelia Fernández (piano, obres de Ravel i Debussy entre altres). Av. Francesc Ferrer i Guàrdia, 6-8 - Barcelona, tel. 934 768 600.
- **COSMOCAIXA.**— L'1 de març, a les 19.00, conferència *Respiració i salut infantil*, amb Marie-Christine Esteve (llicenciada en Medicina general) i Enrique del Campo (diplomada en Fisioteràpia). Més informació: c/ Isaac Newton, 26 - Barcelona, www.laCaixa.es/ObraSocial.
- **FAMÍLIA FRANCISCANA.**— L'1 de març, a les 19.30, pregària mensual de la família franciscana de Barcelona sobre *Recés de preparació per a la Quaresma: taller d'oració*. Pl. Universitat, 2 - Barcelona, tel. 934 543 469.
- **ASSOCIACIÓ AMICS DELS ÀNGELS.**— L'1 de març, a les 19.00, cine-fòrum

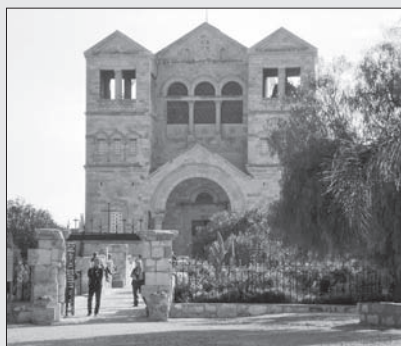
sobre *Gran Torino*, a càrrec d'Ignasi Salvat, a la Sala Sant Josep del Seminari Conciliar (c/ Diputació, 231 - Barcelona); el 3, a les 20.00, conferència *L'escala de Jacob*, amb l'arxiprest Joan, a l'església de la comunitat ortodoxa (c/ Aragó, 181 - Barcelona).

- **CERCLE LA SALLE.**— El 3 de març, a les 18.30, Francesc Valls exposa quatre vides de *Quatre nois genials: un astrònom, un físic, un escriptor i un músic*. Pl. del Nord, 14 - Barcelona, tel. 932 181 077 i 690 378 450, mfmagaz@gmail.com.
- **LLIBRERIA CLARET.**— El 3 de març, a les 19.30, conferència del pare abat de Montserrat, Josep M. Soler, sobre «*Arrels cristianes de Catalunya*» 25 anys després. Sala Pere Casaldàliga, c/ Roger de Llúria, 5 - Barcelona.
- **AMICS DE SANT FRANCESC.**— El 3 de març, a les 20.00, trobada sobre *Notes de l'Església catòlica: una, santa, catòlica, apostòlica*. Convent dels frares franciscans, c/ Santaló, 80 - Barcelona.

SOLUCIONS DEL «JUGA I APRÈN»:

Llac de Tiberíades

Mont Tabor

Jerusalem

- **FORMACIÓ FRARES CAPUTXINS.**— El 4 de març, a les 22.00, recés *Escoltar Déu en la vida diària*; el 5, trobada de catequistes. Serà a la Fraternitat d'Arenys de Mar (Santa Maria, 7, tel. 937 920 641),

- **CRISTIANISME I JUSTÍCIA.**— El 4 de març, a les 19.30, conferència *Què aporten els exercicis a una situació de crisi com l'actual?*, amb Adolfo M. Chércoles; els dies 10, 17, 24 i 31 de març, i 7 i 14 d'abril, de 19.30 a 21.15, seminari *Les preguntes que portem dins*, a càrrec de Josep Giménez. Més informació i inscripcions: c/ Roger de Llúria, 13 - Barcelona, tel. 933 172 338, info@fespinal.com, www.fespinal.com.

- **TIBIDABO.**— El 5 de març, a les 10.00, recés de Quaresma per als adoradors, familiars i amics del temple del Tibidabo.

- **ECUMENISME.**— El 5 de març, de 10.00 a 13.45, XXV Retrobament ecumènic sobre *Diàleg i diàlegs: l'Església i les espiritualitats cristianes*, amb Agustí Borrell, Carles Capó i Ricard Martínez. Serà al Seminari Salesià Martí-Codolar, av. Cardenal Vidal i Barraquer, 15 - Barcelona, tel. 934 291 803, www.marti-codolar.net.

- **«PER L'ALTRE COR CREMAT DE BARCELONA».**— El 5 de març, a les 20.30, concert benèfic amb l'orquestra de cambra de música barroca The Ripieno Consort, dirigida per Àngel Villagrasa. Serà a la parròquia de Santa Maria del Remei, pl. Concòrdia, 1 - Barcelona.

- **CATEDRAL.**— El cor de cambra Francesc Valls participarà en la missa de Sant Oleguer del 5 de març, a les 10.00, ofertori: *Inveni David* de Palestrina; comunió: *Ecce sacerdos* de Hassler; el 6, a la missa conventual de les 10.30, ofertori: *Sperant in te* de Palestrina; comunió: *Ave verum* d'Elgar; sortida: *Laudate Dominum omnes gentes* de Charpentier.

- **CARILLÓ.**— El 6 de març, a les 12.00, concert *Matí de Carnaval* a càrrec d'Anna M. Reverté. Lloc d'audició: pati dels Tarongers o Galeria Gòtica del Palau de la Generalitat.

- **FACULTAT DE FILOSOFIA.**— El 9 de març, a les 9.00, II Jornades internacionals *Filosofia i Cultura. Fenomenologia i ontologia, avui: ésser, amor, do*. Hi intervindran: el cardenal Lluís Martínez Sistach, Joan Martínez Porcell, Mons. Pascal Ide, Miguel García-Baró i Francesc Torralba. C/ Diputació, 231 - Barcelona.

- **CONCERT BENÈFIC.**— El 13 de març, a les 19.00, concert per al Txad a benefici de l'hospital de Goundi, a l'Auditori de Barcelona, amb The Gospel Viu! Choir. Més informació: tel. 932 192 012, www.misionydesarrolloparagoundi.com.

- **MUSEU D'ARQUEOLOGIA DE CATALUNYA.**— Fins al 13 de març es pot visitar l'exposició «75 imatges/75 anys. Exposició commemorativa del 75è aniversari del MAC Barcelona». Més informació: www.mac.cat.

CONFERÈNCIES QUARESMALES A LA BASÍLICA DE LA CONCEPCIÓ

Aragó, 299 - Barcelona - Tel. 934 576 552
www.concepciobcn.com

Promoure una nova evangelització

DIUMENGE, 20 DE MARÇ DEL 2011

La «nueva evangelización» en Occidente

Monsenyor Rino Fisichella

President del Pontifici Consell per a la Nova Evangelització

La conferència serà a les 19 h, i a continuació una estona de silenci, a les 20 h, Vespres solemnes, i a les 20.30 h, Eucaristia. Possibilitat de rebre el sagrament de la Reconciliació. Servei de guarderia.

Organitzen: parròquia de la Puríssima Concepció i parròquia de Sant Francesc de Sales, amb la col·laboració de la Delegació per a la Vida Consagrada.

ALBA Residència d'Àvies

Torre de 24 places només per a dones.

Estades curtes i llargues. Centre de dia també els festius.

Tel.: 932 039 740 · www.albaresidencia.es · info@albaresidencia.es
Barcelona (Sarrià - Sant Gervasi)

- **TROBADA DELS PROFESSIONALS DEL TURISME.**— El 7 de març, a les 10.30, trobada a Blanes amb el tema *La Sagrada Família com a bellesa i contemplació. El turisme i l'oci com a retrobament* (Armand Puig) i la taula rodona *El futur i les perspectives*

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

Des del carrer

ÀLEX ROVIRA, AUTOR DEL BEST-SELLER «LA BONA SORT»

«L'amor és buit d'ego i l'ego és buit d'amor»

Carme Munté

No se sent un guia o un acompanyant —de fet al seu gos sí que li ha posat el nom de *Guru* precisament per relativitzar una mica el seu paper en el joc de viure—, però el cert és que les seves obres (novel·les, contes, faules, assajos...) ajuden milions de persones arreu del món. Tampoc no es considera un escriptor però vet aquí que Àlex Rovira Celma és coautor de best-sellers com *La bona sort* i de faules com *El laberint de la felicitat*, traduïda a més de 12 idiomes, que busquen per damunt de tot convidar els lectors a la reflexió i activar mecanismes que tot sovint resten adormits.

Per què els seus llibres tenen tant d'èxit?

La veritat és que no ho sé, però els lectors em donen respostes de tota mena. Són llibres que conviden amablement a la reflexió, és a dir, ja sigui un assaig com *La brúixola interior*, *La bona vida* o *La bona crisi*, ja sigui un relat breu com *La bona sort* o *Un cor ple d'estrelles*, o qualsevol altre registre com els llibres empresarials, el que tothom coincideix a dir és que són llibres fàcils de llegir i que, d'alguna manera, provoquen la reflexió i el qüestionament. A cada país, però, em donen explicacions diferents.

Un conte, una faula, una paraula... poden ser el desencadenant d'una recerca o d'un treball personal?

Sí no, què ho és? Ho és la vida però sobretot la capacitat de simbolitzar, de parlar, d'expressar-nos... i penso també que tenen èxit perquè parlen de coses que tots pensem però que no trobem l'espai per aprofundir-hi. Hi ha molta gent que deixa l'essencial per a després del funeral i no és fins que entra en crisi quan es qüestiona per què viu, quin sentit té la vida, quins són els seus valors; molt poca gent es qüestiona per convicció, gairebé tots ho fan per obligació.

Aquesta reflexió personal cap a quina fita s'encamina?

Per desenvolupar bàsicament la consciència, la capacitat de percebre, de raonar, d'estimar i d'actuar. No pot haver-hi

qualitat sense consciència. És a dir, la saviesa no s'adquireix per acumulació de coneixements sinó reflexionant sobre l'experiència viscuda. En aquest sentit, la reflexió és impossible si no hi ha paraules. I tot això té un propòsit en definitiva de mobilitzar activament la vida, perquè una cosa és existir i una altra és viure.

Té experiència de lectors que després d'haver llegit una paraula seva hagin iniciat un procés de recerca?

Tinc més de 20.000 cartes rebudes de lectors en els darrers vuit anys. En alguns casos he volgut conèixer la persona per constatar que allò que m'explicava era cert. Des de persones que han inhibit un intent de suïcidi, passant per altres que es troben en una malaltia molt greu i que han decidit lluitar i tirar endavant, fins a molta gent que ha canviat de negoci o de lloc de feina.

En quin moment l'Àlex Rovira va iniciar el seu procés?

Des de molt petit sempre he tingut una gran inquietud. Els meus pares comenten que amb poc més d'un any ja parlava i els preguntava qui sóc jo. Em deien: «Ets l'Àlex.» «No, aquest és el meu nom, però no sóc jo. Qui sóc jo?» I em posava a plorar perquè sempre he buscat alguna cosa més. Des de sempre he llegit milers de llibres, n'he regalat uns 4.000 i ara en dec tenir uns 3.000 a casa. Va arribar un moment

en què, com diu Hermann Hesse, em vaig adonar que no podia aprendre de les lletres el que només em transmetia la sang. Aleshores vaig iniciar un procés d'introspecció, d'anàlisi, de meditació i de reflexió, i tot això ho vaig destil·lar, sintetitzar i en vaig fer un llibre, un llibre que va resultar tot un èxit.

A què se sent cridat?

El que tinc molt clar és que vivim per estimar i servir. Tinc molt clar que la funció de l'ésser humà és alquimitzar el patiment en amor i creativitat. Tinc molt clar que moriré i que puc morir en qualsevol moment. Tinc molt clar que jo trobo un sentit a la meua vida en la pedagogia, en la paraula i en la provocació amable. On no hi ha bellesa, posa-hi bellesa i hi trobaràs bellesa; on no hi ha amor, posa-hi amor i hi trobaràs amor; on no hi ha comunicació, posa-hi comunicació i hi trobaràs comunicació... El sentit de la vida és sembrar i cuidar el jardí. Si no fos escriptor hauria estat jardiner.

Què caracteritza una persona psicològicament madura?

Les virtuts: generositat, humilitat, temprança, paciència, gratitud, humor, serenitat... L'amor és buit d'ego i l'ego és buit d'amor. Per tant, la maduresa és l'expressió de la tendresa, de la gentilesa, de l'amabilitat, de la humilitat, de la voluntat de servir. La immaduresa és l'egoisme, la simbiosi, la dependència, la demanda permanent...

Què és el més important que ha après?

De tot el que he vist i he llegit, la idea més important la diu Viktor Frankl al llibre *L'home a la recerca de sentit*: que l'última de les llibertats humanes és la capacitat que tenim de triar la nostra millor actitud davant de qualsevol circumstància. Això és el més senzill, obvi i a la vegada poderós, perquè és molt fàcil d'entendre però molt difícil d'aplicar.

Eduard Brufau

Rauxa

La mala diplomàcia

Davant dels atacs terroristes que els darrers mesos han patit les comunitats cristianes del Pròxim Orient, especialment a l'Iraq i a Egipte, el Parlament Europeu i el Consell d'Europa han adoptat resolucions que condemnin explícitament aquesta violència. El 31 de gener passat el Consell de Ministres d'Exteriors de la Unió Europea també tenia a l'agenda l'aprovació d'una declaració institucional que condemnava els atacs contra els cristians. Finalment, però, la declaració no va tirar endavant perquè dels vint-i-set països cinc s'hi van oposar: un d'ells era Espanya. L'actitud del govern socialista és, com a mínim, estranya

i molt poc afortunada, i contrasta amb la de la majoria d'estats europeus. Caldria una explicació oficial d'aquesta negativa, altrament l'única interpretació seria que, de nou, els interessos econòmics i comercials han passat per davant de la defensa dels drets humans més elementals. D'altra banda, el govern de la Unió Europea ha demostrat una vegada més la seva inoperància a l'hora de comprometre's amb temes fonamentals. Aquesta manca de decisió fa que els terroristes es creguin impunes i que els governants del Pròxim Orient vegin com un mal tolerable la violència contra els cristians.

Pensant-ho millor

Jesús Renau
Jesuïta

Fascinació per Jesús

La contemplació de l'Evangeli porta a la fascinació per Jesús. És un procés generalment lent, que pot durar anys, i fins passar per temporades de sequera, de dubtes i d'aparent poca fe. Però la direcció sempre és la mateixa: Ell.

Fascinació per Jesús és molt més que admiració. Sens dubte que hi ha una fonda admiració, que va creixent, però la fascinació normalment ve després de moltes admiracions. T'admiren les seves paraules, les respostes, la mirada, la relació amb el Pare, la donació, la relació, tot Ell. La suma de tantes admiracions et comença a fascinar.

Hom pot admirar una obra d'art, una posta de sol, la bellesa d'un rostre. L'obra d'art pot estar penjada a la paret d'un museu. La posta de sol la veus a l'horitzó. El rostre bell descansa o llegeix un llibre al metro. Però no et fascinen, perquè no hi ha relació. Jesús et fascina perquè tot Ell és relació. I tu saps que també hi ets en aquesta relació. Et coneix, t'accepta, t'estima i et crida des de dintre teu.

Ens podem trobar en tres situacions davant de la fascinació de Jesús. Primera situació: *et sembla molt lluny i fins i tot impossible*. Segona situació: *penses que potser estàs en camí, però encara lluny*. Tercera situació: *saps de què va, i fins i tot t'emociona*.

Et sembla molt lluny i fins i tot impossible. Però pregunta't si ho desitges, i si tens desitjos de desitjar-ho. Sempre pots demanar-ho. A Déu li encanta que demanem l'Esperit, que és Amor i camí de llum. Si no et sents mogut a fer-ho, espera, espera, espera... no apaguis la petita llum.

Si et sembla que estàs en camí, però lluny, contempla cada dia l'Evangeli, resta en silenci davant dels mots, els fets, les relacions, i especialment Ell. No treguis massa reflexions, deixa que la vida t'arrossegui. I espera, espera i espera... no apaguis la petita llum.

Si saps de què va i t'emociona, segur que saps també que tot és gratuït, que no necessites currículum, que no hi ha cap mèrit personal, i que l'amor és per ser comunicat. Deixa't portar, seduir, confiar... i espera, espera i espera... no apaguis la llum. En la mesura que vagi creixent la llum des de dintre s'anirà estenent; fascinació i missió es corresponen.